Machine Translated by Google

THE KARGIL VICTORY

BATTLES FROM PEAK TO PEAK

COLONEL S. C. TYAGI

Machine Translated by Google

THE KARGIL VICTORY

BATTLES FROM PEAK TO PEAK

COLONEL S. C. TYAGI

Machine Translated by Google

ਇੱਕ ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਰਨਲ ਐਸ.ਸੀ. ਤਿਆਗੀ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੀ ਰਾਜਪੂਤ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਡਿਫੈਂਸ ਅਕੈਡਮੀ, ਆਰਮੀ ਵਾਰ ਕਾਲਜ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਹਾੜੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਕਰਨਲ ਜੀ.ਐਸ. ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਪੀ.ਕੇ.ਐਫ. ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿਜੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਕੋਰ ਬੈਟਲ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਸਨ। ਉਹ ਯੂ.ਐਸ.ਆਈ. ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਸਰਚ ਫੈਲੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ, ਦ ਫੋਰਥ ਅਸਟੇਟ: ਏ ਫੋਰਸ ਮਲਟੀਪਲਾਇਰ ਫਾਰ ਦ ਇੰਡੀਅਨ ਆਰਮੀ ਲਿਖੀ।

ਬਤੀਸ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਰੀਅਰ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਰਨਲ ਤਿਆਗੀ ਨੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਆਈਟੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਿਖਰਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਈਬਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕਾਮਨ ਸਰਵਿਸ ਸੈਂਟਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਔਨਲਾਈਨ ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਫਾਈ ਕੋਰਸ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰ ਦ ਬਲਾਇੰਡ, ਮੇਰਠ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸੇਤੂ ਦੇ ਸਹਿ-ਸੰਸਥਾਪਕ ਹਨ, ਦੋਵੇਂ ਗੈਰ-ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਸੰਗਠਨ ਅਪਾਹਜਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

Machine Translated by Google

The Kargil Victory

Battles from Peak to Peak

Colonel S.C. Tyagi (Retd)

Machine Translated by Google

ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ

ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸੈਨਿਕ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਓਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ।

Machine Translated by Google

ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ

ਸਮਾਂਰੇਖਾ

ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਮੁਖਬੰਧ

ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ

ਮੇਰੀ ਕਾਰਗਿਲ ਡਾਇਰੀ

ਕਾਰਪੈਥੀਅਨ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ, 1976

ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ, 1999

ਲੜਾਈ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ

ਬਟਾਲਿਕ ਵੱਲ

ਮਸ਼ਕੋਹ ਐਨਕਾਊਟਰ

ਦੂਜੀ ਕਿਤਾਬ

Machine Translated by Google

ਉਹ ਯੱਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋਇਆ

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ

ਸਪੇਰ ਕੁਐਸਟ 1999

ਘੁਸਪੈਠ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪੁਰਖਾਡੀ ਜਵਾਬ

ਬੁਟਾਲਿਕ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ

ਕੁਆਂਚੀ ਜੋਰਬਤ ਝਾ ਵਿੱਚ

ਸੱਤਯਾ ਦੇ ਯੋਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰਫ਼ ਦੇ ਬਾਘ

ਤੁਰਟੋਕ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ

ਹਨੀਫ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਕਾਕਸਾਰ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ: ਕਾਰਗਿਲ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਵਿੱਚ

ਕਾਰਗਿਲ ਦੇ ਚੱਮਣ ਪੱਟਮ: ਜਰਯਾ ਮਸ਼ਕੋਹ

ਭਾਗ II

ਸੁਰਆਤੀ ਲੜਾਈਆਂ

Machine Translated by Google

ਇਗਲੂ ਸੇਵ ਦ ਡੇ

ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਹੋਟਲ: ਪੁਆਇੰਟ 5140

ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੇ ਰੇਂਗਣ ਵਾਲੇ

ਧੁੰਦ ਦੇ ਯੋਧੇ

ਭਾਗ III

ਜਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ: ਡਰਾਸ ਲੜਾਈਆਂ

ਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਲਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜਨਾ

ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਸਨਾਮੀ

ਪੁਆਇੰਟ 5140 'ਤੇ ਗੁਫਾਵਾਂ ਵਾਲੇ

ਹਫਸ ਅਤੇ ਹੰਪਸ

ਰੌਕੀ ਨੌਬ

Machine Translated by Google

ਅੰਗੂਠੇ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਬਿੰਦੂ 5140 ਤੱਕ

ਕੋਲਾਸ ਦਾ ਕਾਲ ਸਾਈਨ

ਬਲੈਕ ਟੂਥ 'ਤੇ ਜਾਦੂ

ਤਿੰਨ ਮਹਾਸੇ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ

ਕੰਪਲੈਕਸ ਕੈਪਚਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਪਆਇੰਟ 4700)

ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੀ ਤਾਲਮੇਲ

ਗ੍ਰੈਡ ਮਸ਼ਕੋਹ ਹੱਥ ਦਾ ਪਤਨ

ਪੁਆਇੰਟ 4875

ਮਸਕੋਹ ਵਿੱਚ ਪਿੰਪਲ II, ਟਵਿਨ ਬੰਪ ਅਤੇ ਲੇਜ

ਲੈਜ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਭਾਗ IV

ਲੜਾਈਆਂ ਅਤੇ ਬਟਾਲਿਕ-ਯਾਲਦੋਰ-ਚੋਰਬਤ ਲਾ-ਤੁਰਤੋਕ-

ਸਿਆਚੇਨ

Machine Translated by Google

ਬਟਾਲਿਕ-ਯਾਲਡੋਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ

ਜੁਬਾਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਲੜਾਈ

Revety the Spiderman: Jubar OP ਦਾ ਕੈਪਚਰ

ਹਰੀ ਜਲਦੀ ਵਿੱਚ: ਜੁਬਾਰ ਟੌਪ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ

ਜੁਬਾਰ ਮੇਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ

ਘਰੇਲੂ ਦੇਸ਼: ਥਾਰੂ

ਯਾਲਡੋਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਪਾਸੇ ਲੜਾਈਆਂ

ਪੁਆਇੰਟ 5203 ਦੀ ਲੜਾਈ

ਚੀਨ ਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ

ਖਾਲੁਬਾਰ ਅਤੇ ਸਟੈਗਬਾ ਰਿਜਲਾਈਨਾਂ

ਅੱਲ੍ਹਾ-ਹੂ-ਅਕਬਰ ਦੀ ਗਰਜ

ਬੰਕਰ ਰਿਜ ਵਿਖੇ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਚਮਕ

ਆਓ ਗੋਰਖਾਲੀ!

ਪੂਰਬੀ ਸਿਤਾਰੇ ਦਾ ਉਭਾਰ

ਪੁਆਇੰਟ 4812 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ

Machine Translated by Google

ਸਟੈਗਬਾ—ਪੁਆਇੰਟ 5000—ਪਦਮਾ ਗੋ—ਡੋਂਗ ਹਿੱਲ

ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਿਆਚਿਨ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ: ਉੱਤਮਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ

ਉਪਸੰਹਾਰ

ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਿਕ ਲਈ ਇੱਕ ਗਾਇਨ

ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ

Machine Translated by Google

ਸਮਾਂਰੇਖਾ

Timeline Kargil	Mashkoh	Dras	Kaksar - Kargil	Batalik-Yaldor	Chorbat La	Turtok	Siachen
1-May-99						Unusual movement of Pakistani helicopters spotted	
2-May-99							
3-May-99				Shepherd reports unusual movements in Banju			
4-May-99				Patrol sent out			
5-May-99							
6-May-99				Capt. Vikrant Desai's patrol sent out			
7-May-99				Troops start arriving			
8-May-99				Acivity commences			
9-May-99				Lt. Surve's Patrol sent out			
10-May-99							
11-May-99							
12-May-99		Intruders noticed at Tololing		Pakistani shelling of HQ. Operations continue.			
13-May-99		Troops start arriving					

Timeline Kargil	Mashkoh	Dras	Kaksar - Kargil	Batalik-Yaldor	Chorbat La	Turtok	Siachen
14-May-99		8 SIKH start operations towards Tiger Hill	4 JAT patrol under Lt. Saurabh Kalia sent to Bajrang Post; did not return				
15-May-99		1 NAGA start operations towards Point 5100 and Point Point 5140	Lt. Amit Bharadwaj's patrol sent; they also did not return				
16-May-99	Intruders noticed						
17-May-99							
18-May-99		Operations of 1 NAGA and 8 SIKH continue		Paratroops occupy part of Shangruti Ridge			
19-May-99							
20-May-99							
21-May-99							
22-May-99		18 GRENADIERS launch attack to recapture Tololing		Troops start arriving and attempts to capture heights continue			
23-May-99							
24-May-99	Troops start arriving	Operations continue					
25-May-99							
26-May-99							
27-May-99					Ladakh Scouts start arriving		

Machine Translated by Google

Timeline Kargil	Mashkoh	Dras	Kaksar - Kargil	Batalik-Yaldor	Chorbat La	Turtok	Siachen
28-May-99		IAF helicopter shot down		Attack on Point 4268 by 1 BIHAR			
29-May-99		18 GRENADIERS continue their efforts.			Rockfall attack occupied by Major Sonam Wangchuk		
30-May-99							
31-May-99							
1-Jun-99		2 RAJ RIF assigned to capture Tololing					
2-Jun-99					Enemy soldiers attempt recapture of Rockfall.		
3-Jun-99							
4-Jun-99							
5-Jun-99							
6-Jun-99		Operations continue				Lt Haneefuddin attempts Point 5590	
7-Jun-99				Attack on Point 5203 begins			
8-Jun-99				Part of Point 5203 occupied by Captain Amol Kalia, 5 PARA			
9-Jun-99							
10-Jun-99							
11-Jun-99							

Timeline Kargil	Mashkoh	Dras	Kaksar - Kargil	Batalik-Yaldor	Chorbat La	Turtok	Siachen
12-Jun-99		2 RAJ RIF launches attack on Tololing					
13-Jun-99		Tololing recaptured by 2 RAJ RIF.	Prime Minister Atal Bihari Vajpayee visits Kargil				
14-Jun-99							
15-Jun-99		13 JAK RIF launches attack on Point 5140					
16-Jun-99							
17-Jun-99		Capture of Thumbs Up leading to Point 5140					
18-Jun-99		13 JAK RIF recaptures Point 5140					
19-Jun-99							
20-Jun-99							
21-Jun-99				Point 5203 captured by 12 JAK LI			
22-Jun-99		1 NAGA recaptures Black Tooth					
23-Jun-99							
24-Jun-99							
25-Jun-99							Attack on Point 5770 by 27 RAJPUT begins
26-Jun-99							
27-Jun-99							Point 5700 captured

Machine Translated by Google

Timeline Kargil	Mashkoh	Dras	Kaksar - Kargil	Batalik-Yaldor	Chorbat La	Turtok	Siachen
28-Jun-99		Battle for Three Pimples starts: 2 RAJ RIF launch attack on Knoll and Lone Hill; 18 GARH RIF attempt to capture Tommy, Saddle and Point 4700					
29-Jun-99		Both battalions capture their objectives		Jubar OP captured by 1 BIHAR; 17 GARH RIF attempts capture of Bump III			
30-Jun-99				22 GREN attempts foothold between Point 5287 and Point 4812 to capture Point 5287; 12 JAK LI launches attack on Point 4812.			
1-Jul-99							
2-Jul-99				1/11 GR attacks Bunker Ridge			
3-Jul-99		Attack on Tiger Hill (18 GREN and 8 SIKH)					
4-Jul-99	Attack on Point 4875 by 17 JAT, 13 JAK RIF and 2 NAGA	18 GREN surprises enemy and captures part of Tiger Hill Top		Bunker Ridge recaptured by 1/11 GR			
5-Jul-99	Initial objectives recaptured	18 GREN and 8 SIKH continue to clear enemy off Tiger Hill.		Point 5287 on Khalubar Stangba Ridgeline captured by 1/11 GR			

Timeline Kargil	Mashkoh	Dras	Kaksar - Kargil	Batalik-Yaldor	Chorbat La	Turtok	Siachen
6-Jul-99	Subsequent objectives recaptured			Point 4268 in Jubar Complex captured; Point 4812 on Khalubar captured.			
7-Jul-99				Jubar Top captured by 1 BIHAR			
8-Jul-99	Remnants recaptured						
9-Jul-99				Jubar Complex and Tharu completely captured; Ladkh Scouts capture Padma Go.			
10-Jul-99	Ceasefire						
11-Jul-99							
12-Jul-99	Pakistani troops to begin withdrawal						
13-Jul-99							
14-Jul-99		Pakistani troops to begin withdrawal		Pakistani troops to begin withdrawal			

Timeline Kargil	Mashkoh	Dras	Kaksar - Kargil	Batalik-Yaldor	Chorbat La	Turtok	Siachen
15-Jul-99	Pakistani troops did not withdraw as agreed.						
16-Jul-99							
17-Jul-99							
18-Jul-99							
19-Jul-99							
20-Jul-99							
21-Jul-99							
22-Jul-99							
23-Jul-99							
24-Jul-99							
25-Jul-99							
26-Jul-99	Operation Vijay terminates.						

Machine Translated by Google

ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

1. ਕਾਰਗਿਲ ਜੰਗੀ ਮੈਦਾਨ

2. ਬਟਾਲਿਕ ਯਾਲਡੋਰ ਚੋਰਬਤ ਲਾ

3. ਖਿੱਚਿਆ ਖੇਤਰ

4. ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਣਾ

5. ਟੋਲੋਲਿੰਗ

6. ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਕਬਜਾ

7. ਦਰਾਸ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

8. ਪਆਇੰਟ 5140 ਦਾ ਕੈਪਚਰ

9. ਤਿੰਨ ਪਿੰਪਲ/ਖੇਤਰ ਬਲੈਕ ਰੌਕ ਦਾ ਕੈਪਚਰ

Machine Translated by Google

10. ਪੁਆਇੰਟ 4700 ਕੈਪਲੈਕਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ

11. ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੀਆਂ ਦਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

12. ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੀ ਲੜਾਈ

13. ਮਸਕੋਹ ਦੀ ਲੜਾਈ

14. ਯਾਲਡੋਰ ਸਬ-ਸੈਕਟਰ

15. ਬਟਾਲਿਕ-ਯਾਲਡੋਰ

16. ਚੁਬਾਰ ਚੋਟੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ

17. ਪੁਆਇੰਟ 5203 ਦਾ ਕੈਪਚਰ

18. ਥੰਮ ... ਲਈ ਲੜਾਈ

19. ਖਾਲੂਬਾਰ ਰਿਜ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ

Machine Translated by Google

ਮੁਖਬੰਧ

ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਕਾਰਗਿਲ

'ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੂਰਜ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਚਮਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਸ਼ਯਪ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਮਹਿਮਾ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਹਾਈ ਸਕੂਲ-ਘਰ, ਕੇਸਰ, ਬਰਫ਼ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਅੰਗੂਰ, ਜੋ ਕਿ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੁਰਲੱਭ ਹਨ, ਇੱਥੇ ਆਮ ਹਨ। ਕੈਲਾਸ਼ ਤਿੰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਥਾਨ ਹੈ, ਹਿਮਾਲਿਆ ਕੈਲਾਸ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਹਿਮਾਲਿਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਥਾਨ ਹੈ।'

- ਰਜਤਾ ਰੰਗਿਨੀ

ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਕਵੀ ਕਲਹਣ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਿਰਤਾਂਤ, ਰਾਜਤਰੰਗਿਨੀ (ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਨਦੀ), ਹਿਮਾਲਿਆ ਵਿੱਚ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਘਾਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਝੀਲ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਮਹਾਨ ਰਿਸ਼ੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਦੰਤਕਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਇਹਨਾਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਰਿਸ਼ੀ, ਕਸ਼ਯਪ ਰਿਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਖੋਜਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਸੱਭਿਅਤਾ 5000 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੋਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।* ਬੇਮਿਸਾਲ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਧਰਤੀ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੇ ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਭੂ-ਰਣਨੀਤਕ ਮਹੱਤਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਭਰਪੂਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸਗੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਿਲਕ ਰੂਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜੋ ਤਿੱਬਤ ਰਾਹੀਂ ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆ ਨੂੰ ਚੀਨ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਅਮੀਰ ਕਾਫ਼ਲਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਨੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਫੌਜ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਜਿੱਤਣ ਅਤੇ ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਆਏ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦੇ ਅਮੀਰ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿਲਕ ਰੂਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਇਨਾਮੀ ਜਿੱਤ ਸੀ। ਕੁਸ਼ਾਣ, ਹੁਨ, ਤਾਤਾਰ, ਮੁਗਲ, ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਡੋਗਰਿਆਂ ਨੇ ਮੱਧਯੁਗੀ ਕਾਲ ਤੋਂ ਇਸ ਸਵਰਗ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਕੀਤਾ।

ਅਗਸਤ 1947 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਸਾਡੇ ਗ੍ਰਹਿ ਨੇ ਦੇਖੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਵਿਰਾਸਤ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ ਛੱਡ ਕੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਛਾਣਾਂ ਬਣਾਈਆਂ।

ਜਦੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਗੱਲ ਆਈ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਸ਼ਾਸਕ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ

Machine Translated by Google

ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸੁਤੰਤਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ।

ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਰੇਡਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਗਿਲਗਿਤ ਅਤੇ ਬਾਲਟਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਵੱਲ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ, 27 ਅਕਤੂਬਰ 1947 ਨੂੰ ਰੇਡਰਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਉਤਰੀ। ਰੇਡਰਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਹੌਸਲਾ ਹਾਰ ਗਏ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲੱਗ ਪਏ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ।

ਲੱਦਾਖ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੌਜੂਦਾ ਫੌਜੀ ਬਲ ਸਕਾਰਦੂ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਲੇਹ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਉੱਤੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਸ਼ੇਰ ਜੰਗ ਥਾਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗੈਰੀਸਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਗੈਰੀਸਨ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਅੱਠ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਘੇਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ 14 ਅਗਸਤ, 1948 ਨੂੰ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰੇਡਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਜੀ ਲਾ* ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਲੇਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਰਾਸ ਅਤੇ ਕਾਰਗਿਲ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਲੇਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਕੇਟੀ ਥਿਮਾਇਆ, ਡੀਐਸਓ, ਜਨਰਲ ਅਫਸਰ ਕਮਾਂਡਿੰਗ, ਨੇ ਦੱਰੇ ਅਤੇ ਲੇਹ ਨਾਲ ਸੜਕ ਸੰਪਰਕ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਲਕੇ ਟੈਂਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋ ਰਾਹਤ ਕਾਲਮ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੇਹ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਟੈਂਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੋਨਮਾਰਗ ਤੋਂ ਜ਼ੋਜੀ ਲਾ ਤੱਕ ਸੜਕ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਡੋਗਰਾ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਬਟਾਲੀਅਨ, ਮੇਜਰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇੱਕ ਰਾਹਤ ਟੁਕੜੀ, ਜੰਮੇ ਹੋਏ ਭੂ-ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਕੇ, ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਮੌਸਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਲੇਹ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਟੁਕੜੀ ਕੁੱਲੂ-ਮਨਾਲੀ-ਲੇਹ ਟ੍ਰੈਕ ਰਾਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਲੇਹ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਹਵਾਈ ਪੱਟੀ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਏਅਰ ਕਮੋਡੋਰ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਉਡਾਇਆ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਜਹਾਜ਼ 23 ਮਈ 1948 ਨੂੰ ਇਸ ਹਵਾਈ ਪੱਟੀ 'ਤੇ ਉਤਰਿਆ।

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉੱਚਾਈ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਂਕ ਕਾਲਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਸਪੈਰੋ' ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ 7 ਲਾਈਟ ਕੈਵਲਰੀ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਟ੍ਰੈਕ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 1 ਨਵੰਬਰ 1948 ਨੂੰ, ਟੈਂਕ ਖਰਾਬ ਮੌਸਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਵਧੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਬੰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ੋਜੀ ਲਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ।

Machine Translated by Google

1948 ਦੀ ਬਸੰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਵਧ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਸਾਰੇ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ (ਯੂਐਨ) ਦੁਆਰਾ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੰਗਬੰਦੀ 1949 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮਤੇ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਨ: ਪਹਿਲਾ, ਜੰਗਬੰਦੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ; ਦੂਜਾ, ਪੂਰੇ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜਾਂ ਅਤੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣਾ; ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮਤੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜਾਂ ਅਤੇ ਰੇਡਰਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਜਨਮਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਮਨਸੂਬੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। 1948 ਵਿੱਚ, ਰੇਡਰ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਹੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਆਇੰਟ 13,620 ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਜੋ ਸ੍ਰੀਨਗਰ-ਲੇਹ ਸੜਕ 'ਤੇ ਕਾਰਗਿਲ ਸ਼ਹਿਰ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪੂਤ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੀ ਚੌਥੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਮੇਜਰ ਬੀਐਸ ਰੰਧਾਵਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ 1965 ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਆਬਜ਼ਰਵਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਜੰਗਬੰਦੀ ਲਾਈਨ (1971 ਦੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ ਜਾਂ ਐਲਸੀ/ਐਲਓਸੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 13,620 ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 1971 ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਉਲਟੇ, 1971 ਦੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੋ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

~

1999 ਵਿੱਚ ਕਾਰਗਿਲ ਦੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਮੁਸੀਬਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ, ਪਿਛਲੀਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਭਿਆਨਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਵੀਹਵਾਂ ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।
ਯੁੱਧ ਦੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਵੇਰਵੇ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਗੱਦ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਹੋਰ ਬਾਰੀਕ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜੰਗ ਦੀਆਂ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਦਲੇਰੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਸੰਕਲਿਤ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੌਜੂਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਕਾਰਗਿਲ ਦੇ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਦਾ ਇਹ ਬਿਰਤਾਂਤ ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਇੱਕ ਯਤਨ ਹੈ।

ਕਾਰਗਿਲ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ (LoC) ਦੇ ਨਾਲ 170 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਕਈ ਮੋਰਚੇ ਸਨ। ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਸੌਖ ਲਈ, ਪੂਰੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਦਰਾਸ-ਮਸ਼ਕੋਹ, ਕਾਕਸਰ-ਕਾਰਗਿਲ, ਬਟਾਲਿਕ-ਯਾਲਡੋਰ-ਚੋਰਬਤ ਲਾ ਅਤੇ ਤੁਰਟੋਕ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਪਹਿਲਾਂ ਬਟਾਲਿਕ-ਯਾਲਡੋਰ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਕਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਰਾਸ, ਕਾਕਸਰ ਅਤੇ ਤੁਰਟੋਕ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਖੋਜ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਘੁਸਪੈਠ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਸੰਭਾਲਿਆ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਘੁਸਪੈਠ ਦੇ ਆਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਧਿਆਨ ਬਟਾਲਿਕ ਤੋਂ ਦਰਾਸ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਟੋਲੋਲਿੰਗ, ਨੇੜੇ, ਅਤੇ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਹਾਈਵੇ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਮੋਰਚੇ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਘੜੀ ਮਈ 1999 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ, ਫੌਜੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਅਤੇ ਕਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਫਾਰਮੈਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 'ਲਾਈਵ' ਹੋ ਰਹੇ ਇਸ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਕੈਨ ਕੀਤੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ, ਯੁੱਧ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਕੈਮਰੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਫਿਲਮ ਰੋਲ ਨਾਲ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਤਸਵੀਰ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਡਿਜੀਟਲ ਫੋਟੋਆਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਪਲਬਧ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਹੱਥ ਨਾਲ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਚ ਗਏ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਨ

Machine Translated by Google

ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਲ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਮੈਂ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀਆਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਾਰਗਿਲ ਵਿੱਚ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੈ।

---

* ਬਾਪੀ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਵਾਈਐਮ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ), 1999। ਕਾਰਗਿਲ: ਦ ਇੰਪ੍ਰੇਗਨੇਬਲ ਕੌਂਕਰਡ, ਗੋਰਖਾ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਪੰਨਾ 44।

*ਲਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪਹਾੜੀ ਦੱਰਾ।

Machine Translated by Google

'ਜੰਗਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੜੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।'

—ਜਨਰਲ ਜਾਰਜ ਐਸ. ਪੈਟਨ

Machine Translated by Google

ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ

ਮੇਰੀ ਕਾਰਗਿਲ ਡਾਇਰੀ

Machine Translated by Google

ਕਾਰਪੈਥੀਅਨ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ, 1976

ਪੁਰਾਤਨ ਸੁਭਾਅ

ਮੈਨੂੰ ਘੇਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ,

ਬਰਫ਼ ਅਤੇ ਹਵਾ

ਮੈਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿਓ।

ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਇਕੱਲਾ ਆਪਾ ਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,

ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਵਾਂਗ ਇਕੱਲਾ।

ਬੇਲਗਾਮ ਦੇ 'ਹੋ ਰਹੇ' ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਔਖੇ ਕਮਾਂਡੋ ਕੋਰਸ ਹੁਣੇ ਹੀ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਸੀ, ਇੱਕ ਤਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਅਫਸਰ (yo), ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਪੋਸਟਿੰਗ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਾਰਗਿਲ, ਮੈਂ ਆ ਗਿਆ ਹਾਂ!

ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਦੇ ਟਰਾਂਜ਼ਿਟ ਕੈਂਪ 'ਤੇ ਦੋ ਰਾਤਾਂ ਰੁਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਕਾਫਲੇ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਕਾਫਲਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਘੁੰਮਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਵਰਗ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਘਾਟੀ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਹਰੇ ਭਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬਰਫ਼ ਨਾਲ ਢੱਕੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਜ਼ੋਜੀ ਲਾ 'ਤੇ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਸੜਕ ਬਰਫ਼ ਨਾਲ ਘਿਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪਿਛਲੇ ਵਾਹਨ ਦੇ ਪਟੜੀਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਪਈ ਸੀ!

ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ, ਅਸੀਂ ਕਾਰਗਿਲ ਦੇ ਬੇਸ 'ਤੇ ਸੀ। ਇੱਕ ਬੰਜਰ ਲੈਂਡਸਕੇਪ ਅਤੇ ਬਰਫ਼ ਦੇ ਤੂਫ਼ਾਨ ਨਾਲ ਟੁੱਟੀ ਭਿਆਨਕ ਚੁੱਪ ਨੇ ਸਾਡਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਤੋਂ ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕੰਪਨੀ ਪੋਸਟ* ਕਮਾਂਡਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 18,000 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ ਤੱਕ ਕੁਝ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਚਿੱਟਾ ਕੰਬਲ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਦਲ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਾਰਗਿਲ ਬੇਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਟਿਕ ਗਏ ਸਨ। ਉੱਪਰ, ਅਸਮਾਨ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਸਾਫ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਚਮਕਦੇ ਚੰਦ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੱਖਾਂ ਤਾਰੇ ਚਮਕਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਾ ਦੇਖੇ ਗਏ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਨੇੜੇ। ਮੌਸਮ ਅਕਸਰ ਸਾਫ਼ ਤੋਂ ਬੱਦਲਵਾਈ ਤੱਕ, ਧਮਕੀ ਭਰੀ ਗਰਜ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਰਿਹਾ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ। ਕੁਦਰਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਨੋਟ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਜਿੱਤ। ਦਿਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਭਰ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਠੰਢੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਖਿਸਕਣ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਫੁੱਟ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਤਾਪਮਾਨ ਮਨਫ਼ੀ 50, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਨਫ਼ੀ 80 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੱਕ ਡਿੱਗ ਗਿਆ।

ਸਭ ਕੁਝ ਜੰਮ ਗਿਆ, ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵੀ! ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਸਾਡੀਆਂ ਬੇਚੈਨ ਚਾਲਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ, ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਕੁ ਦਰੱਖਤ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਪੱਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਰੀ ਭਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਅਤੇ ਭੀੜ-ਭੜੱਕੇ ਵਾਲੀ ਭੀੜ ਦੇ ਸਵਾਗਤਯੋਗ ਨਿੱਘ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਤਰਸ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਦਿਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੇ ਗਏ, ਅਤੇ ਹਫ਼ਤੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਰਗਿਲ ਦੇ ਇੱਕ ਕੰਮ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਆਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਵੇਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਕਾਰਗਿਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਾਹ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਅਤੇ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਭਗ ਅੱਸੀ ਤੋਂ ਨੱਬੇ ਝੌਪੜੀਆਂ ਸਨ - ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਗਾ-ਸ਼ਹਿਰ! ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਕੁਝ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਖੁਸ਼ ਚਿਹਰੇ ਇੱਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਆਮ, ਸੱਭਿਅਕ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਾਂ।

ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਜੰਮੇ ਹੋਏ ਚੰਦਰਮਾ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਤੋਂ ਮੇਰੀ ਵਾਪਸੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਮਾਤਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਲਈ ਆਪਣਾਪਣ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਭਾਵਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਗਿਲ ਦਾ ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਬਿਪਤਾ - ਯੁੱਧ - ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੰਮ ਆਵੇਗਾ!

---

* ਫੌਜ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਟਕੜਾ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਜੋ-ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

Machine Translated by Google

ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ, 1999

ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਬਾਅਦ ਵਾਦੀ ਵੱਲ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਉਸ ਫੇਰੀ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਘੁੰਮ ਗਈਆਂ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਦੀ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਕੋਰ ਬੈਟਲ ਸਕੂਲ ਦਾ ਸੰਸਥਾਪਕ ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਉਦੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀ ਬੈਟਲ ਸਕੂਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਤਾਂ ਜ਼ੋਜੀ ਲਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਘੁਸਪੈਠਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਨ। ਕਾਰਗਿਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸਥਾਨਕ ਸੈਨਿਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਘੁਸਪੈਠ ਵਧਣ ਅਤੇ ਜਾਨਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਫਿਰ, ਮੇਰੀ ਡਰਾਉਣੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰ ਬੈਟਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਅਧੀਨ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉੱਥੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ!

ਅਜੀਬ, ਗੰਭੀਰ, ਭਿਆਨਕ—ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲਗਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀਆਂ ਫੈਲਣ ਲੱਗੀਆਂ।

ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਜੰਗੀ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉੱਥੇ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕਾਰਗਿਲ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਇਹ ਉਹ ਥਾਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮੇਰਾ ਫੌਜੀ ਕਰੀਅਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਾਂਗਾ!

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ - ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਵਿੱਚ ਕੋਰ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਆਫ਼ ਸਟਾਫ।
ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਗੜਬੜ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਯੁੱਧ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਤੋਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਉੱਥੇ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰ ਬੈਟਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਜੋ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਏਗਾ। ਉਹ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

Machine Translated by Google

ਜੰਗੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਟੀਮ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਜੋ ਮੇਰੀ ਸਵੈ-ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫੈਲ ਗਈ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਬੈਗਾਂ ਨੂੰ ਪੈਕ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਕੋਰ ਬੈਟਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਮੇਜਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕਾਦੀਆਂ (ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਕੈਡੀ), ਮੇਰੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੇਜਰ ਸੁਬੀਆ ਕੈਲਾਸਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਾਰਗਿਲ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਦੂਸਰੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ, ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀ ਕਰਦੇ। ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ!

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਕੈਡੀ ਦੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਆਉਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ, ਸ਼ਾਇਦ ਬਾਕੀ ਲੋਕ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਆ ਗਏ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੈਟਲ ਸਕੂਲ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ (ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉੱਥੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ!)

Machine Translated by Google

ਲੜਾਈ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ

ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਜੋਂਗਾ* ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਅਤੇ 3 ਟਨ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਸੀ ਜ਼ੋਜੀ ਲਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਸੁੰਦਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਘਾਟੀ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ੋਜੀ ਲਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬਰਫ਼ ਨਾਲ ਢਕੇ ਪਹਾੜ ਅਤੇ ਵਾਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਨੰਗੀਆਂ ਸਨ, ਹਰਿਆਲੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਇਹ ਜੂਨ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਰਮੀ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਨੇ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਈ ਸੀ, ਪਰ ਉੱਥੇ ਠੰਢ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੇ ਸਾਡਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸੜਕ ਫੌਜੀ ਵਾਹਨਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਨਿੱਜੀ ਟਰੱਕਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਸਾਰੇ ਫੌਜੀ ਉਪਕਰਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਇੱਕ ਕੈਂਪ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਅਸੀ ਉਸ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਏ ਅਤੇ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫਸਰ (ਸੀਓ) ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਸਾਡਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਤ ਰੁਕਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੈੱਡਲਾਈਟਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਵਾਜਾਈ ਆਸਾਨ ਨਹੀ ਸੀ: ਜੰਗੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਿਆ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਨੇ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।* ਬੰਬ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ, ਡਿੱਗਦੇ ਹੀ ਇੱਕ ਉੱਚੀ ਗਰਜ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਫਟ ਗਏ, ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਝਟਕੇ ਭੇਜੇ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਘਬਰਾ ਗਏ, ਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਕੋਈ ਆਮ ਗੱਲ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ, ਸਾਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਗੋਲੇ ਸਾਡੇ ਪਿੱਛੇ ਕਿਤੇ ਡਿੱਗ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੈਂਪ ਦੇ ਸਹੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂਕ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕੇ ਸਨ।

ਜ਼ੋਜੀ ਲਾ ਦੇ ਪਾਰ ਉਸ ਠੰਡੀ ਰਾਤ ਦੌਰਾਨ, ਅਸੀਂ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਣਗਿਣਤ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣੀਆਂ, ਕਈ ਗਰਮ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਗਰਮੀ ਸਾਡੇ ਕੰਬਦੇ ਸਰੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਥਕਾਵਟ ਨੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸੌਂ ਗਏ।

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਾਡਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਸਾਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਆਦਤ ਪੈ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਠੰਡ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਹੀ ਜਦੋਂ ਸੂਰਜ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁੰਮਦਾ ਹੋਇਆ। ਇੱਕ ਸਵਾਗਤਯੋਗ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਾ! ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ, ਅਸੀ ਦਰਾਸ ਵੱਲ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਸਾਡੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਭਾਰੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ,

Machine Translated by Google

ਸਾਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਭਰੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ, ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।
ਦਿਨ ਭਰ ਸਾਡੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਬੰਬ ਫਟਦੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੁਝ ਦੂਰੀ 'ਤੇ। ਅਸੀਂ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦਰਾਸ ਪਹੁੰਚ ਗਏ।

ਸਾਨੂੰ ਦਰਾਸ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ (ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ) ਵਿਖੇ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਰਅਸਲ, ਮਜ਼ਾਕ ਇਹ ਸੀ: 'ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਉੱਪਰ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਬੰਬਾਂ ਨੂੰ ਸੀਟੀਆਂ ਵਜਾਉਂਦੇ ਸੁਣਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉੱਪਰ ਉੱਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦੇ, ਤਾਂ ਫਿਰ, ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ; ਇੱਕ ਵਾਰ ਬੰਬ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੁਸੀਂ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੋਗੇ!' ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਇਹ ਸਾਡਾ ਮੰਤਰ ਬਣ ਗਿਆ।

ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਦੋਜ਼ ਇੱਕ ਬੰਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟੋਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਟੀਨ ਦੇ ਸ਼ੈੱਡ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਮਿੱਟੀ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਇੱਕ ਤੰਗ ਰਸਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਲਈ ਲਗਭਗ ਝੁਕਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਠੰਡ ਅਤੇ ਨੇੜੇ ਡਿੱਗਣ ਵਾਲੇ ਬੰਬਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਛਰਾਟੇ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਡਿੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਦੇਖ ਕੇ, ਦਰਾਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਇੰਨਾ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਝੌਂਪੜੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ - ਕੀ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੌਂ ਸਕਦਾ? ਇੱਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ 'ਨਹੀਂ' ਜਵਾਬ ਸੀ - ਝੌਂਪੜੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾ 'ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਿਸ਼ਾਨਾ'* ਸੀ!

ਮੈਂ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਤਜਰਬੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਰੀ ਬਰਫ਼ ਨੇ ਮੇਰੇ ਬੰਕਰ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਵੀ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਬੰਕਰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਸਾਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ!

ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਕੁਝ ਪਹਿਰੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੁਝ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਨ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਹਿਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਬੰਬਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਾਂਗਾ। ਅਤੇ, ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਝੌਂਪੜੀ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜੇ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਸੀ! ਖੈਰ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਮਹਿਮਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਉਸ ਟੀਨ ਦੀ ਝੌਂਪੜੀ ਵਿੱਚ ਸੌਂ ਗਿਆ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਰਵਾਹ ਦੇ ਕਿ ਉੱਪਰ ਉੱਡ ਰਹੇ ਬੰਬਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੀ।

Machine Translated by Google

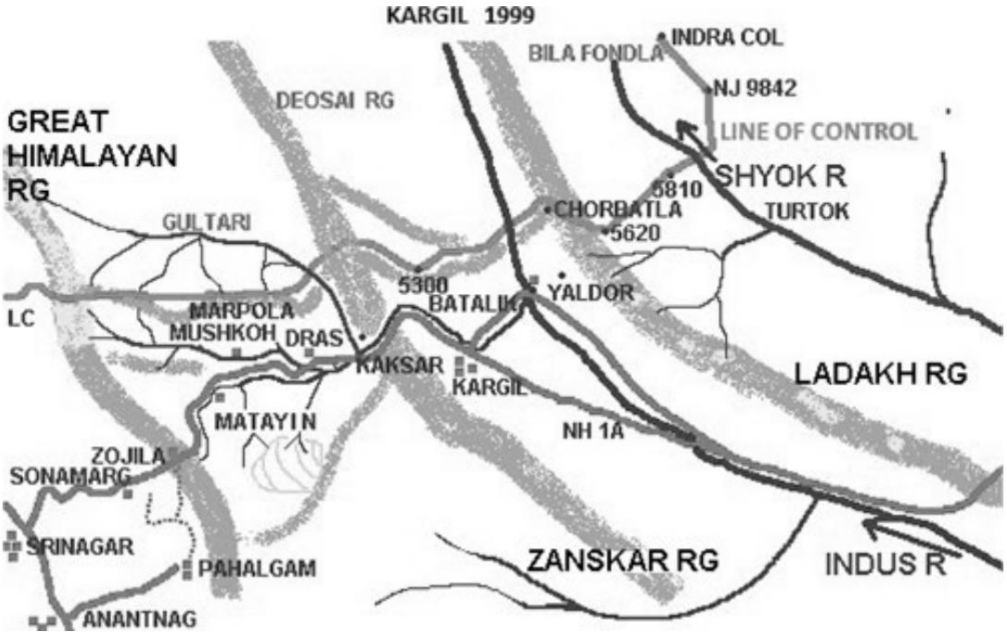

ਨਕਸ਼ਾ 1: ਕਾਰਗਿਲ ਜੰਗੀ ਮੈਦਾਨ

ਦਰਾਸ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਸੀ। ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ 1ᴅ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਾੜਾਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚੌਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਟੋਲੋਲਿੰਗ, ਬਲੈਕ ਰਾਕ, ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4875 ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।* ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲੀ ਉਚਾਈ ਸੀ; ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4875 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਸੀ।

ਮੈਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇਖਣ ਲਈ ਉੱਪਰ ਜਾਣ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਸੀ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਦਰਾਸ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਕਮਾਂਡਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਅਮਰ ਔਲ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਫਾਰਵਰਡ ਪੋਸਟਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਤਰੇ ਨਾਲ ਭਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

ਕੈਡੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਜੋਗਾ ਨੂੰ ਸੈਂਡੋ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਚੌਕੀ ਵੱਲ ਲੈ ਗਏ। ਇਹ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬਾ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਸਫ਼ਰ ਸੀ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਨੱਕ ਦੇ ਹੇਠਾਂ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੌਕੀਆਂ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸੀ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਨੂੰ ਪਹਾੜੀ ਕਿਨਾਰੇ ਟਿੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਇਆ, ਆਪਣੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਸਨ, ਪਰ ਨਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 'ਜੋਸ਼'

Machine Translated by Google

(ਉਤਸ਼ਾਹ) ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡਰੇ ਹੋਏ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਜੋ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਠਹਿਰਨ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਆਏ।

ਸੈਂਡੋ ਪੋਸਟ 16,000 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟੇਬਲ-ਟਾਪ ਵਾਂਗ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀਆਂ ਚੌਕੀਆਂ ਸਨ। ਸਾਡਾ ਸਵਾਗਤ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਸੀਓ ਕਰਨਲ ਡੀਕੇ ਬੋਰਾਹ ਸਨ, ਜੋ ਨੈਸ਼ਨਲ ਡਿਫੈਂਸ ਅਕੈਡਮੀ (ਐਨਡੀਏ) ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਤੰਗ ਭੂਮੀਗਤ ਬੰਕਰ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਇਆ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸੈਂਕੜੇ 'ਦੁਸ਼ਮਣ ਰਾਉਂਡ'* ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦਿਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਮੀਂਹ ਵਰ੍ਹਾ ਰਹੇ ਸਨ।
ਉਦੋਂ ਤੱਕ, ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਅਸੀਂ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ।

ਸੀਓ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦਿਖਾਇਆ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ ਜਿੱਥੋਂ ਸਾਨੂੰ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਚੌਕੀਆਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ। ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮੁੱਛਾਂ ਵਾਲੇ ਜੂਨੀਅਰ ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਅਫਸਰ (ਜੇਸੀਓ) ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਬੰਬਾਂ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਉੱਚ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਉਸ ਕੋਲ ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੀ ਅਦਭੁਤ ਕਲਾ ਸੀ। ਅੰਤਰ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਸੁਚੱਜੀ ਅਤੇ ਸੁਧਰੀ ਹੋਈ, ਸ਼ਾਇਦ! ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖ਼ਤਰੇ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹਰ ਸਮੇਂ ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ।

ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਬੰਕਰ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਤੋਂ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਐਨਸੀਓ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ।
ਉਹ ਹੁਣੇ ਹੀ ਆਇਆ ਸੀ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਡਾਕਟਰੀ ਉਪਕਰਣ ਲੈ ਜਾਣ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਸਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ। ਦਿਨ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਹਰਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਂਡੋ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਹਰ ਪਾਸਿਓਂ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਇਹ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਸ਼ੀਨ ਗਨ, ਦੀ ਰੇਂਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਘਾਤਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਕਮਾਂਡਰ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਨਾ ਗੁਆਉਣਾ ਹੈ।

ਸਮਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬੀਤਦਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮਜ਼ਾਕ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸ਼ਾਮ ਹੋਈ, ਸੀਓ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਰਾਤ ਰੁਕਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਦਰਾਸ ਵਿਖੇ ਬੇਸ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣਾ ਪਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਅਜੇ ਆਪਣਾ ਅਨੁਕੂਲਣ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ

Machine Translated by Google

ਮੇਰੇ ਲਈ ਹੁਣ 16,000 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਵੀ ਸਨ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਬਾਰੇ co ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੰਬ ਦੇ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਡਿੱਗੇ ਬੇਸ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਹੁੰਚੇ, ਤਾਂ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਕਮਾਂਡਰ ਔਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾਈ ਅਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹ ਦਿਨ ਭਰ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਸੀ - ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਦਰਾਸ ਵਿਖੇ ਸਾਡਾ ਅਸਥਾਈ ਪਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਅਫਸਰਾਂ ਦਾ ਮੈੱਸ* ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ!

ਦਿਨ ਦੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਔਰਤ ਨੂੰ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਮੈੱਸ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ। ਉਸਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਟੀਵੀ ਰਿਪੋਰਟਰ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਜੋ ਜੰਗ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ - ਜਦੋਂ ਉਹ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਲੇਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੋਟਲ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਬੇਸ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਲੈਂਦੀ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਆਖਰੀ ਫੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਰਗਿਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ!

ਆਪਣੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦਿਨ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਹੋਰ ਪੋਸਟਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਉੱਚੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ 'ਤੇ ਰਾਤ ਨਹੀਂ ਰੁਕਦਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਜਪੂਤਾਨਾ ਰਾਈਫਲਜ਼ ਦੀ ਦੂਜੀ ਬਟਾਲੀਅਨ (2 RAJ RIF) ਅਤੇ ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਮਤਕਾਰ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿੱਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।

Machine Translated by Google

ਬਟਾਲਿਕ ਵੱਲ

ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਬਟਾਲਿਕ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਠਹਿਰੇ ਅਤੇ ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਵੀਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ। ਇਹ ਹੁਣ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਸਬਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹੋਟਲ ਸਨ, ਪਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਾਰਨ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਉੱਥੇ ਸੀ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੰਦ ਸੀ।

ਰਾਤ ਪੈਣ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਬੰਬਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਨੇ ਫੌਜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਡਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰਾਤਾਂ ਦੌਰਾਨ। ਸਾਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਤੋਂ ਸਾਡੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵੀ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਬੰਬ ਪੁਆਇੰਟ 13620 ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਆਏ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਕਈ ਵਾਰ ਹੱਥ ਬਦਲੇ ਹਨ। ਇਹ 1971 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਰਾਤ ਬੰਬ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਡਿੱਗਦੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ 'ਸੁਭ ਰਾਤਰੀ, ਸਵੇਰੇ ਮਿਲਦੇ ਹਾਂ!' ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸੌਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ।

ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਸੁਹਾਵਣਾ ਦਿਨ ਦੇਖਿਆ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਦੇ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵੱਸੀਆਂ ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਹੀ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬਟਾਲਿਕ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਚੋਰਬਤ ਲਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਦੂਰੀ ਦੀ ਗਸ਼ਤ 'ਤੇ ਉੱਥੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਧੁੰਦਲੀ ਯਾਦ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿਪਾਹੀ ਮੈਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੇਰੀ ਗਰਦਨ ਤੱਕ ਬਰਫ਼ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਏ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਇੱਕ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਸਾਹਸ ਵਾਂਗ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਟਾਲੀਅਨ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਮੈਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਾਸੇ-ਮਜ਼ਾਕ ਵਾਲੇ ਕਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੇਰੀ ਲੱਤ ਖਿੱਚਣ ਲਈ। ਬਟਾਲਿਕ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ, ਸਾਡਾ ਸਵਾਗਤ ਪੰਜਾਬ ਰੈਜੀਮੈਂਟ (3 ਪੰਜਾਬ) ਦੀ ਤੀਜੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸਦੇ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦਾ ਨਾਮ, ਕਰਨਲ ਵਿਜੇ ਬਖਸ਼ੀ, ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਜੇ ਨਾਲ ਗੂੰਜਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਅੱਜ ਕਾਰਗਿਲ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਟਾਲੀਅਨ ਇੱਕ ਤੰਗ ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਉੱਚੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਝਰਨੇ ਸਨ।

Machine Translated by Google

ਦੂਜਾ। ਇਸ ਉੱਤੇ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਿਸਲਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਹੇਠਾਂ ਖੱਡਾਂ ਅਤੇ ਨਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰਨਾ।

ਨਕਸ਼ਾ 2: ਬਟਾਲਿਕ ਯਲਡੋਰ ਚੋਰਬਤ ਲਾ

ਗਰਮਾ-ਗਰਮ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਨੂੰ ਨੇੜਲੇ ਸਮਤਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਫੁੱਟਬਾਲ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸੈਕਟਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਖੇਤਰ ਬਟਾਲੀਅਨ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਬੰਬਾਰੀ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਹੁਣ ਤੰਗ ਸੜਕ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਡਾਕਟਰ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਬਿਮਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਚੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਜੰਗ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਸਹਿਣ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਉੱਥੇ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਉਸਦੀ ਸੱਸ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਿਵਲੀਅਨ ਪਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿਜੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਦੋ ਮਹਿਲਾ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਬਟਾਲਿਕ ਵਿਖੇ ਰੁਕਣਾ ਪਿਆ। ਸਾਡੇ ਤੰਬੂਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਬੰਬਾਰੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਕੁਝ ਅਸਥਾਈ ਬੰਕਰ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਸਾਰੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਬੰਬਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤੰਗ ਖੱਡ ਦੇ ਨਾਲ ਪਹਾੜੀ ਕਿਨਾਰੇ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਰਫੀਲੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਠੰਡੇ ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੋਟੇ ਕੰਬਲਾਂ ਨਾਲ ਹਵਾਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਰੋਕੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਸੌਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤਾਜ਼ੀ ਹਵਾ ਅਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੋਰ ਬੈਟਲ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ ਕੈਡੀ ਨੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਸੀ ਪਰ ਮੈਂ ਅਡੋਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਤੰਬੂ ਨਾਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢਲਾਣ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ। ਇਹ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਮਤਲ ਟੁਕੜਾ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਮੈਨੂੰ ਨੀਂਦ ਹੀ ਆਈ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕੁਝ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਬੰਬ ਫਟਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ।
ਮੇਰੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਭੱਜਿਆ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਜਗਾਇਆ।
ਧੁੰਦਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਾਣੀ ਵਗਦਾ ਦੇਖਿਆ। ਕਿਤੇ ਉੱਚੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਚਾਨਕ ਹੜ੍ਹ ਦਾ ਬਰਫ਼ੀਲਾ ਪਾਣੀ ਸੀ!
ਬਿੱਲੀ ਵਾਂਗ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਤੰਬੂ ਵਿੱਚੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਅਸੀਂ ਤੰਬੂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਕੱਢਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਏ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਪਾਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਭਰ ਦੇਵੇ। ਮੈਨੂੰ ਰਾਤ ਉਸ ਅਸਥਾਈ ਬੰਕਰ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਉਣੀ ਪਈ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ, ਅਸੀਂ ਜੰਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੋਰ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਕਲ ਪਏ, ਬਿਹਾਰ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੁਬਾਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਨਦੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਸਨ, ਆਪਣੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਤੋਂ ਠੀਕ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਯੁੱਧ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਬਹਾਦਰ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਨੇੜੇ ਹੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਸੀ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਆਰੀਅਨ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਕੁਝ ਜਰਮਨਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੁਲਹਨ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ!

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਬਟਾਲਿਕ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਪਹੁੰਚੇ ਜੋ ਯੁੱਧ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।
ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਰਾਹੀਂ ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ (LoC) ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਪਹਾੜੀ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ

Machine Translated by Google

ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਬਹੁਤ ਵਿਅਸਤ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸਨੇ ਸਾਡਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਖੁਦ ਲੜਾਈ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਂ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਡਾਕ ਬੈਗ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟਰ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਇੱਕ ਮਿਆਰੀ ਅਭਿਆਸ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਨੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਇੰਜਣ ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ ਅਤੇ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ)। ਧਮਾਕੇ ਵਾਲੇ ਬੰਬ ਸਾਡੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਜ਼ੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਸਨ।

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਰਾਹੀਂ ਐੱਲਓਸੀ ਵੱਲ ਉਡਾਣ ਭਰੀ, ਤਾਂ ਖੁਸ਼ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਘੱਟ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਬੱਦਲਾਂ ਨਾਲ ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿੰਡਸਕਰੀਨ ਬਰਫ਼ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨਾਲ ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਇਲਟ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਬੱਦਲਾਂ ਨੂੰ ਹੁਨਰਮੰਦੀ ਨਾਲ ਸਮਝਦੇ ਰਹੇ। ਅਸੀਂ ਦੋ ਚੋਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਪਾੜੇ ਵਿੱਚ ਉੱਡ ਗਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚੋਟੀ ਦੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੇ, ਪਹਾੜ ਦੇ ਸਮਤਲ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਸੌ ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਉਤਰਨਾ ਸੀ।

ਸਿਪਾਹੀ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧੂੰਏਂ ਵਾਲੀ ਮੋਮਬੱਤੀ ਜਗਾਈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਉਤਰਨਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਇਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੌਕਾ ਲੈਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਹੀ ਹਿੱਟ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਉਡਾਣ ਭਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ ਵੱਲ ਉੱਡ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੜਾਈ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਇਸ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਫਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਇੱਥੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸਿਪਾਹੀ 5 ਪੀਏਆਰਏ ਅਤੇ ਲੱਦਾਖ ਸਕਾਊਟਸ ਦੇ ਪੈਰਾਟਰੂਪਰ ਸਨ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਵੇਖੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਚਿੱਠੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਬੈਗ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੁਝ ਤਾਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ਨ ਵੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਜਦੋਂ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਆਪਣਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਮੈਂ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਿਆ। ਉਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲਾ ਕਸ਼ਮੀਰ (ਪੀਓਕੇ) ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਇੰਨੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਡੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੰਜਮ ਅਤੇ ਠੰਡੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਮੈਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ। ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਤੋਪਖਾਨਾ ਨਹੀਂ ਡਿੱਗਿਆ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਰੌਸ਼ਨੀ ਮੱਧਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਏ। ਉੱਥੋਂ, ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬੇਸ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਉੱਡ ਗਿਆ।

ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਲਿਫਟ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸੀਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਾਸ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਸਕਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਨੇ ਉਡਾਣ ਭਰੀ, ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ

Machine Translated by Google

ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਹੈਲੀਪੈਡ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਤੋਂ ਧੂੰਆਂ ਅਤੇ ਧੂੜ ਉੱਠ ਰਹੀ ਸੀ - ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ! ਸੁਕਰ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ, ਹੈਲੀਪੈਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦੇ ਉਡਾਣ ਭਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮਿਆਰੀ ਅਭਿਆਸ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੈਨਿਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹੇ।

ਮੈਂ ਅਗਲਾ ਹਫ਼ਤਾ ਉੱਥੇ ਬਿਤਾਇਆ ਅਤੇ ਬਟਾਲਿਕ— ਚੋਰਬਤ ਲਾ ਖੇਤਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਚੱਕਰ ਲਗਾਇਆ। ਮੈਂ ਇਸ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਮਸ਼ਕੋਹ ਘਾਟੀ ਤੱਕ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ, ਜਿੱਥੇ ਲੜਾਈ ਲਗਭਗ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਮਸ਼ਕੋਹ ਐਨਕਾਊਟਰ

ਮਸ਼ਕੋਹ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਦੇ ਸਮੇਂ, ਮੈਂ ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਫੜਿਆ ਗਿਆ।
ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਟਰੱਕ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਕੁਝ ਸਕਿੰਟਾਂ ਲਈ ਰੁਕਿਆ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਚੀਕ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧੋ ਕਿਉਂਕਿ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ! ਫਿਰ ਉਹ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਰੁਕਣ ਜਾਂ ਮਸ਼ਕੋਹ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੇ ਮੂਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਪਹਿਲਾਂ ਛੱਡਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇੱਕ ਖ਼ਤਰਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਮੇਰੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਅਚਾਨਕ ਹੋਏ ਧਮਾਕੇ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਧੂੰਏਂ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਸਾਡੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ, ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ! ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਾਈ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤਾਇਨਾਤ ਆਪਣੀਆਂ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਫੌਜੀ ਸਿਖਲਾਈ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ 'ਬ੍ਰੈਕੇਟਿੰਗ' ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਗੋਲਾ ਸੁੱਟ ਕੇ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੁਝ ਸੌ ਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਕੇ ਅਗਲੀ ਗੋਲੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਕੋਣ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਇਸ ਬਰੈਕਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਅੱਧਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ!

ਜੇ ਮੈਂ ਰੁਕਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦਾ। ਅਤੇ ਜੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਬ੍ਰੈਕਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਰੇਂਜ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਲੈਣਾ ਪਿਆ! ਮੈਂ ਕੈਡੀ, ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਕਿੰਟਾਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਹੌਲੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਦੁਹਰਾਇਆ, ਅਤੇ ਫਿਰ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਚੱਕਰਵਯੂ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਉਹ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਦੀ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਅਨੰਤਤਾ ਵਾਂਗ ਜਾਪਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੋੜ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਲੈ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਦੁਸ਼ਮਣ, ਸਾਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਦੇਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ! ਯਕੀਨਨ, ਬੰਬ ਅਗਲੇ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਫਟਦੇ ਰਹੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਹਨੇਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਹੈੱਡਲਾਈਟਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਦਰਾਸ ਦੇ ਬੇਸ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕੇ। ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਕ੍ਰੈਚ ਦੇ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਬੰਬਾਂ ਦੇ ਟਾਇਰ ਦੇ ਟਾਇਰ ਦੇ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹ ਰਹੇ ਸਨ!

Machine Translated by Google

ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਢਲਾਣ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਸੀ। ਕੈਡੀ ਸਾਰਾ ਰਸਤਾ ਹੱਸਦਾ ਰਿਹਾ, ਸਾਡੇ ਫੌਜੀ ਸਿਖਲਾਈ ਇੰਸਟ੍ਰਕਟਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ।

ਮੇਜਰ ਕੈਲਾਸਮ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦਰਾਸ ਪਹੁੰਚੇ, ਕੋਰ ਬੈਟਲ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਟਾਇਰ ਦੇ ਨਾਲ। ਉਹ ਅਤੇ ਕੈਡੀ ਸਾਡੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮਸ਼ਕੋਹ ਘਾਟੀ ਦੇ ਉਸੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਹੋਰ ਉੱਥੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਲਗਭਗ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਰ ਬੈਟਲ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ।

~~* ਫੌਜੀ ਜੀਪ ਦਾ ਇੱਕ ਭਾਰੀ-ਡਿਊਟੀ ਸੰਸਕਰਣ।~~

~~• ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਟਰੱਕ।~~

~~* ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ/ਬੰਬ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਲੰਡਰ ਯਾਤ ਦਾ ਕੇਸਿੰਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸਫੋਟਕ ਚਾਰਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਈਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੈਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੰਦੂਕ ਤੋਂ ਦਾਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।~~

~~* ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਉਹੋ ਰਜਿਸਟਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨੰਬਰ/ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਾਰਾ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।~~

~~* ਇੱਕ ਸਿੰਚੂ ਪਹਾੜ ਦੀ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਅੰਕ ਮੀਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੁੰਦਰ ਤਲ ਤੋਂ ਇਸਦੀ ਉਚਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।~~

~~* ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਬੰਬ।~~

~~• ਨਾਇਬ ਸੂਬੇਦਾਰ, ਸੂਬੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਮੇਜਰਾਂ ਨੂੰ ਜੇਸੀਓ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਇੰਟਰਫੇਸ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।~~

~~* ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਬਿਨੱਹੇ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਲਈ ਬਿਨੱਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।~~

~~* ਨਾਲਾ/ਨੱਲਾ ਜਾਂ ਨਕਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ '.' ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਿਘਲੀ ਹੋਈ ਬਰਫ਼ ਜਾਂ ਮੀਂਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੁੱਕਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਚਸ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।~~

Machine Translated by Google

ਦੂਜੀ ਕਿਤਾਬ

ਉਹ ਯੁੱਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋਇਆ

Machine Translated by Google

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ

ਸਮਰ ਕੁਐਸਟ 1999

Machine Translated by Google

ਘੁਸਪੈਠ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸੁਰੂਆਤੀ ਜਵਾਬ

ਕਾਰਗਿਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿਮਾਲਿਆ ਦੇ ਲੱਦਾਖ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਪਿੰਡ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਘਾਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਲੈਂਡਸਕੇਪ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਥਾਨਕ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਗਿਲ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਈ ਕਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸਥਾਨ। ਇਹ ਖੇਤਰ ਅਤੀਤ ਦੇ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ, ਲੇਹ ਅਤੇ ਸਕਾਰਦੂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪੀਓਕੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਜ਼ੰਸਕਰ ਅਤੇ ਸੁਰੂ ਘਾਟੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਾਸ ਇਸਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਆਬਾਦੀ ਕੇਂਦਰ ਹਨ। ਕਾਰਗਿਲ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਅਤੇ ਲੇਹ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ੋਜੀ ਲਾ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਟਰੈਕ 'ਤੇ ਡਿੱਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ, ਉੱਚੇ ਪਹਾੜਾਂ ਅਤੇ ਰਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੈਦਲ ਰਸਤਾ ਸਕਾਰਦੂ ਅਤੇ ਕਾਰਗਿਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਬਟਾਲਿਕ ਕਾਰਗਿਲ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਸਿੰਧੂ ਨਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬਟਾਲਿਕ ਵਿੱਚ ਮਈ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਵਸੇ ਕੁਝ ਆਰੀਅਨ ਪਿੰਡਾਂ ਲਈ ਫੁੱਲਾਂ, ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚਰਵਾਹਿਆਂ ਕੋਲ ਬਰਫ਼ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਜਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨੇੜਲੇ ਘਾਹ ਦੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਯਾਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਚਰਾਉਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਰਿਜਲਾਈਨਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਰਕ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਵਾਂਗ ਤਿੱਖੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਟੇਢੀ ਕਰੈਸਟ ਲਾਈਨਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੁੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰੀ ਬਰਫ਼ ਕਾਰਨ ਰਿਜਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਸਤੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਜੋ ਕਿ ਸਰਦੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਤੀਹ ਤੋਂ ਚਾਲੀ ਫੁੱਟ ਡੂੰਘੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

Machine Translated by Google

ਬਟਾਲਿਕ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ

ਤਾਸ਼ੀ ਨਾਮਗਿਆਲ, ਇੱਕ ਆਜੜੀ, ਆਪਣੇ ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਯਾਕ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਕਾਲੇ ਵਰਦੀ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੰਜੂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਉੱਚੇ ਪਹਾੜ 'ਤੇ ਬੰਕਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੱਥਰ ਹਿਲਾਉਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਉਸਨੇ ਮਈ 1999 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਬਟਾਲੀਅਨ ਕਮਾਂਡਰ ਨੂੰ ਇਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਜਾਪਦੀ ਸੀ, ਬਟਾਲਿਕ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਨੇ ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਗਸ਼ਤ* ਭੇਜਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਜੂ ਤੱਕ ਪੈਦਲ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਗਸ਼ਤ ਨੂੰ ਯਾਲਡੋਰ ਨਾਲਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਨੇੜੇ ਹੀ ਇੱਕ ਪਹਾੜੀ ਰੇਖਾ, ਕੁਕਾਰਥਾਂਗ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਗਸ਼ਤ ਕੁਕਾਰਥਾਂਗ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚੀ, ਪਹਾੜ ਦੀ ਚੋਟੀ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਗਸ਼ਤ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨੇ ਕਾਲੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਘੁੰਮਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਆਪਣੀ ਦੂਰਬੀਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ, ਉਹ ਕੁਝ ਰੇਡੀਓ ਐਂਟੀਨਾ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਫੌਜੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਪੱਕਾ ਸੰਕੇਤ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਅੱਗ ਦੇ ਇੱਕ ਗੋਲੇ ਨੇ ਉਸਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਦੂਰ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਾਰਨ ਗਸ਼ਤ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ।

ਬਟਾਲਿਕ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਉਸ ਦੇ ਸੋਚਣ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੰਭੀਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਗਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਲਈ ਇੱਕ ਅਫਸਰ, ਕੈਪਟਨ ਵਿਕਰਾਂਤ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਦੇਸਾਈ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭੇਜਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਕੈਪਟਨ ਦੇਸਾਈ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਪਰ ਗਸ਼ਤ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀਆਂ ਉਸਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਵੀ ਉਸਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਿੱਥੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਈ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੁਝ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ। ਪਰ ਹੁਣ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਅਸਿੱਧੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਮੋਰਟਾਰਾਂ ਦੀ ਵਾਰੀ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਸਾਡੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਕਿਸਮਤ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਸੀ, ਸਾਡੀ ਟੀਮ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਠੰਢ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਗਈ, ਕੈਪਟਨ ਦੇਸਾਈ ਨੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਗੁਫਾ ਜਾਂ ਛੁਪਣਗਾਹ ਲੱਭਣੀ ਪਵੇਗੀ।

Machine Translated by Google

ਕਿਸਮਤ ਬਹਾਦਰਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਦੀ ਹੈ: ਕੁਝ ਜੋਖਮ ਲੈ ਕੇ, ਉਹ ਇੱਕ ਚੱਟਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਏ, ਜਿਸਨੇ ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਅੱਗ ਅਤੇ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਪਨਾਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ। ਅਗਲੀਆਂ ਦੋ ਰਾਤਾਂ ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਡ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਢੁਕਵੇਂ ਅਤਿਅੰਤ ਮੌਸਮੀ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਬੀਤੀਆਂ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਕੈਪਟਨ ਦੇਸਾਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੀਓ ਨੂੰ ਕੁਕਾਰਥਾਂਗ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਰੁਕ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵੇ। ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਆਰਾਮ ਜਾਂ ਨੀਂਦ ਇੱਕ ਦੂਰ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਿਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਨ ਖਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਰਫ਼ ਖਾਧੀ ਜਾਂ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਪੀਤੀ। ਬਿਨਾਂ ਭੋਜਨ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੇ, ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਅੱਗ ਹੇਠੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੈਪਟਨ ਵਿਕਰਾਂਤ ਦੇਸਾਈ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਉਸ ਬਾਰੇ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਮੂਹ ਅਗਲੇ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਬਚਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਗੋਰਖਾ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਸਕਣ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਇਸ ਅਸਥਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਅੱਠ ਦਿਨ ਬਿਤਾਏ ਸਨ।

~

ਜਦੋਂ ਕੈਪਟਨ ਦੇਸਾਈ ਕੁਕਾਰਥਾਂਗ ਵਿਖੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟੀਮ ਦਰਾਸ ਤੋਂ ਕਾਰਗਿਲ ਭੇਜੀ ਗਈ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸਿਧਾਰਥ ਸੁਰਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਟੀਮ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਨ, ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਟਾਲਿਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ 13,000 ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਪਹਾੜੀ ਦੱਰਾ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਟਾਲਿਕ ਵਿਖੇ ਕੁਕਾਰਥਾਂਗ ਵਿਖੇ ਕੈਪਟਨ ਦੇਸਾਈ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੈਪਟਨ ਦੇਸਾਈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯਾਲਡੋਰ ਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਸਥਿਤੀ ਲੈਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸੁਰਵੇ ਨੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ, ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

Machine Translated by Google

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਹੀ ਮਿਲੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਫਟਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਮੋਰਟਾਰ ਦੇ ਗੋਲੇ ਫਟ ਗਏ। ਉਹ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਟੀਮ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੁਰਵੇ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ, ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਦਾ ਰੇਡੀਓ ਸੈੱਟ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੈਪਟਨ ਦੇਸਾਈ ਜਾਂ ਬਟਾਲਿਕ ਵਿਖੇ ਸੀਓ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੱਟ ਗਿਆ।

ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਲਈ ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਅੱਠ ਆਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਰਸਤਾ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਦਾ ਇੱਕ ਖਤਰਨਾਕ ਸਫ਼ਰ ਸੀ, ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੁਕਣਾ ਲਗਭਗ ਆਤਮਘਾਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਹਾਦਰ ਆਦਮੀ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਡਟੇ ਰਹੇ, ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਸ਼ਾਇਦ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਘਾਤ ਲਗਾ ਕੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ।

ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸੁਰਵੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਤ ਪੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਭੇਜੇ ਤਿੰਨ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਪਈਆਂ ਦੇਖੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਇੱਥੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਹਾਦਰ ਸਿਪਾਹੀ ਦੀ ਵਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸੁਰਵੇ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਬੇਸ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਗਏ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ।

~

3 ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਬਟਾਲਿਕ ਦੇ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਤਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 14,000 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕੈਪਟਨ ਦੇਸਾਈ ਅਤੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸੁਰਵੇ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਟਾਲਿਕ ਅਤੇ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿਖੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਿੱਧੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੌਟਲਾਈਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਕਾਰਗਿਲ ਅਤੇ ਬਟਾਲਿਕ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ।

Machine Translated by Google

ਜਿਵੇਂ ਹੀ 12 ਮਈ, 1999 ਨੂੰ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਨੇ ਬਟਾਲਿਕ ਤੋਂ ਉਡਾਣ ਭਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ ਦੇ ਪਾਰ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਉਣ ਅਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰਨ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਨੂੰ ਬਟਾਲਿਕ ਕੈਂਪ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਕੈਂਪ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਫੌਜ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਤੀਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਚਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਜੋ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਲਈ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਆਖਰੀ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਬਟਾਲਿਕ ਤੋਂ ਉਡਾਣ ਭਰੀ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਮਲਾ ਕੈਂਪ 'ਤੇ ਉਤਰਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਸਕਿੰਟਾਂ ਲਈ ਹੀ ਖੁੰਝ ਗਿਆ। ਹਰ ਕੋਈ ਆਸਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਭੱਜ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆ ਗਿਆ।

ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਦੋ ਵੱਡੇ ਭੂਮੀਗਤ ਆਸਰਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਓਪਸ ਰੂਮ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹੁਣੇ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭੱਜ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀਗਤ ਹੋ ਗਏ।

ਪਹਿਲੇ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ, ਜਿਵੇਂ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਤੂਫਾਨ ਆ ਗਿਆ। ਬੰਕਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੱਚੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਨਾਲ ਚਿੰਬੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਰੁਕੀ ਨਹੀਂ। ਕੁਝ ਬਹਾਦਰ ਰੂਹਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੈਂਪ ਇੱਕ ਬਲਦੀ ਅੱਗ ਵਾਂਗ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬੈਰਕ ਵੱਡੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕਿਆ। ਦੂਰੋਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਪਹਾੜੀ ਚੋਟੀ ਵਰਗਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਦਾ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ।

ਜਦੋਂ ਉਹ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਆਏ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਖੰਡਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਜੋ ਕਦੇ ਉੱਥੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਰਵ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨਾਂ ਬਚ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸੀਓ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਐਲਓਸੀ ਦੇ ਪਾਰੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਤੋਪਖਾਨਾ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ। ਪੂਰੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੇ ਪਹਾੜ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਨਾਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿ ਕੇ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਪਨਾਹ ਲਈ।

ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਲੇਹ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਦਿਲ ਦਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨਾਲ ਚਿੰਬੜੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਮਰ ਸਕਣ। ਬਹਾਦਰ ਦਿਲਾਂ ਨੇ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

Machine Translated by Google

ਆਪਣੇ ਅਜ਼ੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿਣ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ। ਕਰਨਲ ਵਿਜੇ ਬਖਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਲਈ, ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਜੇ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

---

* ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਕੀ ਦਸਮਣ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਫੌਜੀ ਟੀਮ ਭੇਜੀ ਗਈ।

* ਅੱਗ ਦਾ ਫਟਣਾ ਓਦੋਂ ਹੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਹਥਿਆਰ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਫਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਟਰਿੱਗਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੋਲੀਆਂ ਛੱਡਦਾ ਹੈ।

Machine Translated by Google

ਗੁਆਂਢੀ ਚੋਰਬਤ ਲਾ ਵਿੱਚ

ਚੋਰਬਤ ਲਾ ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਇੱਕ ਪਹਾੜੀ ਦੱਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਟਾਲਿਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਤਕਪੋਚੰਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲੱਦਾਖ ਰੇਂਜ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਜੰਕ ਲੁੰਗਪਾ ਅਤੇ ਯਾਲਡੋਰ ਨਾਲੇ ਚੋਰਬਤ ਲਾ ਦੇ ਹੋਰ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਵਗਦੇ ਹਨ। ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ LOC ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਤੋਂ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅੰਦਰ ਵੱਲ ਇੱਕ ਤਿੱਖਾ ਮੋੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਤੁਰਟੋਕ ਵੱਲ ਸਿੱਧਾ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਉਲਟਾ 'V' ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਗੋਲ ਟੇਕਰੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਇੱਕ ਚੋਟੀ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਖੇਤਰ ਗਲੇਸ਼ੀਏਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੜਕ ਜਾਂ ਟਰੈਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਹਨੂਥਾਂਗ ਅਤੇ ਹਾਂਡਾਂਗ ਬ੍ਰੋਕ ਵਿਖੇ ਮਨੁੱਖੀ ਬਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ ਪਸ਼ੂ-ਚਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਟਰੈਕ ਦੇ।

ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਫੌਜੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸੀ, ਕੁਝ ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ (BSF) ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਕਾਰਗਿਲ ਤੋਂ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਂਚਪੈਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਤੁਰਟੋਕ ਅਤੇ ਬਟਾਲਿਕ-ਯਾਲਡੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ LOC ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਥੇ ਹੋਰ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਦੌੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ।

Machine Translated by Google

ਲੱਦਾਖ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰਫ਼ ਦੇ ਬਾਘ

ਲੱਦਾਖ ਸਕਾਊਟਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨੋ ਵਾਰੀਅਰਜ਼, ਜਾਂ ਸਨੋ ਟਾਈਗਰਜ਼ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਲਈ, ਸਥਾਨਕ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ। ਉਹ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਨ ਅਤੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵਾਂਗ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਥੇ ਦੇ ਕਠੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੇਵੀਗੇਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿਜੇ ਤੱਕ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਖੋਜ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਨਿਰੀਖਣ ਪੋਸਟਾਂ (OPs) ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਚੋਰਬਤ ਲਾ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਡਸ ਵਿੰਗ ਲੱਦਾਖ ਸਕਾਊਟਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਨੂ ਲੁੰਗਪਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਹੱਦ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਗਸ਼ਤ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਗਸ਼ਤ ਜੰਕ ਲੁੰਗਪਾ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਗਸ਼ਤ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਕੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਚਾਰ ਤੋਂ ਪੰਜ ਫੁੱਟ ਕਮਰ ਤੱਕ ਡੂੰਘੀ ਬਰਫ਼ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗਸ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਬਰਫ਼ ਦੇ ਤੋਪਾਂ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਬਰਫ਼ ਹੇਠ ਦੱਬ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ।

ਗਸ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੁਆਇੰਟ 5390 ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਚੋਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਸਥਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਸ ਚੋਟੀ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਤੁਰੰਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਚੁਰੂਬਾਰ ਸਿਸਪੋ ਅਤੇ ਬੇਡਿੰਗਬਾਰ ਚੁਰਪੋ ਦੀਆਂ ਢਲਾਣਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। 5 ਪੀਏਆਰਏ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਪੁਆਇੰਟ 5114 'ਤੇ ਵੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਯਾਲਡੋਰ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਐਲਓਸੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਐਲਓਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਆਇੰਟ 5440 ਦੇ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸਿੰਧ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਭਰਨ ਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਜੱਥੇ ਨੂੰ ਚੀਤਾ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਮੇਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਉਡਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਥੰਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਮੇਜਰ ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ, ਲੱਦਾਖ ਦੇ ਇੱਕ ਅਫਸਰ, ਆਪਣੇ ਕੋਮਲ ਬਾਹਰੀ ਦਿੱਖ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੇ ਦਲੇਰਾਨਾ ਰਵੱਈਏ ਲਈ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਬੈਚਲਰ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੋਲਨ ਅਤੇ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਅਤੇ ਮਾਡਰਨ ਸਕੂਲ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਚੇਨਈ ਵਿਖੇ ਅਫਸਰ ਸਿਖਲਾਈ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਅਸਾਮ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸੈਨਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਦਿਖਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

ਉਹ ਲੱਦਾਖ ਸਕਾਊਟਸ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਲੇਹ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀਆਂ ਮਨਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸਨੇ ਦਲਾਈ ਲਾਮਾ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲਿਆ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੇਹ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਗੁਰੂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਾਰਗਿਲ ਜੰਗ ਦੇ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ, ਮੇਜਰ ਵਾਂਗਚੁਕ ਨੂੰ ਐਲਓਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਚੋਰਬਤ ਲਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਸੂਸੀ ਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਓਪੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਜਾਸੂਸੀ ਮਿਸ਼ਨ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਗੋਲ ਟੇਕਰੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਉਤਾਰਿਆ ਜਿੱਥੇ ਓਪੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲੇ ਉੱਤੇ ਤੁਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੀ। ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦੇ ਉੱਡਣ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬਰਫੀਲੀ ਪਹਾੜੀ ਦੀ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿਪਾਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਰਾਈਫਲ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਟਿਕਣਗੇ! ਇੱਕ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਵਿਚਾਰ, ਪਰ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾਵਾਂ ਦਾ ਆਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਆਦਮੀ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਔਖੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਚੌਕਸੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸੰਪਤੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

29 ਮਈ ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਆਦਮੀ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਤਾਂ ਮੇਜਰ ਵਾਂਗਚੁਕ ਨੂੰ 17,500 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਰਾਕ ਫਾਲ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪੱਕਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਣਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਕ ਫਾਲ ਖੇਤਰ ਉਹ ਮਾਸੂਮ, ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਬਰਫ਼ ਨਾਲ ਢੱਕੀ ਪਹਾੜੀ ਚੋਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਖੋਜ 'ਤੇ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ, ਪਥਰੀਲਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਢਲਾਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਅੱਸੀ ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਤਿਲਕਣ ਵਾਲੀ ਢਲਾਣ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨਾ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਇੱਕ ਔਖਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਪਰ ਮੇਜਰ ਵਾਂਗਚੁਕ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਨੋ ਟਾਈਗਰਜ਼ ਦੀ ਇਸ ਟੀਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ।

ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਸਮੇਂ, ਟੀਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘਾਤ ਲਗਾ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਹਰਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਤੀਹਰਾ ਝਟਕਾ ਸੀ: ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ, ਜਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਠੰਢ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਚੜ੍ਹਾਈ।

Machine Translated by Google

ਤਿਲਕਣ ਵਾਲੀ ਢਲਾਣ। ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਘਾਤਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੇਜਰ ਵਾਂਗਚੁਕ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਨਨੂ (ਛੋਟਾ ਭਰਾ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿਪਾਹੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਬੇਸ ਤੱਕ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਿਪਾਹੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਘਾਤ ਲਗਾ ਕੇ ਹਮਲਾ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਝੜਪ ਵਿੱਚ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਗਤੀ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਟੁੱਟ ਗਿਆ।

ਸਨੋ ਟਾਈਗਰਜ਼ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਮਲਾਵਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੱਭਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦੀ ਖਤਰਨਾਕ ਚੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ।

30 ਮਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਦਸ ਤੋਂ ਬਾਰਾਂ ਸਿਪਾਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। ਮੇਜਰ ਵਾਂਗਚੁਕ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਚੱਟਾਨ 'ਤੇ ਉੱਠੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਾਈਫਲਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਕੋ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਜਰ ਵਾਂਗਚੁਕ ਨੂੰ ਯਾਦ ਆਇਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਖੋਜ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਈਫਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਸੱਤ ਤੋਂ ਅੱਠ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਅਜੇ ਵੀ ਪਹਾੜੀ ਕਿਨਾਰੇ ਕਿਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕ ਗਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਮੇਜਰ ਵਾਂਗਚੁਕ ਨੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਛੇਰਿੰਗ ਸਟਾਪਡਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਮਾਂਡ ਹੇਠ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੈਨਿਕਾਂ ਲਈ ਆਖਰੀ ਤੂੜੀ ਸੀ, ਜੋ ਭੱਜ ਗਏ ਸਨ। ਰੱਕ ਫਾਲ ਸਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਇਹ ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜਿੱਤ ਸੀ। ਇਸਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਵਧਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਘੁਸਪੈਠੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਇੱਥੇ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੱਥ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਮੇਤ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਉੱਤਰੀ ਲਾਈਟ ਇਨਫੈਂਟਰੀ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਫੌਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਆਦਮੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸਨੇ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜੂਨ ਦੇ ਆਸਪਾਸ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਦਬਾਅ ਵਧ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੇਰਾਨਾ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਲਈ, ਮੇਜਰ ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਨੂੰ ਮਹਾਂਵੀਰ ਚੱਕਰ ਅਤੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਛੇਰਿੰਗ ਸਟਾਪਦਾਨ ਨੂੰ ਵੀਰ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅੱਜ,

Machine Translated by Google

ਕਰਨਲ ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਨੂੰ ਲੱਦਾਖ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਮਹਾਨ ਆਦਮੀ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਨਾਮ।

~

ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, LOC ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੋਰਬਤ ਲਾ ਦੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੁਆਇੰਟ 5440 ਦੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਕੋਲ ਰਿਹਾ। ਜੂਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੱਕ, ਲੱਦਾਖ ਸਕਾਊਟਸ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਾਰਾਕੋਰਮ ਵਿੰਗ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਲਟ ਦੁਸ਼ਮਣ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਕਾਗਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਰੈਜੀਮੈਂਟ (14 ਸਿੱਖ) ਦੀ 14ਵੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯਮਤ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਜੂਨ ਦੇ ਅੱਧ ਤੱਕ, ਲੱਦਾਖ ਸਕਾਊਟਸ ਨੇ ਯਾਲਡੋਰ ਨਾਲਾ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਪਰਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੋਂਪਾ ਥਾਂਗ ਰਿਜਲਾਈਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਘੁਸਪੈਠ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

Machine Translated by Google

ਤੁਰਟੋਕ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ

ਲੱਦਾਖ ਰੇਂਜ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ, ਦੱਖਣੀ ਸਿਆਚਿਨ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਤੱਕ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਬੰਜਰ ਹੈ, ਇਸ ਜੰਮੇ ਹੋਏ ਲੈਂਡਸਕੇਪ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਪਿੰਡ ਹੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ ਤੁਰਟੋਕ ਅਤੇ ਤਿਆਗੀ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ 1971 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਮੁੜ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਰਿੰਚੇਨ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। 1999 ਤੱਕ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਮਨਸੂਬੇ ਬਣਾਏ।

ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਅਤੇ ਮਈ ਦੇ ਸੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਐੱਲਓਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀਆਂ ਇਕਾਂਤ ਬਰਫੀਲੀਆਂ ਚੌਕੀਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਕਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਨੂੰ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਭਾਰ ਲੱਦਿਆ ਦੇਖਿਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਟ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੀ ਇੱਕ ਗਸ਼ਤ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਭੇਜੀ ਗਈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਗਸ਼ਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁੰਨਸਾਨ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗਲੇਸ਼ੀਏਟ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਐੱਲਓਸੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਗਸ਼ਤੀ ਟੁਕੜੀ ਭੇਜੀ ਗਈ, ਪਰ ਖਰਾਬ ਮੌਸਮ ਕਾਰਨ ਉਹ ਇਸ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਗਸ਼ਤੀ ਟੁਕੜੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਲਓਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਈ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਉਦੋਂ ਤੱਕ, ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜਾਂ LoC ਦੇ ਪਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਵੀ ਗੈਪ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੱਕ ਹੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਾਈਨ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ, ਪੂਰਾ ਇਲਾਕਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਚੋਰਬਤ ਲਾ ਤੱਕ ਗਲੇਸ਼ੀਏਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਸਿਓ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹਨਾਂ ਉਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘੁਸਪੈਠ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਸਾਡੇ ਕੁਝ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਘੁਸਪੈਠ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤੁਰਟੋਕ ਰਾਹੀਂ ਭੱਜਿਆ ਗਿਆ। ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੜਕਾਂ ਜਾਂ ਟਰੈਕ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਮਾਹਰ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀਆਂ ਦੇ ਹੁਨਰ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਡਰੇ ਬਿਨਾਂ, ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਮਾਰਚ ਕਰਦੀ ਗਈ ਅਤੇ, ਮਈ ਦੇ ਅੱਧ ਤੱਕ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਾਲਮ LoC ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ।

Machine Translated by Google

ਹਨੀਫ਼ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨ ਸਨ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਘੁਸਪੈਠ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। 11 RAJ RIF ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੁਰਟੋਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਹਨੀਫ਼ੁਦੀਨ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਸੰਭਾਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਤੁਰਟੋਕ ਵਿੱਚ ਪੁਆਇੰਟ 5590 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ।

ਹਨੀਫ਼ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਾਲਜ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ 'ਮਿਸਟਰ ਸ਼ਿਵਾਜੀ' ਦਾ ਤਾਜ ਪਹਿਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ।

6 ਜੂਨ ਨੂੰ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਹਨੀਫ਼ੁਦੀਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਯਤਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਅਚਾਨਕ, ਗੋਲੀਆਂ ਉਸਦੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਤਿੰਨ ਆਦਮੀਆਂ ਵਾਲੀ ਛੋਟੀ ਟੀਮ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ, ਇਹ ਬਹਾਦਰ ਸਿਪਾਹੀ ਇਸ ਚੋਟੀ ਵੱਲ ਨੇੜੇ ਦੀ ਇੱਕ ਉਚਾਈ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਚੜ੍ਹਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਲੱਗ ਗਈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸੰਤੁਲਨ ਗੁਆ ਬੈਠਾ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿਪਾਹੀ, ਨਾਇਬ ਸੂਬੇਦਾਰ ਮੰਗੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੂੰਘੀ ਦਰਾੜ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਐਲਓਸੀ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪਾਸੇ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਪਹਾੜ ਦੀ ਚੋਟੀ ਤੋਂ ਬੱਦਲ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢੱਕ ਲਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਹਨੀਫ਼ੁਦੀਨ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਝਟਕਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਲ ਕੇ ਸਬ-ਸੈਕਟਰ ਹਨੀਫ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ SSH ਰੱਖ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਅਮਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਹਨੀਫ਼ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਉਸ ਦੇ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਮਾਂ, ਹੇਮਾ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਇੱਕ ਮਾਣਮੱਤੇ ਔਰਤ ਸੀ ਜੋ ਦਇਆ ਅਤੇ ਦਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਸੀ। ਪੱਤਰਕਾਰ ਰਚਨਾ ਬਿਸ਼ਟ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਹਨੀਫ਼ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜੇਗਾ।'

ਹਨੀਫ਼ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਵੀਰ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

Machine Translated by Google

ਪੁਆਇੰਟ 5590 ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਹਨੀਫ਼ ਦੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੇ ਮੁੜ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਫੌਜ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਵੀਪੀ ਮਲਿਕ ਨੇ ਹੇਮਾ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਚਾਲੀ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਲਗਾਤਾਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, 'ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਿਪਾਹੀ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਪਾਵੇ।'

~

ਤੁਰਟੋਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਮਨਸੂਬੇ ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੜੇ ਧਮਾਕੇ ਸੁਣੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੀਆਂ ਲੁੰਗਪਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੜਕ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਤੁਰਟੋਕ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਰਗਿਲ ਘੁਸਪੈਠ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਦੇ ਲਗਭਗ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਨੇੜਲੇ ਤਿੰਨ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਦਰਜਨ ਹੋਰ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਨਾਲ ਫੜ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਸਨ, ਪਰ ਬਦਲੇ ਦੇ ਡਰੋਂ, ਨੇੜਲੇ ਫੌਜੀ ਚੌਕੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਜੁਟਾਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਨੇ ਐੱਲਓਸੀ ਦੇ ਪਾਰ ਆਪਣੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਤਵਾਦ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਆਚਿਨ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਤੁਰਟੋਕ ਅਤੇ ਚਾਲੂੰਕਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇ ਸਨ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਕਈ ਹੈਲੀਪੈਡ ਬਣਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਟੈਂਟ ਵਾਲਾ ਕੈਂਪਸ ਸੀ ਜੋ ਐੱਲਓਸੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਹਨੀਫੁਦੀਨ ਵਰਗੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਬਹਾਦਰੀ ਭਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਕੱਸਰ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ

ਕਾਰਗਿਲ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਵਿੱਚ

ਕਾਕਸਰ ਖੇਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ 1D ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਗਿਲ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ ਹੈ। ਜਾਟ ਰੈਜੀਮੈਂਟ (4 JAT) ਦੀ ਚੌਥੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ। 14 ਮਈ 1999 ਨੂੰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸੌਰਭ ਕਾਲੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬਜਰੰਗ ਪੋਸਟ ਤੱਕ ਇੱਕ ਗਸ਼ਤ ਭੇਜੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਪਰ ਸਰਦੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਲੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਾਲੀਆ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਛੇ ਬਹਾਦਰ ਆਦਮੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲੇਸ਼ੀਏਟ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੇ ਤੇਜ਼ ਗਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਉਹ ਗੋਡਿਆਂ ਤੱਕ ਬਰਫ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵੱਲ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਵਧਦੇ ਗਏ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪਾਸਿਓਂ ਚੌਕੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਆਸਾਨ ਸੀ; ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਪੂਰਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਕੈਪਟਨ ਕਾਲੀਆ ਦੀ ਗਸ਼ਤ ਦੱਖਣ ਤੋਂ ਬਜਰੰਗ ਚੌਕੀ ਤੱਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸੈਨਿਕ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜੰਗੀ ਕੈਦੀਆਂ ਵਜੋਂ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਰਾਤ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਬਟਾਲੀਅਨ ਚਿੰਤਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਾਲੀਆ ਤੋਂ ਕੋਈ ਖ਼ਬਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ।
ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੀਓ ਨੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਅਮਿਤ ਭਾਰਦਵਾਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇੱਕ ਖੋਜ ਦਲ ਨੂੰ ਉਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ। ਬਜਰੰਗ ਪੋਸਟ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਪਹੁੰਚ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ, ਇਸ ਗਸ਼ਤ ਦਲ 'ਤੇ ਵੀ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਈ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗਸ਼ਤ ਦਲ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇੱਕ ਆਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ।

ਗਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਹਰ ਕੋਈ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਭਾਰਦਵਾਜ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ, ਹਵਾਲਦਾਰ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਫੜੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਦੋਵੇਂ ਬਹਾਦਰ ਸਾਥੀ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲੈਣ ਤੱਕ ਲੜਦੇ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੰਮੇ ਹੋਏ,
ਕੀੜਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਸਰੀਰਾਂ ਦੇ ਆਸਣ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜੁਲਾਈ 1999 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਜੰਗਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ।

Machine Translated by Google

ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸੌਰਭ ਕਾਲੀਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਗੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਆਖਰਕਾਰ 9 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਅਣਪਛਾਤੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰੇਡੀਓ ਕਾਲ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਬਿੰਬਟ ਐਲਸੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਐਲਓਸੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਚੌਕੀ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਦੇ ਹੋਏ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਿਪਾਹੀ ਨੇ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਾਲੀਆ ਨੂੰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਅਤੇ ਭਾਂਡੇ ਧੋਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸੌਰਭ ਕਾਲੀਆ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਲਈ ਮਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਚੋਣ ਕੀਤੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਵਾਪਸ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੱਢ-ਟੁੱਕ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸਦੀ ਅਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ, ਸਗੋਂ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਗਦੇ ਦੈਂਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਹਰਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪੂਰੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦੇਵੇਗੀ। ਕਾਰਗਿਲ ਇੱਕ ਇਕੱਠ ਦਾ ਬਿੰਦੂ ਬਣ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਹੁਣ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸੈਂਕੜੇ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਿਸਨੇ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਉਹ ਇੱਕ ਜਵਾਨ ਕੁੜੀ ਦਾ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, 'ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੇਰਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਰੀਰ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਮੈਨੂੰ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਵਿਸਫੋਟਕਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।'

Machine Translated by Google

ਕਾਰਗਿਲ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ

ਦਰਾਸ–ਮਸ਼ਕੋਹ

ਦਰਾਸ, ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 200 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ 1D ਦੇ ਨਾਲ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਠੰਡਾ ਵਸੋਂ ਵਾਲਾ ਸਥਾਨ ਹੈ: ਸਰਦੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਤਾਪਮਾਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਫ਼ੀ ਸੱਠ ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੱਕ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰੀ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਕਾਰਨ, ਹਾਈਵੇਅ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਪਾਸਾ, ਜ਼ੋਜੀ ਲਾ, ਹਰ ਸਾਲ ਅਕਤੂਬਰ ਅਤੇ ਮਈ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਯਾਤਰਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮਸ਼ਕੋਹ ਘਾਟੀ ਦਰਾਸ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਜ਼ੋਜੀ ਲਾ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸ਼ਨ-ਗੰਗਾ ਘਾਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜਦੀ ਹੈ। ਮਸ਼ਕੋਹ ਨਾਲਾ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਖੇਤਰ ਗਲੇਸ਼ੀਏਟਿਡ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨੇਵੀਗੇਬਲ ਟ੍ਰੈਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਮਸ਼ਕੋਹ ਨਾਲਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਟ੍ਰੈਕ, ਜੋ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਸ਼ਕੋਹ ਘਾਟੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਬਿੰਬਟ ਨਾਲਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਟ੍ਰੈਕ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਰੂਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਟ੍ਰੈਕ ਦਰਾਸ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਰਪੋ ਲਾ ਦੱਰੇ ਵੱਲ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਦਰਾਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਜਲਾਈਨ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੁਆਇੰਟ 5353 ਦੇ ਨੇੜੇ LOC ਨੂੰ ਕੱਟਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4700 ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਿਜ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿਜਲਾਈਨ ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦ੍ਰਾਸ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ ਹੈ। ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦਰਾਸ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਅਜੀਬ ਸ਼ਕਲ ਇੱਕ ਬਾਘ ਦੇ ਸਿਰ ਵਰਗੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਨਾਮ ਬਰਫੀਲੇ ਤੇਂਦੁਏ ਤੋਂ ਵੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਦੇ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਖੇਤਰ ਗਲੇਸ਼ੀਏਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਝੀਲ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਪਰੀਆਂ ਦਾ ਤਾਲਾਬ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਲੋਕ-ਕਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰੀਆਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦਰਾਸ-ਮਸ਼ਕੋਹ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਇੱਕ ਪੈਦਲ ਬਟਾਲੀਅਨ, 16 ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰਜ਼ (16 GREN) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। LOC ਦੇ ਪਾਰ ਦਰਾਸ ਵੱਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਸਿਰਫ ਮਾਰਪੋ ਲਾ ਅਤੇ ਬਿੰਬਤ ਨਾਲਾ ਦੇ ਪਾੜੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਸੀ। ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਪਾੜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬਣਾ ਲਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਗਿਲ ਜਾਂ ਮਸ਼ਕੋਹ ਵੱਲ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਮਸ਼ਕੋਹ ਨਾਲਾ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਗਰਮੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਘੁਸਪੈਠ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਸਰਦੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਫੌਜ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰ ਦਰਿਆਂ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਲੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਤਾਜ਼ੇ ਅਤੇ ਸੁੱਕੇ ਰਾਸ਼ਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰਿਜਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਰਦੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਗਸ਼ਤ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਦੁਆਰਾ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਹਵਾਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਉਡਾਨਾਂ ਨੇ ਰਿਜਲਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਪਾੜੇ 'ਤੇ ਨੇੜਿਓਂ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ।

ਮਈ 1999 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ, ਬਿੰਬਟ ਨਾਲਾ ਦਾ ਇੱਕ ਲੱਦਾਖ ਸਕਾਊਟ ਗਸ਼ਤ ਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਐਲਓਸੀ ਵੱਲ ਆਪਣੀ ਰੁਟੀਨ ਗਸ਼ਤ 'ਤੇ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਕੁਝ ਹਰਕਤ ਵੇਖੀ। ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਆਦਮੀ ਘੁੰਮਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। 12 ਮਈ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ, ਬਟਾਲਿਕ-ਯਲਡੋਰ-ਚੋਰਬਤ ਲਾ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਾਲ, ਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਡਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਭਿਆਨਕ ਹਰਕਤਾਂ ਵੇਖੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਿਜਲਾਈਨ 'ਤੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਦਮੀ ਦੇਖੇ ਗਏ।
13 ਮਈ ਤੱਕ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਨ।

ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ: ਫ਼ੋਨਾਂ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵੱਜੀ, ਫੈਕਸ ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ, ਰੇਡੀਓ ਸੈੱਟਾਂ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਆਉਣੇ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਏ... ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ $_{NH}$ 1$_{D}$ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾ ਸਹੀ ਸਥਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦਰਾਸ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਿਜਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਹਾਈਵੇ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਗੇ। ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਸਥਿਤੀ!

Machine Translated by Google

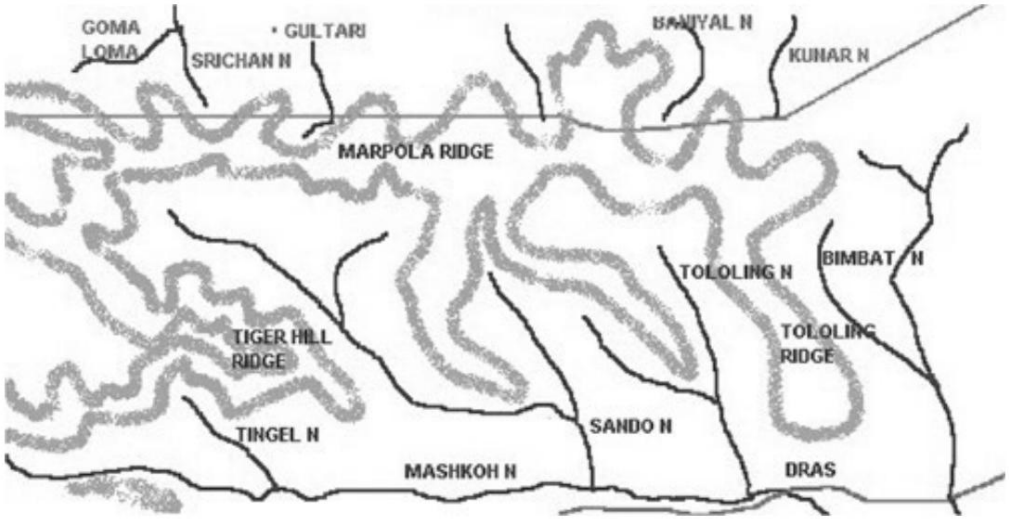

ನಕಶಾ 3: ದರಾಸ ಖೇತರ

ಉಸ ಸಮੇਂ, ਸੈਂਡੋ ਅਤੇ ਬਿੰਬਟ ਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਟਾਲੀਅਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਟਾਲੀਅਨ ਹੁਣੇ ਹੀ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਤੋਂ ਬਟਾਲਿਕ ਵੱਲ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਾਹਨ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਭਾਰੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ; ਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਸੀ।

ਇਹ ਬਟਾਲੀਅਨ, ਨਾਗਾ ਰੈਜੀਮੈਂਟ (1 NAGA) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੇਜਰ ਪੀ.ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਦੀ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਕਾਰਗਿਲ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਕਮਾਂਡਰ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਰਿਜਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 1 NAGA ਨੂੰ ਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈਵੇਅ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਜਾਂ ਛੇ ਦਿਨ ਲੱਗਣਗੇ।

ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੌਣ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿੰਨੀ ਤਾਕਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਅੱਤਵਾਦੀ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਭਜਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਪਲਟੂਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

Machine Translated by Google

ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸੈਂਡੋ ਨਾਲਾ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਖੱਬੇ ਹੁੱਕ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਐਲਓਸੀ ਵੱਲ ਡੂੰਘਾਈ ਤੱਕ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਰਪੋ ਲਾ ਰਿਜਲਾਈਨ 'ਤੇ ਐਲਓਸੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੁਆਇੰਟ 5100 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਘੁਸਪੈਠੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ ਫਿਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਸੀ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਰਿਜਲਾਈਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਘੁਮਾਉਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 5140 (ਹਾਈਵੇਅ ਦੇ ਨੇੜੇ) 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਹੁੱਕ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਬਿੰਬਟ ਨਾਲਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਅਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਯੋਜਨਾ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਗਲਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਨ ਭਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੈ।

Machine Translated by Google

ਭਾਗ II

ਸੁਰੂਆਤੀ ਲੜਾਈਆਂ

Machine Translated by Google

ਇਗਲੂ ਸੇਵ ਦ ਡੇ

1 ਨਾਗਾ ਨੇ 15 ਮਈ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੈਂਡੋ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਮਾਰਚ ਸੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਚੜ੍ਹਾਈ ਸੀ। ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਇਸ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ।
ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਤੜਕੇ ਤੱਕ, ਉਹ ਸੈਂਡੋ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ, ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੁਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗੋਰਖਾ ਨਾਲਾ ਰਾਹੀ ਪੁਆਇੰਟ 5100 ਵੱਲ ਵਧਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਪਹਿਲਾ ਤੋਪਖਾਨਾ ਗੋਲਾ ਇਸ ਹਮਲਾਵਰ ਕਾਲਮ ਦੇ ਨੇੜੇ ਡਿੱਗਿਆ।
ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਛੁਪਣਗਾਹ ਲੱਭ ਸਕਦੇ, ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਬੰਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੋਰਖਾ ਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੁਕਣਾ ਪਿਆ।

ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਦੇਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।
ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ; ਹੁਣ ਤੱਕ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਗਾ ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਤਰੱਕੀ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਤੱਕ, ਕੈਪਟਨ ਵੇਦ ਪਾਲ ਯਾਦਵ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਮੋਹਰੀ ਕੰਪਨੀ 15,000 ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਚਾਈ ਵਾਲੀ ਚੋਟੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਬਰਫ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਤਾਪਮਾਨ ਜਮਾਅ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਸੀ। ਠੰਡੀ ਹਵਾ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਸ਼ ਉਹ ਹਰੀ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਘਾਟੀ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਉੱਤਰੀ ਧਰੁਵ 'ਤੇ ਉਤਰਦੇ!

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਸਤਾ ਹੋਰ ਵੀ ਤੰਗ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਆਦਮੀ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਮਾਰਚ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਆਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨਾ ਪਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਬਰਫ਼ ਫਿਸਲਣ ਵਾਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਲਟਕ ਰਹੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੋਹਰੀ ਆਦਮੀ ਰਿਜਲਾਈਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਮਸ਼ੀਨ ਗੰਨਾਂ ਨੇ ਉੱਪਰੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨੀ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ!

ਪਹਿਲੀ ਵਾਲੀ ਨੇੜੇ ਦੀ ਬਰਫ਼ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਸਿਪਾਹੀ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਵਰ ਦੀ ਕਾਹਲੀ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਪਹਾੜੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਖਿਸਕ ਗਏ! ਦੁਸ਼ਮਣ 'ਤੇ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਦੋ ਛੋਟੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ।

Machine Translated by Google

ਦਿਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਫੁੱਟ ਪਈ ਅਤੇ ਲੁਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਫ਼ ਦੀ ਚਿੱਟੀ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਹੱਲ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਨੂਇਟ ਕਬੀਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪਾਠ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਆਰਕਟਿਕ ਸਰਕਲ ਵਿੱਚ ਇਗਲੂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਗਲੂ ਬਰਫ਼ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂ ਬਰਫ਼ ਦੀਆਂ ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਹਨ - ਬਰਫ਼ ਤੋਂ ਬਣੇ ਆਸਰਾ ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਸੰਕੁਚਿਤ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਖੈਰ, ਉਹ ਇੱਥੇ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਤਾਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ? ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ - ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਰਫ਼ ਵਿੱਚ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨੇ ਇੱਕ ਟੋਆ ਬਣਾਇਆ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਇਗਲੂ ਗੁੰਬਦ ਬਣਾਇਆ, ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਖਿਸਕ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਗਲੂਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਦਿਨ ਬਚਾ ਲਿਆ।

ਦਿਨ ਭਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਚੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣਗੇ। ਰਾਤ ਪੈ ਗਈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਪੰਜ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਪਹਾੜੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਰਾ ਉਦੋਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਉੱਪਰੋਂ ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਡਿੱਗਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਗੋਰਖਾ ਨਾਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ। ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਨਾਗਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਇਗਲੂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਚੰਗੀ ਸਮਝ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਘੁੰਮਦੇ ਪੱਥਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰੋਂ ਲੰਘਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਢਲਾਣ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਪਹਾੜੀ ਕਿਨਾਰੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਆਉਣ ਅਤੇ ਬਿੰਬਟ ਨਾਲਾ ਰਾਹੀ ਵਿਕਸਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰਬੀ ਹੁੱਕ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਮੇਜਰ ਮਦਨ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਗੋਰਖਾ ਨਾਲਾ ਦੇ ਉੱਪਰ ਇਗਲੂ ਵਿੱਚ ਰਹੀ। ਭੋਜਨ ਸਿਰਫ਼ ਚੌਵੀ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਾਤ ਨੂੰ। ਸੈਂਡੋ ਪੋਸਟ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀ ਗਈ ਖਿਚੜੀ, ਸ਼ੱਕਰਪਾਰਾ ਜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਪਿਘਲੀ ਹੋਈ ਬਰਫ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ! ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਿਘਲੀ ਹੋਈ ਬਰਫ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਲਗਭਗ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਬਰਾਹਟ ਭਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਜੂਝਦੇ ਹੋਏ, ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਸ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਅਤੇ ਬਟਾਲੀਅਨ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।

ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਇਸ ਪੂਰੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਬਿੰਦੂ 5100 ਅਜੇ ਵੀ ਉੱਥੇ ਹੀ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ (ਨਕਸ਼ਾ 7 ਵੇਖੋ)।

Machine Translated by Google

ਹੋਟਲ ਔਨ ਦ ਟਾਪ

ਪੁਆਇੰਟ 5140

ਪੂਰਬੀ ਕੰਢੇ 'ਤੇ, ਮੇਜਰ ਸ਼ੁਲਭ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ 1 ਨਾਗਾ ਦੀ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਬਿੰਬਟ ਨਾਲਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 5140 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਰਸਤਾ ਜੋ ਦਰਾਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬਿੰਬਟ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 15,000 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਐਲਓਸੀ 'ਤੇ ਮਾਰਫੋ ਲਾ ਦੱਰੇ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਰਸਤਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਾਰਗਿਲ ਨੂੰ ਕੁਨਾਰ (ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਪੀਓਕੇ ਵਿੱਚ) ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਹ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ।
ਹਾਈਵੇਅ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜ਼ਮੀਨ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਢਲਾਣ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਚੋਟੀ ਨੂੰ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰੈਕ ਹੋਰ ਵੀ ਉੱਚਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪੁਆਇੰਟ 5140 ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ, ਟਰੈਕ ਅਕਸਰ ਨਦੀਆਂ ਜਾਂ ਨਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਪੁਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

15 ਮਈ ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਕੰਪਨੀ ਬਿੰਬਟ ਨਾਲਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲੱਕੜ ਦੇ ਪੁਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ, ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਪੁਆਇੰਟ 5140 ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੀ ਰਿਜਲਾਈਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਗਨਾਂ ਨਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪੈਰਾਸ਼ੂਟਿੰਗ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇ ਫਲੇਅਰ ਚਲਾਏ ਅਤੇ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਗੜਨ ਲਈ, ਜਲਦੀ ਹੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਗੋਲੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੇਜਰ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਲੈਣ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ 'ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਬੇਸ' ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ LOC 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਫੌਜਾਂ ਲਈ ਲੌਜਿਸਟਿਕ ਲੋਡ ਟ੍ਰਾਂਸ-ਸ਼ਿਪ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਰੁਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਟੀਮ ਪੁਆਇੰਟ 5140 ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਰਹੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ LOC ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ ਕੱਟਣ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ (ਨਕਸ਼ਾ 7 ਵੇਖੋ)।

ਰਾਤ ਨੂੰ ਠਹਿਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਨਕਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਨੇੜੇ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ 'H' ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੇਡੀਓ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਬਟਾਲੀਅਨ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੁਕਣਾ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਾਮ ਕਿਸਨੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਉਂ?
ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਕਸ਼ੇ 'ਤੇ ਹੈਲੀਪੈਡ ਨੂੰ 'H' ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸਿਗਨਲਿੰਗ ਫਾਰਮੈਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰੇਡੀਓ 'ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਲਈ 'H' ਅੱਖਰ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਟਲ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ।

Machine Translated by Google

ਪਰ, ਇਹ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚੇ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣ ਗਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਸਤਰੇ ਬਰਫ਼ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ।

ਹੋਟਲ ਤੋਂ, ਪੁਆਇੰਟ 5140 ਤੱਕ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੱਕ ਇੱਕ ਤਿੱਖੀ ਪਹਾੜੀ ਲਾਈਨ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਪਹਾੜੀ ਲਾਈਨ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬਰਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਪਹਾੜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀ ਹੁਨਰ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਮੇਜਰ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਨੇ ਹਾਰ ਮੰਨਣਾ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਆਪਣੀ ਜਾਸੂਸੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੁਆਇੰਟ 5140 ਤੱਕ ਉਹ ਅੱਧੀ ਦੂਰੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸਾਰਾ ਨਰਕ ਫਟ ਗਿਆ। ਉਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਗੋਲੀਆਂ ਉੱਡ ਗਈਆਂ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਦੇ ਦੇਖਿਆ, ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਗੋਲੀਆਂ ਉਸਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਅਤੇ ਕਾਲਰਬੋਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲੱਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਾੜੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਇੱਕ ਹਿਮਾਲਿਆਈ ਸਾਹਸ ਸੀ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਸਭ ਤੋਂ ਬਹਾਦਰ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਹੀ ਯੋਗ ਸੀ। ਇੱਕ ਜ਼ਖਮੀ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਸਟਰੈਚਰ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉੱਚਾਈ 'ਤੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਹਰ ਪੰਦਰਾਂ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਚਾਰ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੇਜਰ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਦਸ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਔਖੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ।

ਰਾਤ ਪੈ ਗਈ, ਅਤੇ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਰਾਹੀਂ ਹੋਰ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਇੱਕ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਐਡ-ਹਾਕ ਆਰਮੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਹੋਟਲ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਕੈਪਟਨ ਐਨ. ਅਸ਼ੋਕ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੋਰਖਾ ਨਾਲਾ ਤੋਂ ਹੋਟਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ, ਕੈਪਟਨ ਅਸ਼ੋਕ ਪੁਆਇੰਟ 5140 ਵੱਲ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਵਿਅਰਥ ਰਿਹਾ। ਦਿਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਰਿਜਲਾਈਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਘੰਟੇ ਸੀਮਤ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਦਿਨ ਜਲਦੀ ਚੜ੍ਹਦਾ ਸੀ। ਤਰੱਕੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੌਲੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੈਪਟਨ ਅਸ਼ੋਕ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਗਲੂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਰੁਕਣ ਦੌਰਾਨ ਕਵਰ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਾ ਆ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ, ਉਹ ਪੁਆਇੰਟ 5140 ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਸੌ ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ: ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੱਟਾਨ ਦਾ ਮੂੰਹ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਨਿਕਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਕੈਪਟਨ ਅਸ਼ੋਕ

Machine Translated by Google

ਆਪਣੀ ਮਸ਼ੀਨਗਨ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਚੱਟਾਨ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਲੱਭਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪੁਆਇੰਟ 5140 ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬੰਕਰ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਮਸ਼ੀਨਗਨਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਗੋਲੀਆਂ ਉਸਦੇ ਰੇਡੀਓ ਆਪਰੇਟਰ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਜਿਸਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖਰਾਬ ਰੇਡੀਓ ਸੈੱਟ ਰਹਿ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੇਸ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਵਿਘਨ ਪਿਆ। ਬਿੰਬਟ ਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਬੇਸ 'ਤੇ ਬਾਕੀ ਨਾਗਾ ਬਟਾਲੀਅਨ ਸਿਰਫ਼ ਉੱਪਰ ਹੋ ਰਹੀ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਕੈਪਟਨ ਅਸ਼ੋਕ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਟੀਮ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਪਤਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਇੱਕ ਦੂਤ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੇ ਜਿਗਰ, ਪੱਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਰਾਕੇਟ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਵੱਜੇ ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਸਥਿਰ ਹੈ!

ਲਾਂਸ ਨਾਇਕ ਖੁਸ਼ੀਮੁਨ ਗੁਰੰਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੌਜੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਜੋ ਕੈਪਟਨ ਅਸ਼ੋਕ ਨਾਲ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਲੜੇ ਸਨ। ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਦਲੇਰ ਅਤੇ ਊਰਜਾਵਾਨ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਜੋਖਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਆਪਣੀ ਮਸ਼ੀਨ ਗਨ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਬਹਾਦਰੀ ਲਈ ਵੀਰ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਜੋਖਮ ਸਨ।

CO 1 NAGA ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਅੱਧ ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਲਗਭਗ ਵੀਹ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਲੜੀ ਲਗਭਗ ਢਹਿ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਤੱਕ, ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਜਾਨਾਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਸੋਲਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਮੌਸਮ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜੂਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਾਗਾ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਲਈ 'ਆਰਾਮ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਫਿੱਟ' ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੀ ਇੱਕ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ।

Machine Translated by Google

ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੇ ਰੇਂਗਣ ਵਾਲੇ

12 ਮਈ ਨੂੰ, ਨਾਗਾ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਨੇੜਿਓਂ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਿੱਖ ਰੈਜੀਮੈਂਟ (8 ਸਿੱਖ) ਦੀ 8ਵੀਂ ਬਟਾਲੀਅਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੀਓ, ਕਰਨਲ ਐਸਪੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ, ਜ਼ੋਜੀ ਲਾ ਪਾਰ ਕਰ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਵੀ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਬਟਾਲੀਅਨ ਪੰਦਰਾਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੀਓ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦਰਾਸ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।

ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਕਮਾਂਡਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਹੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਅੱਠ ਤੋਂ ਨੌਂ ਛੋਟੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਨੂੰ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਘੇਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਉਚਾਈ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਦਰਾਸ ਅਤੇ ਮਸ਼ਕੋਹ ਘਾਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈਵੇਅ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਐਲਓਸੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਸੈਂਡੋ ਨਾਲਾ ਇਸਨੂੰ ਮਾਰਪੋ ਲਾ ਰਿਜ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੀ ਰਿਜਲਾਈਨ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦਰਾਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ ਦਰਾਸ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਲਾਕਾ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ!

8 ਸਿੱਖ ਦੇ ਸੀਓ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਵੰਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਨੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਟੀਮਾਂ 'ਤੇ ਕਮਾਂਡ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਲੌਜਿਸਟਿਕਸ ਲਈ ਵਾਧੂ ਵੇਰਵੇ ਦੀ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਸੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਰੇਡੀਓ ਸੈੱਟ ਵਰਗੇ ਵਾਧੂ ਉਪਕਰਣ ਵੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਕਮਾਂਡਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ। ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਟਿੰਗਲ ਨਾਲਾ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਕੋਹ ਵੱਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਿਜਲਾਈਨ 'ਤੇ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਪੁਆਇੰਟ 4460 ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4195 ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਥਾਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ 16 GREN ਦੇ ਗਸ਼ਤ ਦਲਾਂ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। 16 GREN ਇਕਲੌਤੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਸੀ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ (ਪੰਨਾ 38 ਵੇਖੋ)।

~

14 ਮਈ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਦਰਾਸ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੇਜਰ ਸਕਸੈਨਾ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4460 ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਲਮ ਪੁਆਇੰਟ 4460 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਬਾਕੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਗਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਅਗਲੀ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ, ਮਸ਼ਕੋਹ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਘੇਰਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਅਲੱਗ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਿੱਖ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੇ ਜਵਾਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦਰਾਸ-ਸੈਂਡੋ ਟ੍ਰੈਕ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਸੈਂਡੋ ਪੋਸਟ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਨਾਗਾ ਬਟਾਲੀਅਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਲੰਘੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੋਰਖਾ ਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਈ ਸੀ।

ਕਰਨਲ ਐਸਪੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੀ ਚੋਟੀ ਵੱਲ ਤੇਜ਼ ਚੜ੍ਹਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ, ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ। ਸਵੇਰ ਤੱਕ, ਕਾਲਮ ਸੈਂਡੋ ਨਾਲਾ ਰਾਹੀ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਪੁਆਇੰਟ 4460 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਸਕਸੈਨਾ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਤਾਂ ਸੀਓ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆ ਰਹੀ ਕੰਪਨੀ ਅਜੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਸਮੂਹ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਲਈ ਰੁਕਿਆ ਅਤੇ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਟਿਕ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਿਪਾਹੀ ਆਪਣੇ ਲੁਕਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਏ ਅਤੇ ਬੇਤਰਤੀਬ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਜੇਸੀਓ ਸਮੇਤ ਦੋ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਸੋਲਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ।

Machine Translated by Google

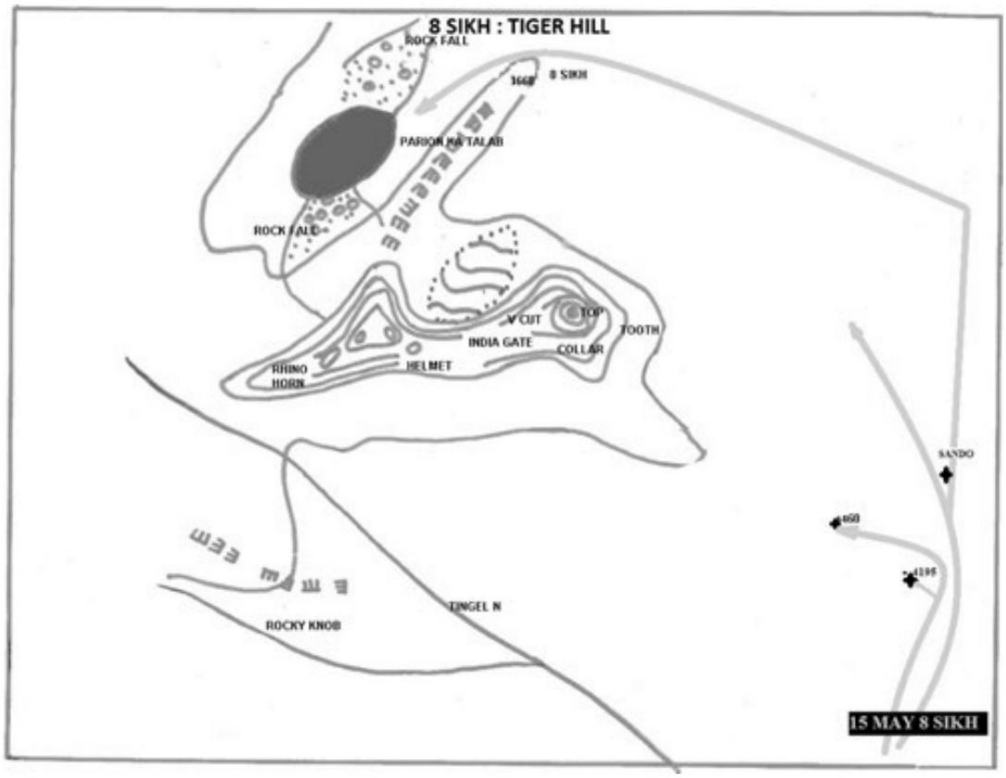

ਨਕਸ਼ਾ 4: ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਣਾ

ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਉੱਚੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਫਾਇਦੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸਾਡੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈਂਡੋ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਪੈਦਲ ਮੋਰਟਾਰ ਉੱਪਰ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਜ਼ਖਮੀ ਸੀਓ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਤੋਂ ਲੰਘੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਅਤੇ ਬੁੜਬੁੜਾਇਆ, 'ਅੱਸੀ ਠੀਕ ਹਾਂ!' ('ਅਸੀ ਠੀਕ ਹਾਂ!')।

ਅਗਲੇ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ, ਸਿੱਖ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ, ਪੈਰੀਓ-ਕਾ-ਤਾਲਾਬ ਰਾਹੀ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਡੈਲਟਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਔਖਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਰਾਮ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਪੈਰੀਓ-ਕਾ-ਤਾਲਾਬ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਬਾਕੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੇ ਸੈਂਡੋ ਪੋਸਟ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਭਟਕਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਡੈਲਟਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਸਪੁਰ* ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸ਼ਿਵਲਿੰਗ ਖੇਤਰ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਪੂਰਾ ਖੇਤਰ ਭਾਰੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਬਰਫ਼ ਪਈ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿਵਲਿੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਹ ਅਗਲੇ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਉਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ, ਅਤੇ ਹੁਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਤੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੌਲੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਹੀ ਉਹ ਮੌਕਾ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਾਰੇ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਜਮਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਨਾਦ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਲਾਪਤਾ ਜਾਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ ਸੋਲਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਲਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ।

ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਬਟਾਲੀਅਨ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ,
ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਦਲਬੀਰ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ।
ਦਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਗਾਤਾਰ ਲੜਾਈ ਦੇ ਦਿਨ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਪਰ ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅੱਗੇ ਵਧੀ, ਜਿਸਦੇ ਕਈ ਉਦੇਸ਼ ਸਨ ਆਪਣੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਸ਼ਿਵਲਿੰਗ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰਿਜਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਠਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜਨਾ। ਉਹ ਤਿੰਨ ਲਾਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਏ, ਪਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਨਾਦ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਠਿਕਾਣਾ ਅਜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਿਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਰੀ ਆਟੋਮੈਟਿਕ, ਰਾਕੇਟ ਅਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੇਸ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਪਿਆ।

~

ਡੈਲਟਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਰਸਤਾ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਜੰਕਸ਼ਨ ਪੁਆਇੰਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਵੱਲ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਸ਼ਿਵਲਿੰਗ ਵੱਲ ਵਧਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਸਿੱਧੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਉਚਾਈ ਵੱਲ। ਕੰਪਨੀ ਜੰਕਸ਼ਨ ਪੁਆਇੰਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਿਜਲਾਈਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤਰੱਕੀ ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਿਵਲਿੰਗ ਵੱਲ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਇੰਚ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕੇ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸੈਂਡੋ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4460 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਹੜੀ ਕੰਪਨੀ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ, ਉਹ ਸੀ

Machine Translated by Google

ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ। 21 ਮਈ ਤੱਕ, ਖਾਲਸਾ ਪੱਛਮੀ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਸਨ। ਹਰ ਰਾਤ, ਖਾਈ ਪੁੱਟੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਣ ਲਈ। ਫਿਰ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਚ-ਦਰ-ਇੰਚ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਅਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਸ ਅੜੀਅਲ ਕੰਪਨੀ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਜੋ ਹਾਰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਰੁਕਾਵਟ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀ ਸੀ।

---

* ਇੱਕ ਪਹਾੜੀ, ਪਹਾੜ ਜਾਂ ਇੱਕ ਚੋਟੀ ਦੀ ਮੱਖ ਚੋਟੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰਦੀ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਵਾਲੀ ਚੋਟੀ।

Machine Translated by Google

ਧੁੰਦ ਦੇ ਯੋਧੇ

ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰਜ਼ ਰੈਜੀਮੈਂਟ (18 GREN) ਦੀ 18ਵੀਂ ਬਟਾਲੀਅਨ ਆਈ, ਇਹ ਉਹੀ ਸਮੂਹ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਕਰਨਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਠਾਕੁਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਜ਼ੋਜੀ ਲਾ ਪਾਰ ਕਰਕੇ 17 ਮਈ ਤੱਕ ਮੁਗਲਪੁਰਾ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਨੂੰ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਲਈ 'ਪੋਲ ਸਟਾਰ ਬਟਾਲੀਅਨ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਖਿਤਾਬ ਦੇ ਯੋਗ ਸਾਬਤ ਕਰਨ।

ਸੁੰਦਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਘਾਟੀ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਹਿਮਾਲੀਅਨ ਰੇਂਜ ਦੀਆਂ ਬੰਜਰ ਅਤੇ ਬਰਫੀਲੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਮੌਸਮ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਰੀਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਦੁਰਲੱਭ ਆਕਸੀਜਨ ਦਾ ਆਦੀ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੇ ਨਵੇਂ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਦਿਨ ਤੱਕ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਧੁੰਦ ਨੇ ਪਹਾੜਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਚੁੱਪ ਛਾ ਗਈ ਸੀ।

ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਤੋਂ ਦਰਾਸ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਆਇੰਟ 4590 ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਦੇ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਹਾਈਵੇਅ ਵੱਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ।
ਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈਵੇਅ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਵਾਜਾਈ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4590 ਦੋਵੇਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਦੀ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਹੀ ਵਿਕਲਪ ਸੰਭਵ ਸਨ। ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਕਿ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਣਾ ਅਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਉੱਤਰੀ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚਣਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਦੱਖਣ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹਨਾ, ਜਿੱਥੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੋਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਢਲਾਣ ਸੀ। ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਤੱਕ ਉੱਤਰੀ ਪਹੁੰਚ ਬਰਫ਼ ਅਤੇ ਪੱਥਰੀਲੀ ਆਊਟਕ੍ਰੌਪਸ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਦੱਖਣ ਅਤੇ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਪਹੁੰਚ 18 GREN ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

Machine Translated by Google

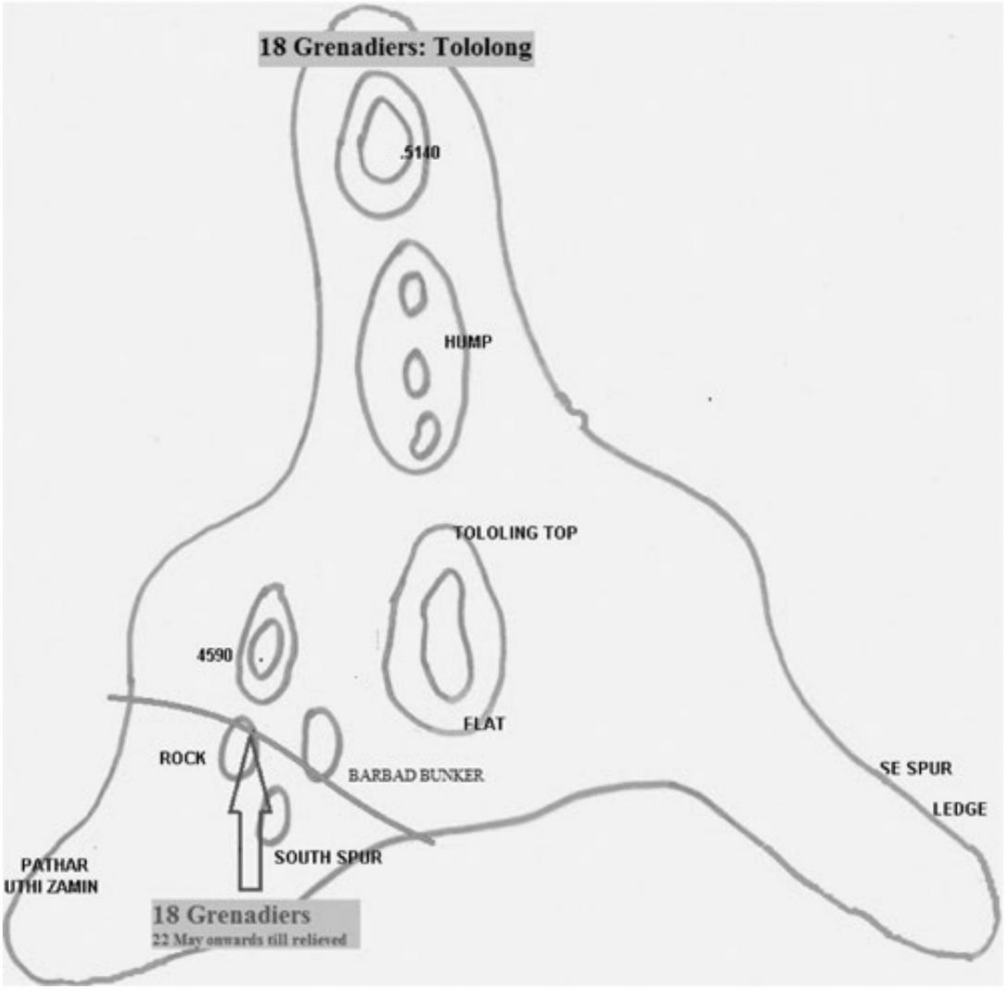

ਨਕਸ਼ਾ 5: ਟੋਲੋਲਿੰਗ

16 GREN, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ 18 GREN ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। 1 NAGA ਨੇ ਪੁਆਇੰਟ 5140 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵੰਡ ਕੇ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਸੀ।

22 ਮਈ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ, 18 GREN ਲਈ ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀ-ਡੇ, ਮੇਜਰ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਠੌਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਅਲਫ਼ਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਆਇੰਟ 4590 ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਵੱਲ ਵਧੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਧੁੰਦ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਾਪਮਾਨ ਫ੍ਰੀਜ਼ਿੰਗ ਪੁਆਇੰਟ ਵੱਲ ਡਿੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਬਲਵਾਨ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਸਚਿਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਘਟਕਾਂ, ਜਾਂ ਕਮਾਂਡੋ ਟੀਮਾਂ।

Machine Translated by Google

ਨਿੰਬਲਕਰ ਅੱਗੇ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਲਗਭਗ ਪੂਰੇ ਖਰਾਬ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਢੱਕ ਲਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਤੋਂ 1000 ਮੀਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਮੌਸਮ ਨੇ ਭਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਮੀਹ ਅਤੇ ਬਰਫ਼ ਪੈ ਗਈ। ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਨਜ਼ਾਰਾ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਇੱਕ ਖੜ੍ਹੀ, ਤਿਲਕਣ ਵਾਲੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ!

ਦੁਸ਼ਮਣ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦਿਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਫੈਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਏ। ਅਚਾਨਕ, ਸਾਰਾ ਨਰਕ ਫਟ ਗਿਆ। ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਅਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਅਗਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮੋਹਰੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਸੱਟ ਲੱਗ ਗਈ। ਅਲਫ਼ਾ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਰੇਂਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

16 GREN ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਵੀ ਪੁਆਇੰਟ 4590 ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਪਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਛੁਪਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਡੇ ਪੱਥਰ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਮੇਜਰ ਰਾਜੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬ੍ਰਾਵੋ ਕੰਪਨੀ ਅਲਫ਼ਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੱਖਣੀ ਸਪਰ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੋਏ ਦਾਸਗੁਪਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਚਾਰਲੀ ਕੰਪਨੀ, ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਡੈਲਟਾ ਕੰਪਨੀ, ਪੱਛਮੀ ਸਪਰ ਉੱਤੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਅੱਗੇ ਆਈ। ਪੱਛਮੀ ਸਪਰ ਉੱਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 5140 ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਈ ਜਿੱਥੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਗਨਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਬ੍ਰਾਵੋ ਕੰਪਨੀ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟਾਪ 'ਤੇ ਬਾਰਬਾਡ ਬੰਕਰ ਨਾਮਕ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਮਾਮਲਾ ਹੋਰ ਵੀ ਬਦਤਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਮੀਡੀਅਮ ਮਸ਼ੀਨ ਗਨ (MMG) ਟੁੱਟ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ MMG ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ, ਸੂਰਜ ਚਮਕਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ! ਕੰਪਨੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੁਝ ਆਦਮੀ ਗੁਆ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।

ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਰੁਕ-ਰੁਕ ਕੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਅਤੇ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦਾ ਮੀਹ ਪੈਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਅਗਲੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਰਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੇਜਰ ਰਾਜੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਥਾਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਵਾਪਸ ਹੇਠਾਂ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।

Machine Translated by Google

28 ਮਈ ਨੂੰ, ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟਾਪ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਬੰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਲਈ MI-17 ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੁਝ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਸੁੱਟਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਡਾਨਾਂ 'ਤੇ ਦਾਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਬੰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਹੇ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੌਥਾ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਇੰਨਾ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੱਭ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਬਦਕਿਸਮਤ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੱਲ ਡੁੱਬ ਗਿਆ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਫਟ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਵਾਰ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਉੱਥੇ ਹੀ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਇਸ ਪਹਿਲੇ ਹਮਲੇ ਨੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਤੇ ਤਾਇਨਾਤੀ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਾਯੋਜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ, ਹਮਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਤੋਪਖਾਨਾ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਗਲੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਟਨ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ - ਰਾਕੇਟ ਲਾਂਚਰ, ਮੋਰਟਾਰ, ਮਸ਼ੀਨ ਗਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰਨੇਡ ਲਾਂਚਰ - ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਾਈਨ ਅਜੇ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਜਾਪਦੀ ਸੀ।

29 ਮਈ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ 18 GREN ਦੁਆਰਾ ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਦੂਜਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੇਜਰ ਰਾਜੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਾਰਬਾਡ ਬੰਕਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕਰਾਸ ਅਟੈਚਮੈਂਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਕੈਨਾਈਜ਼ਡ ਇਨਫੈਂਟਰੀ ਅਫਸਰ* ਸੀ।
ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿੱਚ 'ਐਡੀ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਉਹ ਨੈਨੀਤਾਲ ਦਾ ਇੱਕ ਪਹਾੜੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਰੀਰਕ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕਮਾਂਡੋ ਵਰਗੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਸਖ਼ਤ ਬਾਹਰੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਉਸਨੂੰ ਗਿਟਾਰ ਵਜਾਉਣਾ ਅਤੇ ਗਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਸੀ। ਉਹ ਅਕਸਰ 'ਟੀਅਰਜ਼ ਇਨ ਹੈਵਨ' ਅਤੇ 'ਐਵਰੀਥਿੰਗ ਆਈ ਡੂ' ਗਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਦੇ ਮਨਪਸੰਦ ਗਾਇਕਾਂ: ਏਰਿਕ ਕਲੈਪਟਨ, ਕਲਿਫ ਰਿਚਰਡਸ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਇਨ ਐਡਮਜ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਗੀਤ ਵੀ ਗਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਐਡੀ 9 ਜੂਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਹੇਲੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਸੀ, ਬਾਰਬਾਡ ਬੰਕਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ਼ ਦਸ ਦਿਨ ਦੂਰ।

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਹਮਲਾ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਗੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਗੋਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਫਟਦੇ ਰਹੇ। ਐਡੀ ਡਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੋ ਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਬੀਤੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਾਰਬਾਡ ਬੰਕਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਫਟਣ ਨਾਲ ਉਹ ਟੁੱਟ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਦਾ ਰੇਡੀਓ ਆਪਰੇਟਰ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਬਾਰੇ ਮਿੰਟ-ਦਰ-ਮਿੰਟ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਇੱਕ ਨਾਲ

Machine Translated by Google

ਦੱਬੀ ਹੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੀਓ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ।

'ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਹੰਝੂ' ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜ ਉੱਠਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਬਹਾਦਰ ਯੋਧੇ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੇਜਰ ਰਾਜੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਬਹਾਦਰੀ ਲਈ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਮਹਾਂਵੀਰ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਸਿਰਫ ਅਗਲੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਤਿਰੰਗੇ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟੀ ਹੋਈ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ।

ਉਸਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਪੱਤਰ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਪੱਤਰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਦੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਸ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ।

~

ਸਵਰਗ ਹੰਝੂ ਵਹਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਪਾਹੀ ਸਖ਼ਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਹੀਦ ਨੂੰ ਅਸਲ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੋ ਘਾਤਕ ਮੌਤਾਂ ਅਤੇ ਅੱਠ ਸਿਪਾਹੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰ ਰੁਕਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਮਰਨਗੇ।

ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। 2 ਜੂਨ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਆਰ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਵਿਸੂ, ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ, ਟੀਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਰਨਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਠਾਕੁਰ, ਸੀਓ, ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤੀਜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਬਦਨਾਮ ਬਾਰਬਾਡ ਬੰਕਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਬਾਂਹ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਪਾਇਆ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਚੰਦਰਮਾ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਲਾਂਸ ਹਵਲਦਾਰ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਹਮਲੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਬੰਕਰ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲਈ, ਪਰ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਮਸ਼ੀਨ ਗੰਨ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੂਨ ਵਹਿਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਫੀਨਿਕਸ ਵਾਂਗ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਬੰਕਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰਨੇਡ ਸੁੱਟਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਕੁਝ ਦੁਸ਼ਮਣ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਉਹ ਬੰਕਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੱਜੇ, ਪਰ ਲਾਂਸ ਹਵਲਦਾਰ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਘੂਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ। ਉਸਨੇ ਦੋ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ।

Machine Translated by Google

ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲੀਆਂ ਅਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਗੋਲੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਫਟ ਗਏ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਧੂੰਏਂ ਨੇ ਚੰਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨੂੰ ਢੱਕ ਲਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਵਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਚਿੰਬੜਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਇਆ, ਉਸਨੇ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਬੰਕਰ ਤੱਕ ਰੀਂਗ ਕੇ ਇਸਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਸਕੇ। ਸੀਓ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੇਡੀਓ ਸੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਦੇਖਿਆ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਉਸਦੇ ਰੇਡੀਓ ਆਪਰੇਟਰ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ!

ਕੁਝ ਸਕਿੰਟਾਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਵਿਸੂ ਦੇ ਰੇਡੀਓ ਆਪਰੇਟਰ ਨੂੰ ਚੀਕਦੇ ਹੋਏ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਵਿਸੂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਓ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਪਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਬੇਮੇਲ ਬੁੜਬੁੜਾਉਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਪੱਟ ਅਤੇ ਕਮਰ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਨੇੜੇ ਛੇ ਬਹਾਦਰ ਸਿਪਾਹੀ ਮਰੇ ਪਏ ਸਨ।

ਵਿਸੂ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਠੀਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੀਓ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਖਰਕਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਤਾਬ ਨਾ ਝੱਲਦਾ ਦਮ ਤੋੜ ਦੇਵੇਗਾ। ਸੀਓ ਨੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ, ਪਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਾਰੀਅਰ ਆਫ਼ ਦ ਮਿਸਟ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਦੇ ਬੇਸ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਿਆ।

ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਬਹਾਦਰੀ ਲਈ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਆਰ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ ਅਤੇ ਲਾਂਸ ਹਵਲਦਾਰ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਵੀਰ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।* ਪਰ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਕਿੰਨਾ ਖੂਨ-ਖਰਾਬਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ?

---

* ਯੂਨਿਟ ਜਾਂ ਪਲਟਨ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪਿਕ ਨਾਮ ਹਨ।

* ਮਸ਼ੀਨੀ ਪੈਦਲ ਫੌਜ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਲੜਾਈ ਲਈ ਬਖਤਰਬੰਦ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੈਰੀਅਰ (APCs) ਜਾਂ ਪੈਦਲ-ਲੜਾਈ ਵਾਹਨਾਂ (IFVs) ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

. ਇੱਕ ਅਫਸਰ ਮੁਲ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਬ੍ਰਾਂਚ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨਫੈਂਟਰੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਨਾਲ ASC) ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

* ਬੰਬੀ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਵਾਈ.ਐਮ., (ਸੇਵਾਮੁਕਤ), ਕਾਰਗਿਲ, ਪੰਨਾ 209।

Machine Translated by Google

ਭਾਗ III

ਜਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

Machine Translated by Google

ਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਲਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜਨਾ

Machine Translated by Google

ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਸੁਨਾਮੀ

ਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠੀਆਂ ਦੁਆਰਾ LOC ਤੋਂ ਪਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਡੂੰਘੀ ਘੁਸਪੈਠ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਹਾਈਟਸ ਤੱਕ ਸੀ। ਉਹ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਹੇ ਅਤੇ 12 ਮਈ 1999 ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੱਕ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਪਣੇ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਥਾਨ ਵੱਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਫਾਇਰਪਾਵਰ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। 18 ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰ, ਜੋ ਲਗਭਗ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਥੇ ਸਨ, ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਪੁਆਇੰਟ 5140 ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾੜਾ ਸੀ।

ਰਾਜਪੂਤਾਨਾ ਰਾਈਫਲਜ਼ (2 RAJ RIF) ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਖਰੇਵ ਦੇ ਕੋਰ ਬੈਟਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਦੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 25 ਮਈ ਨੂੰ ਸੋਨਮਰਗ ਜਾਣ ਦਾ ਚੇਤਾਵਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਲਿਆ। ਯੂਨਿਟ ਨੇ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਨਮਰਗ ਜਾਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ 1 ਜੂਨ ਨੂੰ ਦਰਾਸ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।

ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ ਸੁਰੂ ਵਿੱਚ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੰਪ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ ਕਿ ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਾਇਦਿਆਂ ਦਾ ਹੋਰ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਵਿਖੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਇਸ ਉੱਤੇ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਪੈਨੀ ਪੈਕੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟਾਪ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 5140 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਰਿਜਲਾਈਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੰਪ ਅਤੇ ਰੌਕੀ ਨੌਬ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਤੇ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ, ਪੁਆਇੰਟ 4590 ਸਮੇਤ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਜਲਾਈਨ ਦੇ ਨਾਲ ਬੰਕਰ ਬਣਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਸਨ।

Machine Translated by Google

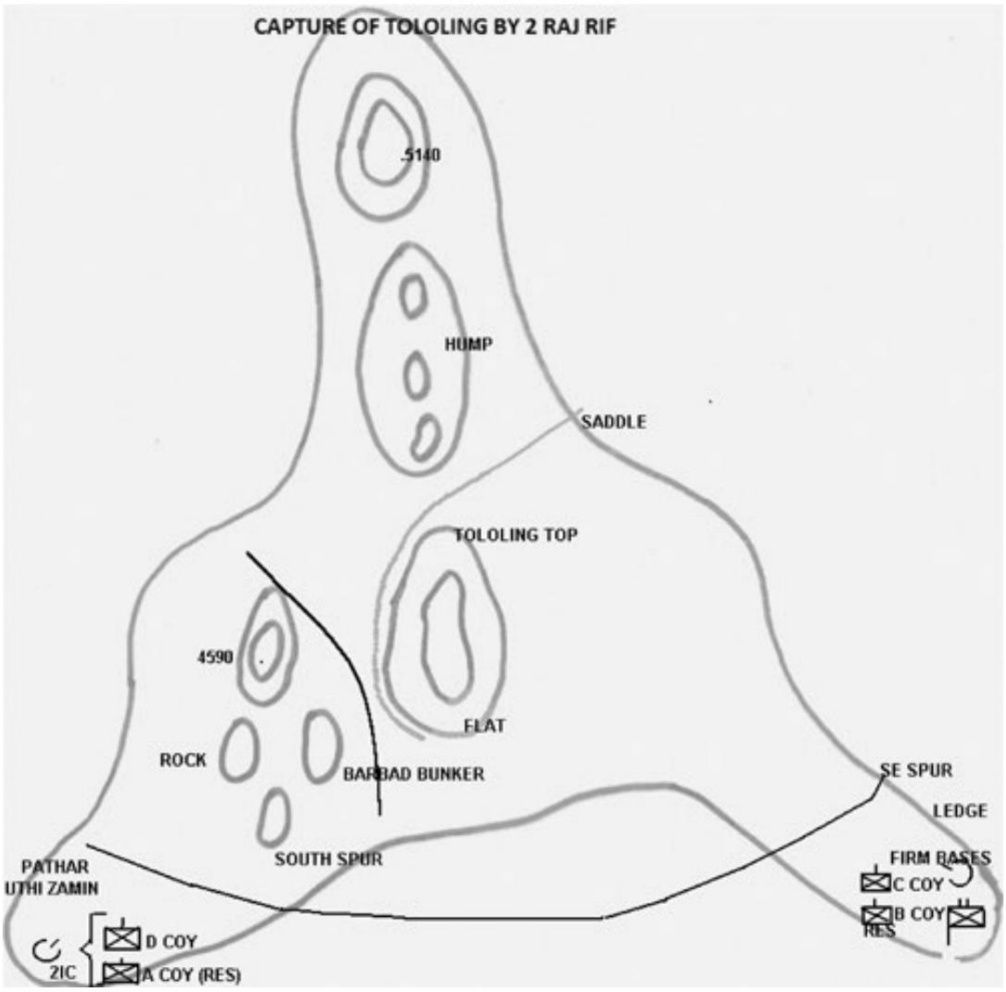

ਨਕਸ਼ਾ 6: ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ

ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੇ ਗਏ ਸਬਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 8 ਮਾਊਂਟੇਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਜਨਰਲ ਅਫਸਰ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਮੋਹਿੰਦਰ ਪੁਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ। ਹਮਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਦਿਸ਼ਾਵੀ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਵੇਗਾ ਕਿ ਹਮਲਾ ਕਿੱਥੇ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦੇਵੇਗਾ।

ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਪਰ ਹਰੇਕ ਹਮਲਾਵਰ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀਆਂ ਫਾਇਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਅਲਾਟ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ

Machine Translated by Google

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਮਲਾ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਹੁ-ਦਿਸ਼ਾਵੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਹਮਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ। ਇੱਕ ਹੱਲ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਸਥਿਰ '$_{H}$' ਘੰਟਾ* ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ; ਭਾਵ ਹਮਲੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਪੈਂਤਾਲੀ ਮਿੰਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਗੇ, ਹਰੇਕ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਲਮ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਫਾਇਰ ਸਪੋਰਟ ਦੇਣ ਲਈ, ਬਹੁ-ਦਿਸ਼ਾਵੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦੇ ਤੱਤ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਸੀ:

2 RAJ RIF ਨੇ 13 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸੀ।

18 ਗੜ੍ਹ ਆਰਆਈਐਫ (ਗੜ੍ਹਵਾਲ ਰਾਈਫਲਜ਼ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੀ 18ਵੀਂ ਬਟਾਲੀਅਨ) ਨੇ 13 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 7 ਵਜੇ ਤੱਕ ਪੁਆਇੰਟ 5140 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸੀ।

18 GREN ਨੂੰ ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। 2 RAJ RIF ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰਬਾਡ ਬੰਕਰ ਤੋਂ 150 ਮੀਟਰ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਕੇ ਹਮਲਾਵਰ ਫੌਜਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਫ਼ ਰਸਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਖਰੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪਲ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਖੂਨ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਪਰ ਉਹ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ।

~

ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਐਮ.ਬੀ. ਰਵਿੰਦਰ ਨਾਥ, ਸੀ.ਓ. 2 ਰਾਜ ਆਰ.ਆਈ.ਐਫ. ਲਈ, ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਘੁਸਪੈਠੀਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਹਰੇਕ ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬੈਲੇਂਸ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਜਿੰਨਾ ਨੇੜੇ ਹੋ ਸਕੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਕੀਤੀ। ਇੰਨੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ, ਆਪਣਾ ਭਾਰ ਚੁੱਕਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

Machine Translated by Google

ਅਤੇ, 20-30 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਾਧੂ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਔਖਾ ਕੰਮ ਸੀ! ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ 850 ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਵਪਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾਈ, ਸਫ਼ਾਈ ਵਾਲੇ, ਧੋਬੀ ਅਤੇ ਕਲਰਕ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰ ਲੈ ਕੇ ਉੱਪਰ ਜਾਣ ਲਈ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹੇ ਇੱਕ ਧੋਬੀ ਨੂੰ ਰਾਤ ਦਾ ਅੰਨ੍ਹਾਪਣ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ! ਉਸਨੇ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ 'ਕੋਟਟੇਲ' ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਫੜ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਭਾਰ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਗਲੀਆਂ ਦੋ ਰਾਤਾਂ ਰਾਸ਼ਨ ਢੋਣ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਸਾਡੀਆਂ ਤੋਪਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੁਣ ਵਧ ਗਈ ਸੀ। ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਘੁਸਪੈਠੀਆਂ ਨੂੰ ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਾ ਮਿਲੇ। ਉਦੇਸ਼ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਰੱਖਿਆ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਘੁਸਪੈਠੀਆਂ ਕੋਲ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਸਥਾਈ ਬੰਕਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਪਹਾੜੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਹਟ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮਾਮੂਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੱਟਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੜ ਗਏ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਲੂੰਬੜੀਆਂ ਲੂੰਬੜੀਆਂ ਦੇ ਖੱਡਾਂ ਵਿੱਚ। ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪੁਰਾਣੀ ਜਾਪਦੀ ਸੀ।

ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਸਪੁਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਪਲਟੂਨਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਵਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲੇਜ ਨਾਮਕ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਪੱਥਰ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਿੰਦੂ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਲਟੂਨ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਿਆਰੀਆਂ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਭਾਵੇਂ 12 ਜੂਨ 1999 ਨੂੰ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤਾਪਮਾਨ ਜ਼ੀਰੋ ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੜਾਕੂ ਪਹਿਰਾਵੇ, ਕੋਟ, ਬੂਟ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਦੇ ਹੈਲਮੇਟ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਨਾਲ ਭਰੀ ਥੈਲੀ, ਇੱਕ ਪੈਕ ਕੀਤਾ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੋਤਲ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਣਾ ਸੀ।

ਪਹਿਲੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਰਾਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਰਾਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹ ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਏ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਹਰ ਪਾਸੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਗੋਲੇ ਵੱਜ ਰਹੇ ਸਨ, ਕੁਝ ਆਰਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ; ਬਟਾਲੀਅਨ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਨੇ ਸੀਓ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖੜੀਆਂ (ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਧਾਗਾ) ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ। ਉਸਨੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਵਜੋਂ ਸਾਰੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਤਿਲਕ ਲਗਾਇਆ। ਘਰ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀਆਂ

Machine Translated by Google

ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਆਖਰੀ ਹੋਣੇ ਸਨ... ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਘੰਟੀ ਕਿਸ ਲਈ ਵੱਜਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

'ਟੋਲਿੰਗ ਨੂੰ ਫੜਨਾ ਪਵੇਗਾ!' ਮਾਰਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀਓ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹੁਕਮ ਸਨ।

ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਜਵਾਬ ਸੀ, 'ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਵੇਰੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਨਾਸ਼ਤਾ ਕਰੋ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ! ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਕੀ ਜੈ।'

ਦੂਰੋਂ, ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਾਂਗ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨੇੜਿਓਂ ਦੇਖਣ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟਾਪ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਸਮਤਲ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4590 ਜਿਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਬਾਰਬਾਡ ਬੰਕਰ, ਰੌਕ ਅਤੇ ਸਾਊਥ ਸਪੁਰ ਹਨ (ਨਕਸ਼ਾ 6 ਵੇਖੋ)।

ਬਟਾਲੀਅਨ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਮੇਜਰ ਵਿਵੇਕ ਗੁਪਤਾ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਹਮਲੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਗੇ, ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟੌਪ ਅਤੇ ਸਮਤਲ ਖੇਤਰ ਵੱਲ ਜਾਣਗੇ, ਆਪਣੀਆਂ ਦੋ ਪਲਟੂਨਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਗੇ। ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਵੱਲ, ਪੁਆਇੰਟ 4590, ਰੌਕ ਅਤੇ ਬਾਰਬਾਡ ਬੰਕਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਲਟੂਨ ਅੱਗੇ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਸਟਾਫ ਦੀ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਤੋਪਖਾਨਾ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟਾਪ ਅਤੇ ਸਮਤਲ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ 'ਤੇ ਬਾਰਬਾਡ ਬੰਕਰ ਤੱਕ ਸਾਡੀ ਤੋਪਖਾਨਾ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਯੋਜਨਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਹਮਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਆਇੰਟ 4590 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਸ਼ਮਣ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟਾਪ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਸਕੇ। ਤੋਪਖਾਨੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਚੱਜੀ ਫਾਇਰ ਪਲਾਨ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਡੈਲਟਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਇੱਕ ਪਲਟਨ 12 ਜੂਨ ਨੂੰ ਰਾਤ 2100 ਵਜੇ ਰੌਕ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4590 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਈ। ਮੇਜਰ ਮੋਹਿਤ ਸਕਸੈਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਇਸ ਟੀਮ ਨੂੰ ਰੌਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਦੋ ਘੰਟੇ ਲੱਗ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸੇ ਥੋੜੀ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਨਾਲ, ਰੌਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਗਈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ। ਰੌਕ ਨੂੰ ਪੁਆਇੰਟ 4590 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਅਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਤੀਹ ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਕੰਧ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ?

ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੈਲਟਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਾਕ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਪੁਆਇੰਟ 4590 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ,

ਮੇਜਰ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਚਾਰਲੀ ਕੰਪਨੀ, ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲ ਗਿਆ

Machine Translated by Google

ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਫਲੈਟ ਏਰੀਆ ਵੱਲ ਵਧਿਆ। ਦਰਅਸਲ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਮਲੇ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4590 ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫਲੈਟ ਏਰੀਆ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਹਮਲਾ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੂਬੇਦਾਰ ਧਰਮਬੀਰ, ਪਲਟਨ ਲੀਡਰ, ਨੇ ਫਲੈਟ ਏਰੀਆ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਰੇਡੀਓ ਸੈੱਟ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਪਰਵੀਨ ਤੋਮਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਲਟਨ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟਾਪ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਏ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੂਰਖਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪੁਆਇੰਟ 4590 ਤੋਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਮੇਜਰ ਮੋਹਿਤ ਸਕਸੈਨਾ ਇਸਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਟੱਕਰ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਚਲਾਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਬਿਧਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ: ਕੀ ਪੁਆਇੰਟ 4590 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟਾਪ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਆਇੰਟ 4590 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਚੁਣਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਧੱਕਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਆਇੰਟ 4590 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟਾਪ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਫੌਜਾਂ ਭੇਜੀਆਂ।

ਸੂਬੇਦਾਰ ਕਰਮ ਸਿੰਘ 4590 ਨੰਬਰ ਪੁਆਇੰਟ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਰੌਂਕ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੁਣ ਰੌਂਕ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਆਦਮੀ ਰੌਂਕ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਫੜੀ ਰੱਖਦੇ ਰਹੇ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਮੁੜ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਬੇਤਾਬ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟੌਪ 'ਤੇ ਲੜਾਈ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਸੀ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਤੋਮਰ ਇੰਚ-ਦਰ-ਇੰਚ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ, ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕ ਗਏ। ਉੱਥੇ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਐਮਐਮਜੀ ਨੇ ਪਿਘਲੀ ਹੋਈ ਧਾਤ ਨੂੰ ਅਣਕਿਆਸੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਦੋ ਬਹਾਦਰ ਜੇਸੀਓਜ਼ ਦੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਗਈ।

ਸੀਓ ਨੇ ਹੁਣ ਮੇਜਰ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੋਰਚਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਤੋਮਰ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟਾਪ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਾਹਰੀ ਯੁੱਧ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸੂਬੇਦਾਰ ਧਰਮਬੀਰ ਨੇ ਬਾਰਬਾਦ ਬੰਕਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਫਲੈਟ ਏਰੀਆ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਮੇਜਰ ਵਿਵੇਕ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਲਟੂਨ ਨੂੰ ਫਲੈਟ ਏਰੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟਾਪ ਤੋਂ ਪੰਜ ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ; ਅਤੇ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਲੜਾਈ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਈ।

Machine Translated by Google

ਇੱਕ ਹਲਕੀ ਮਸ਼ੀਨ ਗਨ (LMG) ਚਲਾ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖਾਲੀ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨਾਇਕ ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟਾਪ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਸ਼ਮਣ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਟਾਪ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 20 ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਇੱਕ ਸੰਗਰ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਮੇਜਰ ਮੋਹਿਤ ਸਕਸੈਨਾ ਅਜੇ ਵੀ ਪੁਆਇੰਟ 4590 'ਤੇ ਮੁੜ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਵੀ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ।

ਮੇਜਰ ਵਿਵੇਕ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਪਲਟਨ ਨੂੰ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ। ਉਸਦਾ ਰੇਡੀਓ ਆਪਰੇਟਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਸੀਓ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ।

ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਹੁਣ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਫੌਜਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਘਰ ਤੋਂ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟਾਪ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸੀਓ ਨੇ ਖੁਦ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟਾਪ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਜਾਰੀ ਸੀ: ਦੁਸ਼ਮਣ ਚੋਟੀ ਵੱਲ ਭੱਜੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਿਪਾਹੀ ਉੱਠ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨਗੇ। ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਮੇਜਰ ਵਿਵੇਕ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਲੱਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਟਾਪ 'ਤੇ ਏਰੀਆ ਫਲੈਟ ਵਿੱਚ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਮੇਜਰ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ; ਹੁਣ, ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਆਰਾਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਬਟਾਲੀਅਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਗਾਇਕ ਵਜੋਂ ਯਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਉਤਸੁਕ ਬਾਡੀ ਬਿਲਡਰ ਵੀ ਸਨ ਅਤੇ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਗਵਾਲੀਅਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਮਹੂ ਵਿਖੇ, ਕੈਪਟਨ ਰਾਜ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਪਤਾ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ, ਜੋ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਡਾਕਟਰ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ, ਇੱਕ ਬੁਰੇ ਸੁਪਨੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਗ ਪਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਪਸੀਨੇ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।
ਕੋਈ ਸਵਰਗ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਖਰੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਛੂਹਿਆ, ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਕਦੇ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਉਣ ਲਈ।

ਸੀਓ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟਾਪ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਹਰ ਪਾਸੇ ਖਿੰਡੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵੇਖੀਆਂ।
ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸੈਕਿੰਡ-ਇਨ-ਕਮਾਂਡ, ਮੇਜਰ ਬਜਾਜ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਾਰਬਾਡ ਬੰਕਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੰਝੂ ਆ ਗਏ।

ਜਦੋਂ ਮੇਜਰ ਬਜਾਜ ਬਾਰਬਾਡ ਬੰਕਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਜਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ, ਜੋ ਕਿ 30 ਮਈ ਤੋਂ ਉੱਥੇ ਪਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਵਲਦਾਰ ਦੁਰਗਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਬੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ, ਪਰ ਦੁਰਗਾ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਲੱਤ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਵਿਸਫੋਟਕ ਫਟ ਗਿਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਫਸਾ ਲਿਆ ਸੀ!

Machine Translated by Google

ਲੜਾਈ ਦਾ ਜਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੇਜਰ ਬਜਾਜ ਨੇ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖਿਆ, ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਆਪਣੇ ਸੰਗੀਨ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਗੁੱਸੇ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ 'ਸਹਾਇਕ' ਸੀ, ਜੋ ਮੇਜਰ ਗੁਪਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਸਾਥੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਰੋਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਉਸਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ; ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ 'ਸਾਹਿਬ' ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ।

ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਬਾਰਬਾਡ ਬੰਕਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਭਿਆਨਕ ਰਾਤ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਾਰਾ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਅਮਰ ਔਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਰੇਡੀਓ ਸੁਨੇਹਾ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ, 'ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ!' ਉਸਨੇ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ; ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ, ਮਾਣ ਅਤੇ ਦੁੱਖ। ਜਦੋਂ ਕੌਮ ਪਹਿਲੀ ਜਿੱਤ ਲਈ ਤਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਉੱਠੀ, ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੱਲੋਂ ਤੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਈ, ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਬਹਾਦਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹਾ ਸਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ।

ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਤੋਲੋਲਿੰਗ ਦਾ ਰੰਗ ਚਿੱਕੜ ਭਰੇ ਭੂਰੇ ਤੋਂ ਸੜ ਕੇ ਲਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।
ਤੋਪਖਾਨਿਆਂ ਨੇ ਲਗਭਗ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਬੰਬ ਸੁੱਟੇ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਇੰਨੇ ਬੰਬ ਕਿਸੇ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ 'ਤੇ ਡਿੱਗਣ, ਤਾਂ ਉਹ ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਮਲਬੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦੇਣਗੇ।
ਬੋਫੋਰਸ ਤੋਪਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕੀਤਾ; ਸਿੱਧੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕਵਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਪੈਦਲ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ।

ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਸੀਓ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਐਮਬੀ ਰਵਿੰਦਰ ਨਾਥ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਏ ਦੇਖਿਆ। 25 ਜਵਾਨ ਜ਼ਖਮੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਜ਼ਖਮੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੜਕ ਦੇ ਸਿਰੇ ਤੱਕ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਤੋਂ ਦਸ ਘੰਟੇ ਲੱਗ ਗਏ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਭਾਰੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਕਾਰਨ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ। ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਜ਼ਖਮੀ ਆਦਮੀਆਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਪਹਾੜੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰ ਗਿਆ।

ਸੀਓ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦਾ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਲਗਭਗ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਘਾਤਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਤੁਰੰਤ ਪੂਰਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਥਿਆਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹਤਾਸ਼ ਯਤਨ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਸਕਣ। ਪਰ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਪਏ ਮਰੇ ਹੋਏ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੇ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 6 ਨੌਰਦਨ ਲਾਈਟ ਇਨਫੈਂਟਰੀ ਦੇ ਸਨ।

Machine Translated by Google

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਫੌਜ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਅੱਤਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੈਸ ਮਾਸਕ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰਸਾਇਣਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੇਜਰ ਵਿਵੇਕ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਮਤਲੀ, ਸਾਹ ਘੁੱਟਣ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਜਲਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਸਾਇਣਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪਿੱਠਾਂ 'ਤੇ ਆਮ ਰਸਾਇਣਕ ਜਲਣ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੁਕ ਗਈ। ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਸਿਗਨਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਆਪਰੇਟਰ ਨੇ ਹੈਡਸੈੱਟ ਸੀਓ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ; ਫੌਜ ਮੁਖੀ (ਸੀਓਏਐਸ) ਉਸਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਰਹੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਇਕਾਂ ਦੀ ਛੂਤ ਵਾਲੀ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਸੁਨਾਮੀ ਆ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਮੁੜ ਕਬਜ਼ਾ ਜੰਗ ਦਾ ਮੋੜ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਦੀ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿੱਚ 2 RAJ RIF ਦੁਆਰਾ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਤਿੰਨ ਮਹਾਂਵੀਰ ਚੱਕਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੇਜਰ ਵਿਵੇਕ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ, ਚਾਰ ਵੀਰ ਚੱਕਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ CO ਨੂੰ, ਅਤੇ ਚਾਰ ਸੈਨਾ ਮੈਡਲ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਅਜੇ ਆਉਣੇ ਬਾਕੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਾਨ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਮਹਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।

---

* H ਘੰਟਾ ਹਮਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਹੀ ਸਮਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, H+30 ਦਾ ਅਰਥ H ਘੰਟਾ ਤੋਂ 30 ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਹੋਵੇਗਾ।

* ਇੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ ਇੱਕ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸਬ-ਯੂਨਿਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਸ ਸਿਪਾਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਪਲਟੂਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਅਜਿਹੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

‡ ਉਪਲਬਧ ਚੱਟਾਨਾਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਇੱਕ ਬੰਕਰ, ਬਿਨਾਂ ਸੀਮਿੰਟ ਦੇ

Machine Translated by Google

ਪੁਆਇੰਟ 5140 'ਤੇ ਗੁਫਾਵਾਂ ਵਾਲੇ

ਜਦੋਂ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਪੁਆਇੰਟ 5140 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕੰਮ 18 ਗੜ੍ਹਵਾਲ ਰਾਈਫਲਜ਼ (18 GARH RIF) ਦੇ CO ਕਰਨਲ SK ਚੱਕਰਵਰਤੀ (ਚੈਕਸ) ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਇੱਕ ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ ਬਟਾਲੀਅਨ ਜੋ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ 4 ਅਤੇ 5 ਜੂਨ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਈ 1 NAGA ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਨਕਸ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਨਾਂ ਪਤਾ ਲਗਾਏ ਵਿਆਪਕ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਿੰਬਟ ਨਾਲਾ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸੀ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ 1 ਨਾਗਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 18 GARH RIF ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਿੰਬਟ ਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੇਸ 'ਤੇ ਮਸ਼ੀਨ ਗਨ ਅਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਹਮਲੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ 12 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣੀ ਸੀ।

ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਵਧਣਾ ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਲਗਾਤਾਰ ਦਖਲ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗੜ੍ਹਵਾਲੀਆਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਪੱਥਰਾਂ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਬਰਫ਼ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਖੱਡਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਾੜ ਦੀ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਪਹਾੜੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਸੌ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਦੂਰ ਸੀ। ਚੰਨ ਅਜੇ ਵੀ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਲਟਕ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਬੰਕਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਦਿਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਘਰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਹਮਲੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਾਡੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਅੱਡੇ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਭੱਜਣਾ ਪਿਆ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋ ਜੇ.ਸੀ.ਓ. ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕੁਝ ਆਦਮੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਏ ਅਤੇ ਦਿਨ ਭਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸੁਮੀਤ ਰਾਏ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਏ।*

Machine Translated by Google

18 GARH RIF ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀ ਵੀ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਿਜਲਾਈਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਟੀਚੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਇਆ। ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮਸ਼ੀਨਗਨਾਂ ਅਤੇ ਰਾਕੇਟਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌ ਆਦਮੀ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗੁਫਾ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਬੇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ। ਕਰਨਲ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਬੇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿਮਾਲਿਆ ਦੀ ਬਰਫੀਲੀ ਗੁਫਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬ੍ਰਹਮ ਮੌਜੂਦਗੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ੀ-ਮੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਬਚ ਗਏ। ਕੌਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈ?

---

* ਬੰਬੀ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਵਾਈਐਮ, (ਸੇਵਾਮੁਕਤ), ਕਾਰਗਿਲ, ਪੰਨੇ 221–22।

Machine Translated by Google

ਹਫਸ ਅਤੇ ਹੰਪਸ

ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਨੂੰ 2 RAJ RIF ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਉੱਪਰ ਲੈ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 18 GREN ਕੋਲ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਉਹ ਰਿਜਲਾਈਨ 'ਤੇ ਹੰਪਸ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜੋ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪੁਆਇੰਟ 5140 ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਨਕਸ਼ਾ 7 ਵੇਖੋ)।
ਕਿਉਂਕਿ 18 GARH RIF ਦੁਆਰਾ ਪੁਆਇੰਟ 5140 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ 13 ਜੂਨ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੰਪਸ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੇ 18 GREN ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਨੇ 13 ਜੂਨ ਨੂੰ 8 ਮਾਊਂਟੇਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿੱਚ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੋਫੋਰਸ ਦੀ ਇੱਕ ਬੈਟਰੀ*, ਜਿਸਨੇ ਪਿਛਲੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਮਟਾਇਨ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੇ ਐਲਓਸੀ ਦੇ ਪਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ ਨਾਲ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਫੌਜਾਂ, ਜੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦੌਰੇ ਲਈ ਉੱਥੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਪਨਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਭੱਜ ਗਈਆਂ। ਨੇੜੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਉਡਾਣ ਭਰ ਗਿਆ। ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਵਧ ਗਈ, ਪਰ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤੁਰੰਤ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਦੋ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਭ ਕੁਝ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਾਕੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਨੂੰ ਮੁਗਲਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਪਰ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਗਨਲ ਅਫਸਰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।*

ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ 13 ਜੂਨ ਦਾ ਦਿਨ ਢਲਣ ਲੱਗਾ, 18 GREN ਦੀ ਅਲਫ਼ਾ ਅਤੇ ਚਾਰਲੀ ਕੰਪਨੀ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਦੇ ਸਟੇਜਿੰਗ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ।
ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਧਮਾਕੇ ਨੇ ਹੰਪ ਵੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਝ ਹੀ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਆਰਾਂ ਮੌਤਾਂ ਅਤੇ ਸਤਾਰਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ!
ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਗੱਲ ਸੀ ਜੋ ਉਦੋਂ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਅਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਪਲਟੂਨ ਫੌਜ ਨੂੰ ਜੰਗ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਤੋਂ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਾਮ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਪਰ ਉੱਥੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਅਗਲੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਭਾਰਤੀ ਸੁਨਾਮੀ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਐਲਓਸੀ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਐੱਚ ਘੰਟਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਘੰਟੇ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਹੇਠਾਂ ਭੇਜਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਮਾ ਸੀ।

ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰ ਹੁਣ ਦੁੱਗਣੇ ਹੌਸਲੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਹੰਪ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਤ ਹੰਪਸ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰ ਲਿਆ।

---

* ਬੈਟਰੀ ਇੱਕ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੀ ਇੱਕ ਉਪ-ਯੂਨਿਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

* ਪੁਰੀ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਮਹਿੰਦਰ, ਪੀ.ਵੀ.ਐਸ.ਐਮ., ਯੂ.ਵਾਈ.ਐਸ.ਐਮ., ਕਾਰਗਿਲ: ਟਰਨਿੰਗ ਦਿ ਟਾਈਡ (ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਲੈਂਸਰ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 2015), ਪੀ. 68.

Machine Translated by Google

ਰੌਕੀ ਨੌਬ

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ 13 ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਈਫਲਜ਼ (13 JAK RIF) ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਗੁਮਰੀ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਸਮ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਆਪਣੇ ਚੌਥੇ ਦਿਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 2 RAJ RIF ਦੁਆਰਾ ਟੋਲੋਲਿੰਗ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਜੋਂ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਵਰਣਨ 'ਟਰਨਿੰਗ ਦ ਟਾਈਡ ਇਨ ਦ੍ਰਾਸ' ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

14 ਜੂਨ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ, 13 JAK RIF ਦੀਆਂ ਦੋ ਕੰਪਨੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਟਾਪ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਯੋਗੇਸ਼ ਜੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣੇ ਹੀ ਮੇਜਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸੀਟੂ ਵਿੱਚ। ਉਸਨੇ ਹੁਣੇ ਹੀ 8ਵੀਂ ਮਾਊਂਟੇਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਨਰਲ ਅਫਸਰ, ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਮਹਿੰਦਰ ਪੁਰੀ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਮੋਢੇ ਵਾਲੇ ਬੈਜ ਲਗਾਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 13 JAK RIF ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ CO ਵਜੋਂ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ। CO ਨੂੰ ਉੱਚਾਈ ਵਾਲੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਰੌਕੀ ਨੌਬ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ।

15 ਜੂਨ ਦੀ ਰਾਤ ਸੀ। 13 JAK RIF ਦਾ ਹਮਲਾ ਅਲਫ਼ਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਚਾਰਲੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਪਿੱਛੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੰਪ ਅੱਠ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹੋਈ। ਦੋ ਹੰਪ, ਨੌ ਅਤੇ ਦਸ ਅਜੇ ਵੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਦੋ ਸਿਪਾਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸਨਾਈਪਰ ਫਾਇਰ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਮਸ਼ੀਨ ਗਨ (UMG) ਦੀ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ।

Machine Translated by Google

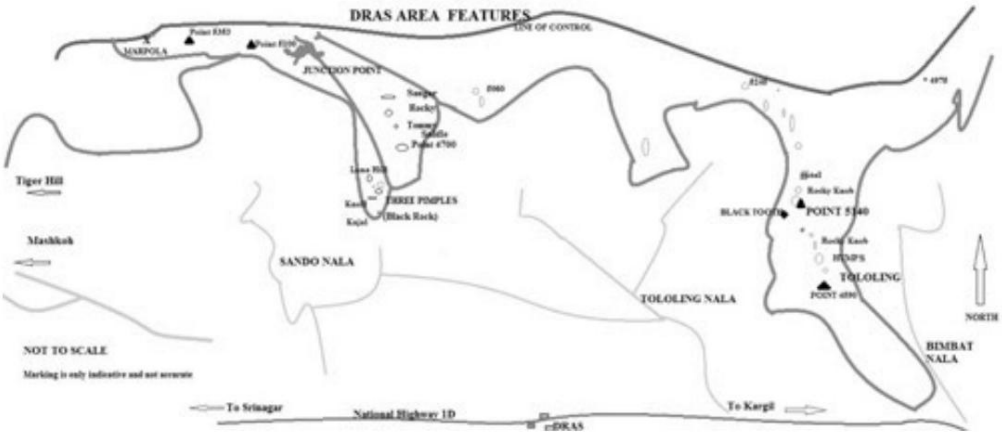

ਨਕਸ਼ਾ 7: ਦਰਾਸ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਈ। ਮੋਹਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ MMG ਕੋਲ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ। ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਲੀ ਅੱਗ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਲੋੜ ਸੀ। ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਤੋਂ SOS ਫਾਇਰ ਮੰਗਣਾ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਸਾਡੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਬੈਟਰੀਆਂ ਤੋਂ ਅੱਗ ਨੂੰ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਆਖਰੀ ਉਪਾਅ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਰੱਖੇ। SOS ਫਾਇਰ ਲਈ ਰੇਡੀਓ 'ਤੇ ਕਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। MMG ਲਈ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਆਉਣ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਏ, ਤਾਂ MMG ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨੇ ਉਮੀਦ ਜਗਾਈ, ਪਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੜ੍ਹ ਫੜ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਾਇਦੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਕੀ ਉਹ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਣਗੇ? ਸਵੇਰ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ; ਸੂਰਜ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਡੁੱਬਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਅੰਗੂਠੇ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਬਿੰਦੂ 5140 ਤੱਕ

17 ਜੂਨ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਦਰਾਸ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਬੋਫੋਰਸ ਨੇ ਹੰਪ ਨਾਇਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬੰਕਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਹਮਲਾ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਲਫ਼ਾ ਕੰਪਨੀ ਹੰਪ ਨਾਇਨ, ਹੰਪ ਟੈਨ ਅਤੇ ਰੌਕੀ ਨੌਬ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਹੀ! ਇੱਕ ਹੋਰ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ, ਜਿਸਨੂੰ 'ਥੰਬਸ ਅੱਪ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ 13 ਜੇਏਕੇ ਆਰਆਈਐਫ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਆਪਣੇ ਦੋ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੀ 6ਵੀ ਨੌਰਦਰਨ ਲਾਈਟ ਇਨਫੈਂਟਰੀ (6ɴʟɪ) ਦਾ ਨਾਇਕ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ ਸੀ। ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੇ ਗਏ ਯੂਐਮਜੀ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭੱਜ ਰਹੇ ਸਨ!

ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਰੈਜੀਮੈਂਟਲ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ (ʀMO) ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਅਮਰਾਵਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏ ਕੈਪਟਨ (ਡਾ.) ਅਜੈ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇ ਪ੍ਰਤੀ ਚੁੱਕੀ ਸਹੁੰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਹੰਪ ɪɪɪ ਤੋਂ ਰੌਕੀ ਨੌਬ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਸੌ ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਰੌਕੀ ਨੌਬ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਵੀਹ ਮਿੰਟ ਲੱਗਣਗੇ। ਉਸਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਟਰੈਕ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਪਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਆਪਣੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇਗਾ? ਅਜੈ ਨੇ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਟਰੈਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੌੜਨਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਫਟਕਾਰ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਓਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭੱਜਿਆ ਜਿੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਪੈਰ ਉਸਨੂੰ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਸੁਰੂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਅੱਡੀਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਥ ਕਾਤਲਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੇ ਹਨ; ਮੈਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਾਂਗਾ, ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਉਹ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੇ ਅੱਗੇ ਸੇਧਿਤ ਸਨ। ਇਹ ਉਸਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬੀ ਦੌੜ ਸੀ। ਰੌਕੀ ਨੌਬ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸੱਤ ਮਿੰਟ ਲੱਗੇ! ਉਸਦਾ ਸਵਾਗਤ ਇੱਕ ਚੰਗੇ-ਮਜ਼ਾਕ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਾਕ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਓਲੰਪਿਕ ਸੋਨ ਤਗਮਾ ਘਰ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੈਪਟਨ ਅਜੈ ਨੇ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਪਏ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨੀ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਰੌਕੀ ਨੌਬ 'ਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਗੋਲੇ ਦਾਗ਼ਣੇ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ! ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਜ਼ਖਮੀ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਸਿਲਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਗੋਲਾ ਨੇੜੇ ਆ ਡਿੱਗਿਆ।

Machine Translated by Google

ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਧਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸੈਨਿਕ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਲਾਸ਼ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਹੱਥ ਉਡਾ ਦਿੱਤਾ।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਬਿੰਬਟ ਨਾਲਾ ਵਿੱਚ 13 ਜੇਏਕੇ ਆਰਆਈਐਫ ਬੇਸ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਡੀਆਈਜੀ ਬੀਐਸਐਫ, ਜੰਮੂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮੇਜਰ ਜਸਰੋਟੀਆ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ।

ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਦਸ ਹੋਰ ਲੋਕ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੂਨ ਵਹਿਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਭੱਜਿਆ। ਮੇਜਰ ਰਾਜੀਵ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਖੁਦ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਬਾਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਲੈਂਦਾ।

ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਹ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ADS (ਐਡਵਾਂਸ ਡਰੈਸਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ) ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਖੂਨ ਵਹਿ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਉਸਦੀ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ, ਵੀਹ ਸਿਪਾਹੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਚਾਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।

Machine Translated by Google

ਕੋਲਾਸ ਦਾ ਕਾਲ ਸਾਈਨ

ਜਦੋਂ ਰੌਂਕੀ ਨੌਬ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦੋ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰ, ਕੈਪਟਨ ਸੰਜੀਵ ਸਿੰਘ ਜਾਮਵਾਲ, ਬ੍ਰਾਵੋ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਵਿਕਰਮ ਬੱਤਰਾ, ਡੈਲਟਾ ਕੰਪਨੀ, ਪੁਆਇੰਟ 5140 ਤੱਕ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੂਟਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ।

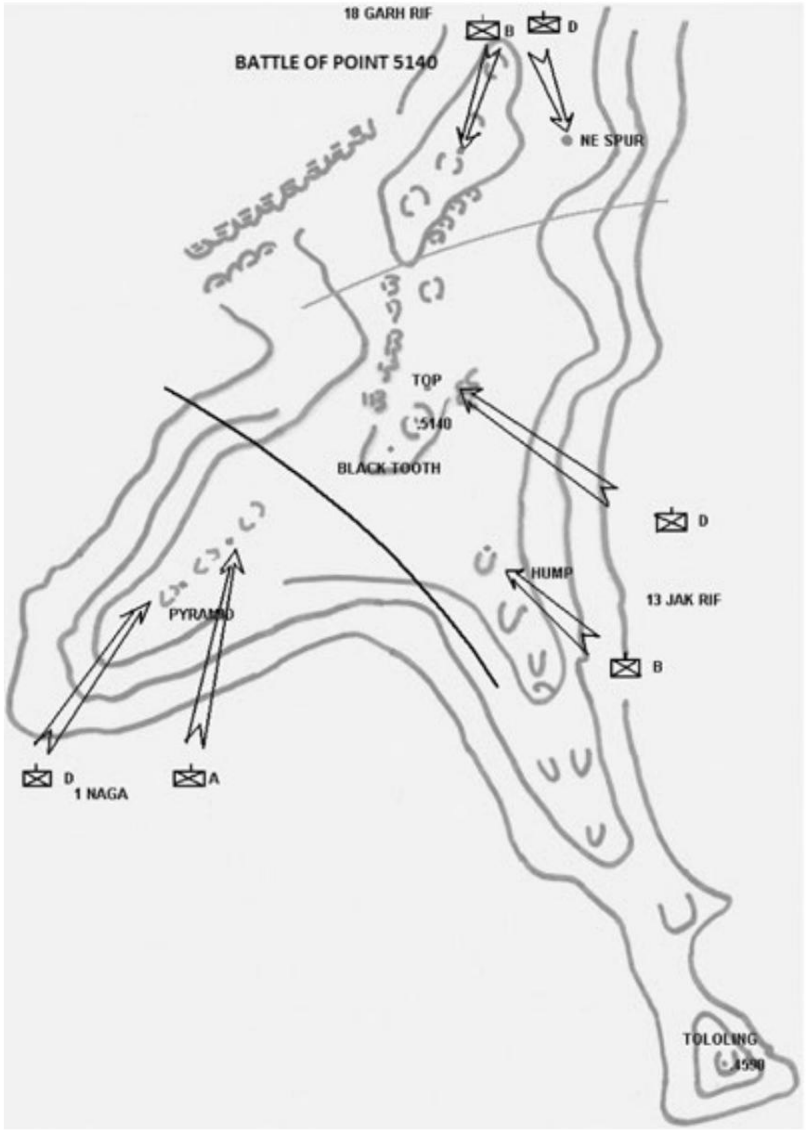

Machine Translated by Google

ਨਕਸ਼ਾ 8: ਬਿੰਦੂ 5140 ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ

ਅੰਤਿਮ ਬਹੁ-ਦਿਸ਼ਾਵੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 13 JAK RIF ਦੁਆਰਾ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ ਅਤੇ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਦੋ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਰੌਂਕੀ ਨੌਬ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਫਾਇਰ ਬੇਸ* ਸਥਾਪਤ ਕਰਕੇ। ਨਾਗਾ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, 18 GARH RIF ਨੂੰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਆਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

~

ਕੈਪਟਨ ਐਸਐਸ ਜਾਮਵਾਲ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਵਿਕਰਮ ਬੱਤਰਾ ਬੋਫੋਰਸ ਤੋਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਬਾਹੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜੋ ਪੁਆਇੰਟ 5140 ਦੁਸ਼ਮਣ ਬੰਕਰਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਧੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। 19 ਜੂਨ ਨੂੰ 2030 ਵਜੇ ਤੱਕ, ਬੋਫੋਰਸ ਦੁਆਰਾ ਦੁਸ਼ਮਣ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਹਮਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੰਕਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧੱਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ 500-600 ਮੀਟਰ ਉੱਪਰ, ਉਦੇਸ਼, ਪੁਆਇੰਟ 5140 ਵੱਲ ਆਪਣੀ ਗਤੀ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਲੱਗਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ।

ਸਾਡਾ ਤੋਪਖਾਨਾ ਅੱਗ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਛੇ ਘੰਟੇ, ਅਤੇ ਫੌਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ 20 ਮੀਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਤੀ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਸੀ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਹਮਲਾ ਪੱਛਮ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਈ। ਬ੍ਰਾਵੋ ਕੰਪਨੀ ਪਹਿਲੇ ਸੰਗਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ; ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਦੁਸ਼ਮਣ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜੇਸੀਓ, ਸੂਬੇਦਾਰ ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਪਰਲੇ ਸੱਤ ਬੰਕਰਾਂ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ, ਰੇਡੀਓ ਨੈੱਟ 'ਤੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਵਿਕਰਮ ਬੱਤਰਾ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਵਿੱਤਰ ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ, ਕਿਹਾ 'ਸ਼ੇਰਸ਼ਾਹ ਆ ਤੋ ਗਏ, ਵਾਪਿਸ ਨਹੀ ਜਾ ਪਾਓਗੇ!' ਰੇਡੀਓ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੋਇਆ। ਸੰਗਰ ਤੋਂ ਸੰਗਰ ਤੱਕ, ਦੋਵੇਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜੇਸੀਓ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਡਾਇਰੀ ਨੇ ਉਸਦੀ ਪਛਾਣ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਪਾਕਿ ਰੈਗੂਲਰ ਆਰਮੀ ਤੋਂ ਸੀ,

Machine Translated by Google

6 ਨਾਰਦਰਨ ਲਾਈਟ ਬਟਾਲੀਅਨ। ਉਸਦੀ ਆਖਰੀ ਇੱਛਾ, ਜੋ ਉਸਦੀ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, 'ਮੈਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੇਰੇ ਜਨਮ ਸਥਾਨ, ਬਨਿਹਾਲ (ਕਸ਼ਮੀਰ ਘਾਟੀ) ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।' ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੌਜੀ ਨਿਯਮ ਇਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਿਪਾਹੀ ਭੱਜ ਗਏ, ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ, ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਨ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਗਏ, ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਫਾਈਬਰਗਲਾਸ ਕੁੱਕਹਾਊਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਲ਼ਣ ਵਾਲੇ ਪੈਨ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ਾ ਪਕਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹਲਵਾ ਮਿਲਿਆ!

ਕੈਪਟਨ ਵਿਕਰਮ ਬੱਤਰਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੀਓ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਸੀ।
ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਰੇਡੀਓ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਚੀਕਿਆ: 'ਯੇ ਦਿਲ ਮੰਗੇ ਹੋਰ!'

---

* ਭਾਰੀ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਫਾਇਰਿੰਗ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਇੱਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਹਮਲਾਵਰ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ 100-ਮੀਟਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੋਪਖਾਨਾ ਆਪਣੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੇ ਡਰੋਂ ਇਸ ਰੇਂਜ 'ਤੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

Machine Translated by Google

ਬਲੈਕ ਟੂਥ 'ਤੇ ਜਾਦੂ

ਜਦੋਂ 13 JAK RIF ਪੁਆਇੰਟ 5140 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ 1 NAGA ਨੂੰ ਪੁਆਇੰਟ 5140 ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੌਂਕੀ ਨੌਬ ਅਤੇ ਬਲੈਕ ਟੂਥ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਨਕਸ਼ਾ 8 ਵੇਖੋ)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਕੈਪਟਨ ਵਾਈਐਸ ਗਿੱਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਲਫ਼ਾ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਰੌਂਕੀ ਨੌਬ ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਮਦਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਾਵੋ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਬਲੈਕ ਟੂਥ ਅਤੇ ਪਿੰਪਲ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀ।

18 ਜੂਨ ਤੱਕ, ਬਟਾਲੀਅਨ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੱਕੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ।
19 ਜੂਨ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਰੌਂਕੀ ਨੌਬ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਫਲ ਹੋਇਆ।
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬ੍ਰਾਵੋ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਗਭਗ 60 ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਖੜ੍ਹੀ ਚੱਟਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਉਚਾਈ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਪੂਰੀ ਰਾਤ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸੀਓ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੌਂਕੀ ਨੌਬ ਵਿਖੇ ਅਲਫ਼ਾ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਲੰਬਕਾਰੀ ਚੱਟਾਨ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਹਮਲੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਹਰ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀ ਉਪਕਰਣਾਂ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। HAWS (ਹਾਈ ਐਲਟੀਟਿਊਡ ਵਾਰਫੇਅਰ ਸਕੂਲ) ਦੀ ਮਾਹਰ ਟੀਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹ ਤੀਜੇ ਦਿਨ, ਯਾਨੀ 23 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਫੌਜਾਂ 'ਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। 23 ਤਰੀਕ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਬਲੈਕ ਟੂਥ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਾਹਰ ਟੀਮ ਨੇ ਰੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਪਿੱਛੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹ ਸਕਣ। ਅਜੇ ਵੀ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੱਕ, ਕੰਪਨੀ ਬਲੈਕ ਟੂਥ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੋ ਪਿੰਪਲ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਚੱਟਾਨ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਦੋ ਪੌੜੀਆਂ ਵਿਛਾਈਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇੱਕ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਤੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਣ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ, ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਚੁੱਪਚਾਪ ਇੱਕ ਪੌੜੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਲਈ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਜਾਦੂਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ! ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਉੱਥੋਂ ਕਿਵੇਂ ਗਏ? ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਜਾਦੂਈ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਤਵੀਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ?* ਜਦੋਂ ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੌੜੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਲਚਸਪ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ।

Machine Translated by Google

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ ਅਤੇ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਫਾਇਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬੂਬੀ ਟ੍ਰੈਪ ਲਗਾਏ ਤਾਂ ਜੋ ਪਿੰਪਲ II ਵੱਲ ਕੋਈ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।

ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਨਾਲ, ਨਾਗਾ ਫੌਜਾਂ ਬਾਕੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਹੁਣ ਤੱਕ, ਬਿੰਦੂ 5140 ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਭੱਜਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਘੇਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਾਡੀ ਇੱਕ ਪਲਟਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਪੁਜੀਸ਼ਨਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਐਲਓਸੀ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਏ। ਨਾਗਾ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਮੌਕਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਅਤੇ 24 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਤੱਕ ਪੂਰੇ ਬਲੈਕ ਟੂਥ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ।

ਭੱਜ ਰਹੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਨ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੇ 6 NLI ਕੰਟੀਨ ਬਿੱਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਲੈਕ ਟੂਥ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਪਛਾਣ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। ਇਸ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਮਾਮੂਲੀ ਸੱਟਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਡੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

28 ਜੂਨ ਤੱਕ, 13 ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਆਰਆਈਐਫ ਅਤੇ 2 ਰਾਜ ਆਰਆਈਐਫ ਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ 1 ਨਾਗਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। 18 ਗੜ੍ਹ ਆਰਆਈਐਫ ਨੂੰ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼, ਪੁਆਇੰਟ 4700, ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1 ਨਾਗਾ ਨੂੰ ਬਿੰਬਤ ਨਾਲਾ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ, ਐਲਓਸੀ ਵੱਲ ਸਵਾਮੀ I ਅਤੇ ਸਵਾਮੀ II ਦੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫੌਜ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

---

* ਸੈਨਿਕਾਂ ਕੋਲ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਅਕਸਰ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਿਰਫ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

Machine Translated by Google

ਤਿੰਨ ਮੁਹਾਸੇ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ

ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 5140 ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਫੋਕਸ ਪੁਆਇੰਟ 5060 ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ LOC ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਸੀ (ਨਕਸ਼ਾ 7 ਵੇਖੋ)।

2 RAJ RIF ਨੂੰ 20 ਜੂਨ ਨੂੰ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਸੂਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ 5060 ਪੁਆਇੰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪੁਆਇੰਟ 4700 ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ - ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ।

ਹੋਰ ਖੋਜ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਪੁਆਇੰਟ 4700 ਦੇ ਨਾਲ ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਪਲਜ਼ ਰਿਜ ਨਾਮਕ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਲਓਸੀ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪੁਆਇੰਟ 5060 ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੁਆਇੰਟ 5100 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ - ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਟੀਚਾ।

ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਪਲ ਰਿਜ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਰਪੋ ਲਾ ਰਿਜਲਾਈਨ 'ਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 5100 ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਸੀ, ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਨਾਲਾ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਸੀ। ਇਹ ਜੰਕਸ਼ਨ ਪੁਆਇੰਟ 'ਤੇ ਦੋ ਰਿਜਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਰਿਜ ਪੁਆਇੰਟ 4700 ਵੱਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਰਿਜ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਲੋਨ ਹਿੱਲ ਅਤੇ ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਪਲਜ਼ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੁਆਇੰਟ 4700 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਪਲਜ਼ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਪਲਜ਼ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ, ਦਰਾਸ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਸੈਂਡੋ ਘਾਟੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਬਦਬਾ ਬਣਾਇਆ।

ਇਸ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੁਆਇੰਟ 5100 ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੁਆਇੰਟ 5060 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਸੈਂਡੋ ਨਾਲਾ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਸਾਰੇ ਘੁਸਪੈਠ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਲੱਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਪਲਜ਼, ਉਰਫ਼ ਬਲੈਕ ਰੌਕ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਵਿੱਚ ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਪਲਜ਼, ਲੋਨ ਹਿੱਲ, ਨੋਲ ਅਤੇ ਕਾਜਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਅਤੇ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਸਪੁਰ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੁਆਇੰਟ 4700 ਰਿਜ ਵਿੱਚ ਪੁਆਇੰਟ 4700, ਸੈਡਲ, ਟੌਮੀ, ਰੌਕੀ, ਸੰਗਰ ਅਤੇ ਜੰਕਸ਼ਨ ਪੁਆਇੰਟ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਮੁੜ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਸੀ (ਨਕਸ਼ਾ 9 ਵੇਖੋ)।

Machine Translated by Google

ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੋਲ ਇੱਥੇ ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਨੈੱਟਵਰਕ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਲਮੇਲ ਵਾਲਾ ਸੈੱਟਅੱਪ ਸੀ। ਬਹੁ-ਦਿਸ਼ਾਵੀ ਹਮਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਦਲੇਰਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਹਮਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ, 2 RAJ RIF ਨੇ 29 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਤੱਕ ਨੌਲ ਅਤੇ ਲੋਨ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੰਕਸ਼ਨ ਪੁਆਇੰਟ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਸੀ।

18 GARH RIF ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਟੌਮੀ, ਸੈਡਲ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4700 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ, 2 RAJ RIF ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਪਲਸ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ 16 ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰਾਂ (16 GREN) ਨੂੰ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਰਿਜ ਦੇ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਅਤੇ 30 ਜੂਨ ਤੱਕ ਜੰਕਸ਼ਨ ਪੁਆਇੰਟ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

18 GARH RIF ਨੂੰ ਰੌਕੀ ਅਤੇ ਸੰਗਰ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 30 ਜੂਨ ਦੀ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਜੰਕਸ਼ਨ ਪੁਆਇੰਟ 'ਤੇ 16 GREN ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਸੀ।

25 ਜੂਨ ਤੱਕ, 2 RAJ RIF ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਪਲਜ਼ ਦੇ ਬੇਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਭਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੋ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਰਾਤਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਲੋੜ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਮਲਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤੋਪਖਾਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਉਤਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ, ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਬਕ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ।

Machine Translated by Google

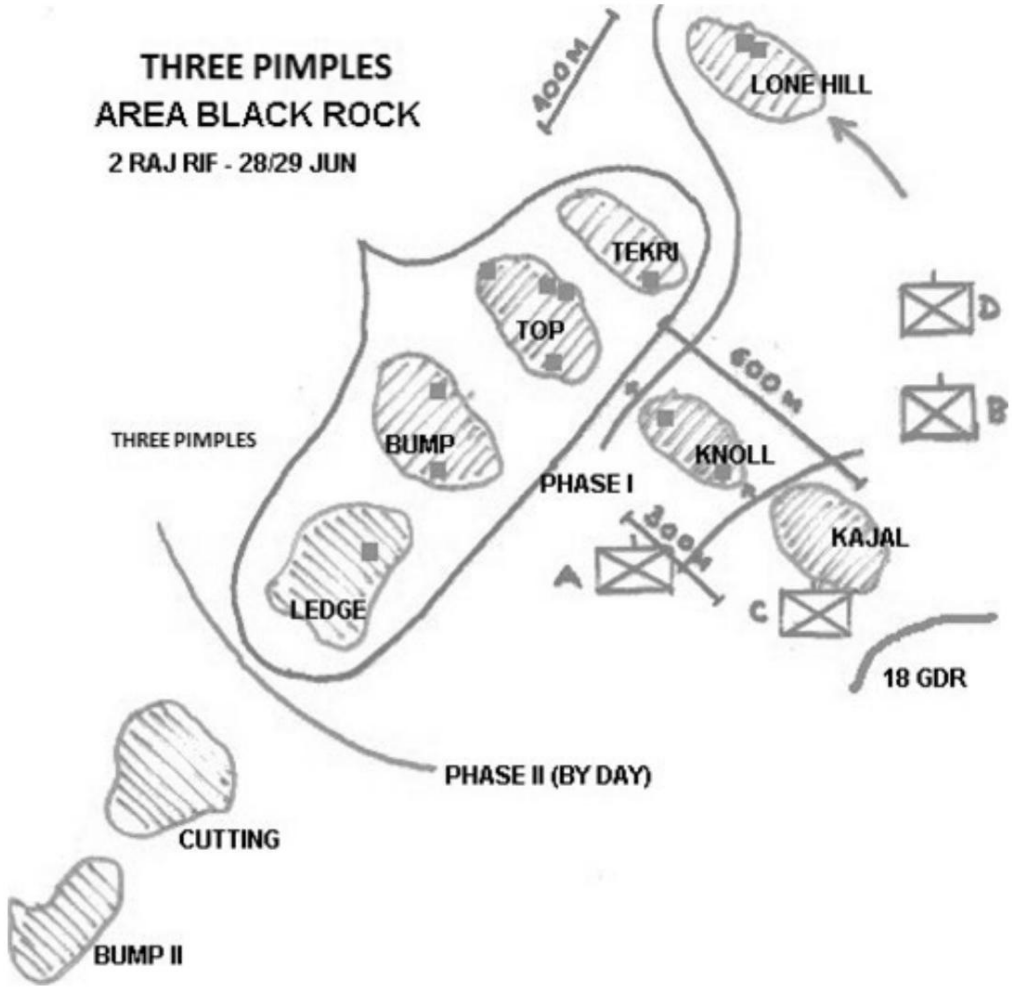

ਨਕਸ਼ਾ 9: ਤਿੰਨ ਪਿੰਪਲ/ਖੇਤਰ ਬਲੈਕ ਰੌਕ ਦਾ ਕੈਪਚਰ

2 RAJ RIF ਅਤੇ 18 GARH RIF ਦੁਆਰਾ ਹਮਲਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ 2 RAJ RIF ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ 18 GARH RIF ਨੇ ਦੋ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਲੋੜੀਦੀ ਤੋਪਖਾਨਾ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਹਰੇਕ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਫਾਇਰ ਯੂਨਿਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ।

~

Machine Translated by Google

2 RAJ RIF ਦੁਆਰਾ ਹਮਲਾ 28 ਜੂਨ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੇਜਰ ਪਦਮਪਾਣੀ ਆਚਾਰੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਅਲਫ਼ਾ ਕੰਪਨੀ ਨੋਲ ਵੱਲ ਵਧੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਕਾ ਅਧਾਰ ਨੌਲ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ 600-700 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਥਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਾਮ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਪਰ ਕੁਝ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਸੀਓ ਨੇ ਮੇਜਰ ਆਚਾਰੀਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਮ ਸੁਝਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਥਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਕਾਜਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ!

ਮੇਜਰ ਮੋਹਿਤ ਸਕਸੈਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਡੈਲਟਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲੋਨ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬ੍ਰਾਵੋ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲੋਨ ਹਿੱਲ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੰਕਸ਼ਨ ਖੇਤਰ ਵੱਲ ਦੌੜਨਾ ਸੀ।

ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੇਜਰ ਮੋਹਿਤ ਸਕਸੈਨਾ ਨੂੰ 27 ਜੂਨ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਲੋਨ ਹਿੱਲ ਵੱਲ ਹੋਰ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਇਹ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖ਼ਬਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਲੋਨ ਹਿੱਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਦੋ ਹੋਰ ਛੋਟੀਆਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਚੌਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਸੀ ਲੋਨ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਇੱਕ ਚੱਕਰੀ ਰਸਤਾ ਲੈਣਾ।

ਘਟਕ ਪਲਟਨ* ਕੈਪਟਨ ਨੀਕੇਜ਼ਾਕੁਓ ਕੇਂਗੁਰੂਸੇ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਸੀ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਰਾਕੇਟ ਲਾਂਚਰ ਰੱਖ ਕੇ ਦੂਜੇ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਦੇ ਕੋਹਿਮਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸਦਾ ਘਰ ਵਾਪਸ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਮੰਗਣਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੈਪਟਨ ਕੇਂਗੁਰੂਸੇ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਨਾਗਾ ਸਾਹਿਬ ਜਾਂ ਨਿੰਬੂ ਸਾਹਿਬ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਗਿਟਾਰਿਸਟ, ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਢੋਲਕੀ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਧਾਰਮਿਕ ਵੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਉਦੋਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ-ਇੰਡਕਸ਼ਨ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਖੇਡਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗੇਂਦ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਗੇਂਦ ਵਾਪਸ ਲੈਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਗੋਲ ਕਰਦਾ ਸੀ! ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਕੋਰ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਪਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

~

Machine Translated by Google

ਹਮਲਾ 28 ਜੂਨ ਨੂੰ ਰਾਤ 20.30 ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਨੋਇਡਾ ਦਾ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਅਫ਼ਸਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਵਿਜਯੰਤ ਥਾਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪਲਟਨ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਪਖਾਨਾ ਆਖਰਕਾਰ ਉਸਨੂੰ ਫੜਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦੋ ਆਦਮੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸੱਤ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਪਲਟਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਮੇਜਰ ਆਚਾਰੀਆ ਹੁਣ ਹਮਲਾਵਰ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਨੌਲ ਕੋਲ ਦੋ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੰਗਰ ਸਨ। ਪਹਿਲਾ ਜਲਦੀ ਹੀ ਫੜ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੂਜਾ ਅਜੇ ਵੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫੜੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਚਾਰੀਆ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਜੇਸੀਓ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜਦੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਆਉਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਮੇਜਰ ਅਚਾਰੀਆ ਅਤੇ ਜੇਸੀਓ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਹੱਥਗੋਲਾ ਡਿੱਗਿਆ। ਮੇਜਰ ਪੀ. ਅਚਾਰੀਆ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗੁਆ ਬੈਠਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੇਸੀਓ ਪੱਟ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ।

ਮੇਜਰ ਆਚਾਰੀਆ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਟਾਲੀਅਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਰੋਹਾਂ ਦਾ ਮੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਵਿਆਹ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ।* ਮੇਜਰ ਆਚਾਰੀਆ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਦੁਖਦਾਈ ਖ਼ਬਰ ਸੀਓ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਹਾਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ।

ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਵਿਜਯੰਤ ਥਾਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਕਮਾਨ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਾਪਸ ਲੈ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਲ 'ਤੇ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੜਾਈ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਥਾਪਰ ਨੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੰਗਰ ਨੌਲ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੰਗਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਮੇਜਰ ਆਚਾਰੀਆ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਵਿਜਯੰਤ ਥਾਪਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੰਗਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਫੁੱਟ ਦੂਰ ਹੀ ਸਨ ਜਦੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਵਿਜਯੰਤ ਚੌਥੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ; ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨਲ ਹਨ। ਉਹ ਕ੍ਰਿਕਟ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਸ਼ੌਕੀਨ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਰ ਬੈਟਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਇੱਕ ਆਡੀਓ ਕੈਸੇਟ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਨੋਟ ਛੱਡ ਗਿਆ। ਉਸਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, '19 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ, 20 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ 22 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਹੀਦ।'

ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਦੀ ਜਾਨ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਆ ਗਈ।

Machine Translated by Google

ਇੱਕ ਬਹਾਦਰ ਸੂਬੇਦਾਰ, ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦਾ। ਸੀਓ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਖਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਕੋਲ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੁਝ ਕੁ ਆਦਮੀ ਹੀ ਹਨ।
ਨਾਇਬ ਸੂਬੇਦਾਰ ਭੋਪਿੰਦਰ ਨੂੰ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਘਿਰੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਭੰਬਲਭੂਸੇ ਅਤੇ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਵਿੱਚ, ਭੂਪਿੰਦਰ, ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਮੇਜਰ ਬਜਾਜ, ਜੋ ਬ੍ਰਾਵੋ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਜੰਕਸ਼ਨ ਪੁਆਇੰਟ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਨੌਲ ਵਿਖੇ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ।

ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੀਓ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸੰਗਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧੀਆਂ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਲਈ ਨੇੜੇ ਹੀ ਲੁਕਣਾ ਪਿਆ। ਸਿੱਧੀ ਗੋਲੀ ਤੁਰੰਤ ਸਫਲ ਹੋਈ ਅਤੇ ਸੰਗਰ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਮੇਜਰ ਬਜਾਜ ਅਤੇ ਭੋਪਿੰਦਰ ਸਿਰਫ਼ ਤੜਕੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਸਕੇ। ਨੋਲ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਹਾਦਰ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ।

~

ਮੇਜਰ ਮੋਹਿਤ ਸਕਸੈਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਡੈਲਟਾ ਕੰਪਨੀ ਲੋਨ ਹਿੱਲ ਵੱਲ ਵਧੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਰੇਡੀਓ ਸੰਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰੇਡੀਓ ਸੈੱਟ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਮੇਜਰ ਸਕਸੈਨਾ ਦੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ, ਸੀਓ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਲੋਨ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹਮਲਾ ਰੁਕ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੇਜਰ ਸਕਸੈਨਾ ਨੇ ਸੀਓ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਕੇਂਗੁਰਸੇ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਲਗਭਗ ਖੜ੍ਹੀ ਚੱਟਾਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਲੋਨ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਤਿਲਕਣ ਵਾਲੇ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਲਗਭਗ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਚੱਟਾਨ ਤੋਂ 200 ਫੁੱਟ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਵੀ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਏ ਸਨ ਪਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ।

Machine Translated by Google

ਸੀਓ ਨੇ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਕਮਾਂਡਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਘਟੀਆ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕਵਰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਕਮਾਂਡਰ ਨੇ ਸੁਰੂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਰੁਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਲੋਨ ਹਿੱਲ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖ ਕੇ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਹਮਲੇ ਦੇ ਡਰੋਂ, ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਪਲਜ਼ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਮੇਜਰ ਮੋਹਿਤ ਸਕਸੈਨਾ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਫੜ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਭੱਜਣ ਲੱਗੇ। ਮੇਜਰ ਸਕਸੈਨਾ ਫਰਮ ਬੇਸ, ਕਾਜਲ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਸਾਰੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਸਕਸੈਨਾ ਬ੍ਰਾਵੋ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪਲਟੂਨ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਲੱਗੇ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਮੇਜਰ ਬਜਾਜ ਨੌਲ ਤੋਂ ਟੇਕਰੀ ਔਨ ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਪਲਜ਼ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵੱਲ ਵਧੇ। ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਖਾਲੀ ਪਾਇਆ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਸੰਗਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਚਾਨਕ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਨੇੜਿਓਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਦੋ ਸੈਨਿਕ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਲੋਨ ਹਿੱਲ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ, ਮੇਜਰ ਸਕਸੈਨਾ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਲੋਨ ਹਿੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਅਚਾਨਕ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਕੀ ਇਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਕੋਈ ਚਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਹੁਣ ਲੋਨ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਖਾਲੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ! ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਹਮਲਾ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲੋਨ ਹਿੱਲ ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਲੜਾਈ ਨੇ ਸਾਡੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ। ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੈਂਕਾਂ ਦੇ ਦਸ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ।

ਦੂਜੇ ਰੈਂਕਾਂ ਦੇ ਇਕਵੰਜਾ ਜਵਾਨ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੱਤੀਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਮਸ਼ੀਨ ਗਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸੰਘਰ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਘਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਪਲ ਖੇਤਰ ਇੱਕ ਹੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਰਸਤਾ ਨਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੀ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਰਿਜਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਉਭਰੀ। ਮੇਜਰ ਮੋਹਿਤ ਸਕਸੈਨਾ ਨੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਨਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕੇਬਲ ਕੱਟਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਰਸਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੇ 3 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਆਉਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 5 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗ ਆਰਾਮ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ।

ਮੇਜਰ ਆਚਾਰੀਆ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਕੇਂਗੁਰੂਸੇ ਨੂੰ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਮਹਾਂਵੀਰ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੇਜਰ ਸਕਸੈਨਾ ਅਤੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਥਾਪਰ (ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ) ਨੂੰ ਵੀਰ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।*

~~* ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀ, ਅਪਰਜਿਤਾ ਆਚਾਰੀਆ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।~~

~~* ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀ, ਅਪਰਜਿਤਾ ਆਚਾਰੀਆ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।~~

~~* ਜੇਸੀਓ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸਾਰੇ ਰੈਂਕਾਂ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ।~~

~~* ਇੱਥੇ ਸਾਰੇ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਜਿਹੜੇ ਕਰਮੇ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ~~ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਸਹੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੂਰੀਆਂ ਵੇਖੋ।

Machine Translated by Google

ਕੰਪਲੈਕਸ ਕੈਪਚਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਪੁਆਇੰਟ 4700)

ਜਦੋਂ ਕਿ ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਪਲਜ਼ ਨੂੰ 2 RAJ RIF ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, 18 GARH RIF ਪੁਆਇੰਟ 4700 ਕੰਪਲੈਕਸ ਵੱਲ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੌਮੀ, ਸੈਡਲ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4700 ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 29 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 06 ਵਜੇ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ, 16 GREN ਨੂੰ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਰਿਜਲਾਈਨ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਜੰਕਸ਼ਨ ਪੁਆਇੰਟ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। 18 GARH RIF ਨੂੰ ਰੌਂਕੀ ਅਤੇ ਸੰਗਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਜੰਕਸ਼ਨ ਪੁਆਇੰਟ 'ਤੇ 16 GREN ਨਾਲ ਇੱਕ ਲਿੰਕ ਅੱਪ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਨੂੰ ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਪਲਜ਼ ਅਤੇ, ਪੁਆਇੰਟ 4700 ਕੰਪਲੈਕਸ ਲਈ 18 GARH RIF ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 2 RAJ RIF ਨੂੰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਦੋਵਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫਾਇਰ ਪਲਾਨ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਅਤੇ ਚਾਰਲੀ ਅਤੇ ਡੈਲਟਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 2030 ਵਜੇ ਅਤੇ 2050 ਵਜੇ ਫਰਮ ਬੇਸ ਛੱਡ ਗਈਆਂ। ਬੇਸ ਤੋਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਵਧਣਾ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਸੀ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਲਗਾਤਾਰ ਤੋਪਖਾਨੇ ਅਤੇ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਦੁਸ਼ਮਣ ਟੌਮੀ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4700 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਕੇ ਪੈਰੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਚਾਰਲੀ ਅਤੇ ਡੈਲਟਾ ਦੋਵਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਘਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਭਿਆਨਕ ਹੱਥੋ-ਹੱਥ ਲੜਾਈ ਹੋਈ। ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, 29 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 0400 ਵਜੇ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਸੈਡਲ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡੈਲਟਾ ਕੰਪਨੀ 29 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 7 ਵਜੇ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਬੋਫੋਰਸ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੌਂਸਲਾ ਹਾਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭੱਜ ਗਿਆ, ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਲਾਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਛੱਡ ਕੇ।

Machine Translated by Google

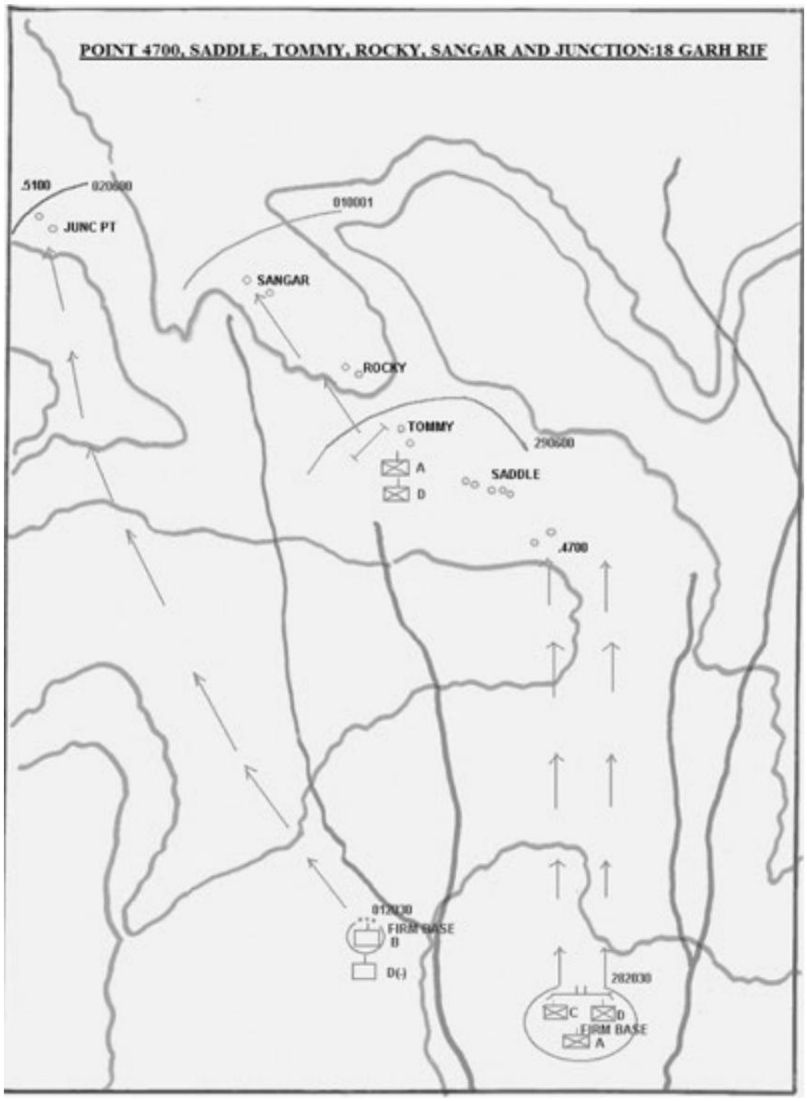

ਨਕਸ਼ਾ 10: ਪੁਆਇੰਟ 4700 ਕੰਪਲੈਕਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ

ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ। ਬੋਫੋਰਸ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਫਾਇਰਿੰਗ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ, ਰੌਕੀ ਅਤੇ ਸੰਗਰ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਦਲੇਰਾਨਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਐੱਚ ਆਵਰ 1700 ਵਜੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭੱਜ ਗਿਆ। 29 ਜੂਨ ਨੂੰ 1930 ਵਜੇ ਤੱਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

Machine Translated by Google

ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਬ੍ਰਾਵੋ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 1 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਰਣਨੀਤਕ ਜੰਕਸ਼ਨ ਪੁਆਇੰਟ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 0300 ਵਜੇ ਤੱਕ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ।

Machine Translated by Google

ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੀ ਤਾਲਮੇਲ

ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਦੀ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਹੰਪ 'ਤੇ ਸਫਲ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 18 GREN ਨੂੰ 26 ਜੂਨ ਨੂੰ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰਜ਼, ਜਿਸਨੂੰ 'ਦ ਪੋਲ ਸਟਾਰ ਬਟਾਲੀਅਨ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਅੱਗ ਦੁਆਰਾ ਪਰਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਦੋ ਬਹਾਦਰ ਅਫਸਰਾਂ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਆਰ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਇਸਦੇ ਦੂਜੇ-ਇਨ-ਕਮਾਂਡ, ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਰਾਜੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਠੋਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਸਨ। ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦਾ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਆਰਾਮ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਸਿੱਖੇ ਹੁਨਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਿਆ, ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਪਹਾੜੀ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ।

ਕਰਨਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਠਾਕੁਰ, ਸੀਓ 18 ਗ੍ਰੇਨ, ਨੇ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਸੂਸੀ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਾਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕਮਾਂਡ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਭੂਮੀ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਪੰਜ ਦਿਨ ਅਤੇ ਚਾਰ ਰਾਤਾਂ ਬਾਹਰ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਜਾਸੂਸੀ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ 8 ਸਿੱਖ ਜੋ ਯੁੱਧ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਦੁਆਰਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਾਰੇ ਕੀਮਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਖਰੜਾ ਯੋਜਨਾ 2 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੱਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਉਮੀਦ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੱਖਣੀ ਪਹੁੰਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਥਿਆਰ ਦੱਖਣੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਪਹੁੰਚਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੱਛਮੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੀ ਚੋਟੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਫੌਜੀ-ਨਾਮ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ - ਟੋਪ, ਕਾਲਰ, ਇੰਡੀਆ ਗੇਟ, ਹੈਲਮੇਟ ਅਤੇ ਰੌਕੀ ਨੌਬ। ਪੱਛਮੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਲੌਜਿਸਟਿਕਸ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਰੇ ਸਪਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਪਹੁੰਚ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ ਪਰ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਹੈਰਾਨੀ ਸਿਰਫ ਇਹਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਪਹੁੰਚਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਘੱਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਅਤੇ ਹੰਪ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖੇ ਗਏ ਸਬਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ,

Machine Translated by Google

ਕਰਨਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਠਾਕੁਰ ਨੇ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਦਿਸ਼ਾਵੀ ਹਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਫੋਰਸ ਪੱਧਰ ਇੱਕ ਅਣਕਿਆਸੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਚਾਰੋਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣੀ ਪਹਾੜੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣਗੀਆਂ। ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੀ ਚੋਟੀ ਤੋਂ ਦੋ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਬਲਵਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਘਟਕ ਪਲਟੂਨ ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਜੋਏ ਦਾਸਗੁਪਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਚਾਰਲੀ ਕੰਪਨੀ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਲਗਭਗ ਪਿੱਛੇ ਜਾ ਕੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨਗੀਆਂ।

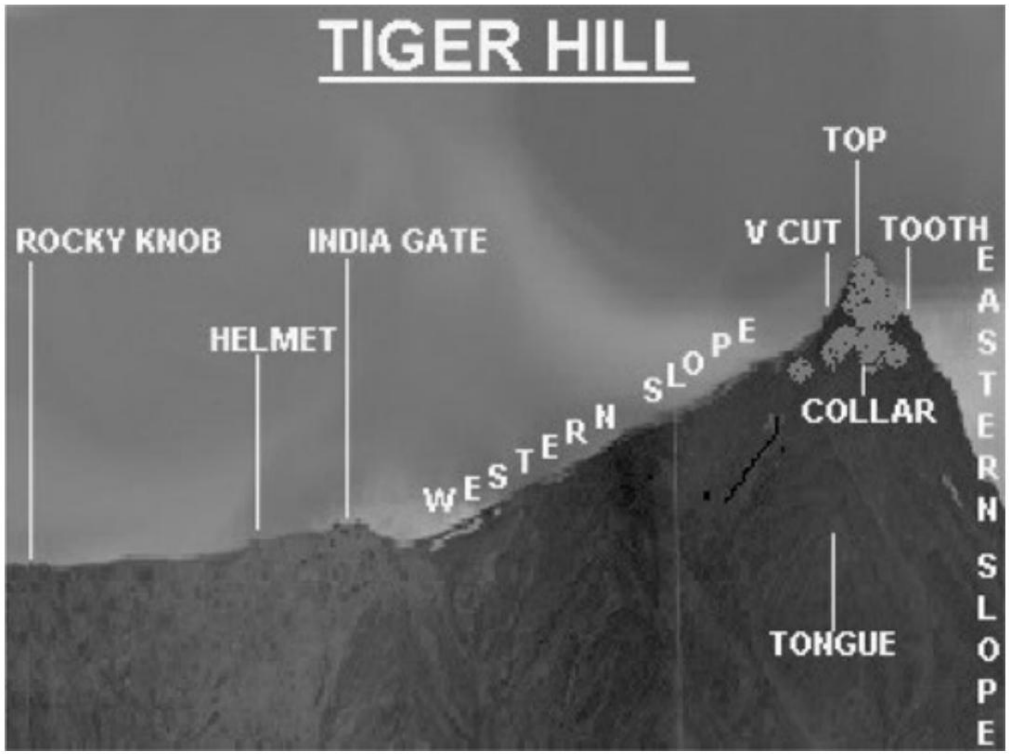

ਨਕਸ਼ਾ 11: ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਮੇਜਰ ਸਚਿਨ ਨਿੰਬਲਕਰ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਡੈਲਟਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਲਫ਼ਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦੱਖਣ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਹਮਲਾ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਵੋ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਹੈਰਾਨੀ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਦਾ ਕਾਰਕ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਲੜਾਈ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ - ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਡਰਾਇੰਗ ਰੂਮਾਂ ਵਿੱਚ ਯੁੱਧ ਦੀ ਲਾਈਵ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਗ੍ਰੀਨਹੌਰਨ ਟੀਵੀ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਨੇ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਫੋਰਸ ਤੋਪ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਫੁਟੇਜ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਏ। ਪਹਿਲਾ, ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬੀ ਬੰਬਾਰੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣ ਗਈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਪਿਆ। ਦੂਜਾ, ਇਸਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਧਮਾਕੇ ਨਾਲ ਹਮਲੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ! ਹੁਣ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੋਸਟ ਕਮਾਂਡਰ ਐਲਓਸੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅੱਡੇ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਸਲ ਹਮਲੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਜਲਦੀ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਆਪਣੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇਸ ਚੇਤਾਵਨੀ ਕਾਰਨ ਵਾਪਸ ਆਇਆ।

1 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ, ਫੌਜ ਮੁਖੀ (COAS) ਜਨਰਲ ਵੀਪੀ ਮਲਿਕ ਨੇ ਕੋਰ ਕਮਾਂਡਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਾਲ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਜਨਰਲ ਮਲਿਕ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਟੀਵੀ ਸੈੱਟ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖੁਦ ਲਾਈਵ ਟੈਲੀਕਾਸਟ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ!
* ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ, ਹਮਲਾ ਅਜੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਦੂਰ ਸੀ।

~

ਹਮਲਾਵਰ ਟੁਕੜੀਆਂ ਨੇ 3 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ 2030 ਵਜੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਤਰੱਕੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।
ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ 'ਤੇ 120 ਤੋਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤੀਹ ਮਿੰਟਾਂ ਤੱਕ ਭਾਰੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੋਫੋਰਸ ਤੋਪਾਂ ਅਤੇ ਮਲਟੀ-ਬੈਰਲ ਰਾਕੇਟ ਲਾਂਚਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਗੋਲਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਡਿੱਗਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੇ ਹਮਲਾਵਰ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ।

Machine Translated by Google

ਮੌਸਮ ਖ਼ਰਾਬ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਦੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਉੱਚੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੀਂਹ ਅਤੇ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਨੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਹਮਲਾਵਰ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਅਣਜਾਣ ਰਹਿ ਗਈ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਇਸ ਹਰਕਤ ਦਾ ਪਤਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲੱਗਿਆ ਜਦੋਂ ਅਲਫ਼ਾ ਕੰਪਨੀ ਦੱਖਣੀ ਸਪੁਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ 100 ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਹਮਲਾ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਅਲਫ਼ਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਚਾਰ ਤੋਂ ਪੰਜ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਮੇਜਰ ਸਚਿਨ ਨਿੰਬਲਕਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪੂਰਬੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ। ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਸਤੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਬਹਾਦਰ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀ ਦੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ - ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖਰਾਬ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ। ਆਦਮੀ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਨ ਕਿ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਹੈਰਾਨੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਉਹ ਚੜ੍ਹਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪੂਰੀ ਚੁੱਪ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਨਾਲ, ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਟਾਪ 'ਤੇ, ਮੋਹਰੀ ਸਕਾਊਟਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਸੰਗਤਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ - ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ! ਹਮਲੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਅਜੇ ਵੀ ਅਲਫ਼ਾ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਦੱਖਣੀ ਲਹਿਰ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਰਹੀ ਸੀ। ਲਗਭਗ ਪੰਦਰਾਂ ਮਿੰਟਾਂ ਬਾਅਦ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਬਲਵਾਨ ਅਤੇ ਘਟਕਾਂ ਨੇ ਰੱਸੀਆਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ। ਮੇਜਰ ਨਿੰਬਲਕਰ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਦਿੱਤੀ: 'ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਟਾਪ ਸਾਡਾ ਹੈ, ਸਰ!' ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਉਹ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੰਗਤਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਵੀ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸਨ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਸਤਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ।

ਹੁਣ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਸੱਤ ਤੋਂ ਅੱਠ ਸੰਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਖਾਈ* ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਪੂਰੀ ਰਿਜਲਾਈਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਦੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਹਰਕਤ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦਾ ਰੰਗ ਲਿਆਇਆ ਅਤੇ ਘੁਸਪੈਠੀਏ ਆਪਣੇ ਦਸ ਸ਼ਹੀਦ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ। ਟੌਪ ਸਾਡੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਖਾਲੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਘਰਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ।

Machine Translated by Google

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਥਿਤੀ ਸਥਿਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਲੜਾਈ ਅਜੇ ਵੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਲਰ ਫੀਚਰ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਦੁਸ਼ਮਣ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਡੀ ਫੌਜ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਇੱਕ ਅੱਖ-ਤੋਂ-ਅੱਖ ਦਾ ਗੋਲਾ ਟਕਰਾਅ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਸਿਰਫ 30-40 ਗਜ਼ ਦੀ ਦੂਰੀ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਦਿਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਤਮਘਾਤੀ ਹੁੰਦਾ।

4 ਜੁਲਾਈ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰਜ਼ ਦੇ ਘਟਕਾਂ ਨੇ ਕਾਲਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਟੌਪ ਕਾਲਰ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਤੀਹ ਜਾਂ ਚਾਲੀ ਗਜ਼ ਦੂਰ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੈਡਲ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਬੰਕਰਾਂ ਵੱਲ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਭੱਜਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰਜ਼ ਨੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਅਤੇ ਘਾਤਕ ਲਹਿਰ ਨੇ ਹਮਲਾਵਰ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਸੱਤ ਘਟਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ।

ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰ ਯੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਘਟਕਾਂ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਸਕਾਊਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੰਘਰਾਂ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਅਤੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ UMG ਫਾਇਰ ਦੇ ਫੱਟੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ। ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦਾ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਹੋਸ਼ ਪਿਆ ਸੀ।

ਦੁਸ਼ਮਣ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਬਹਾਦਰਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਗੋਲੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਈਆਂ। ਯੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲੱਤ ਮਾਰੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਬੇਧਿਆਨੀ ਨਾਲ ਪਿਆ ਰਿਹਾ,* ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਾਪਸ ਆਵੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਵੇ। ਉਸਨੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਰੀਂਗਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣਾ ਸਫ਼ਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰ ਯੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਕਾਰਜ ਲਈ ਪਰਮ ਵੀਰ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਵੇਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾ ਹਮਲਾ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ। ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਟਾਪ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 18 GREN ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਾਲਰ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਜਕੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ।

Machine Translated by Google

ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਕਮਾਂਡਰ, ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਬਾਜਵਾ ਨੇ 8 ਸਿੱਖ, ਜੋ ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪੱਛਮੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜੋ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, 8 ਸਿੱਖ ਨੇ ਇੱਕ ਐਡ-ਹਾਕ ਕੰਪਨੀ ਬਣਾਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਆਦਮੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਡੈਲਟਾ ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰ, ਮੇਜਰ ਰਵਿੰਦਰ ਪੰਵਾਰ, ਚਾਰ ਜੇਸੀਓ ਅਤੇ ਬਵੰਜਾ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਆਰਕੇ ਸਹਿਰਾਵਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਕਮਾਂਡ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਕਮਾਂਡਰ ਨੇ ਇਸ ਐਡਹਾਕ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਪੱਛਮੀ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਭਟਕਾਉਣ ਅਤੇ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ।
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੇਜਰ ਰਵਿੰਦਰ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਝੂਠੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸਦੀ ਕੰਪਨੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ ਅਤੇ ਗਤੀ 'ਤੇ ਪੈਰ ਜਮਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ। ਉਹ ਜਾਣ ਲਈ ਕਾਹਲਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਪਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

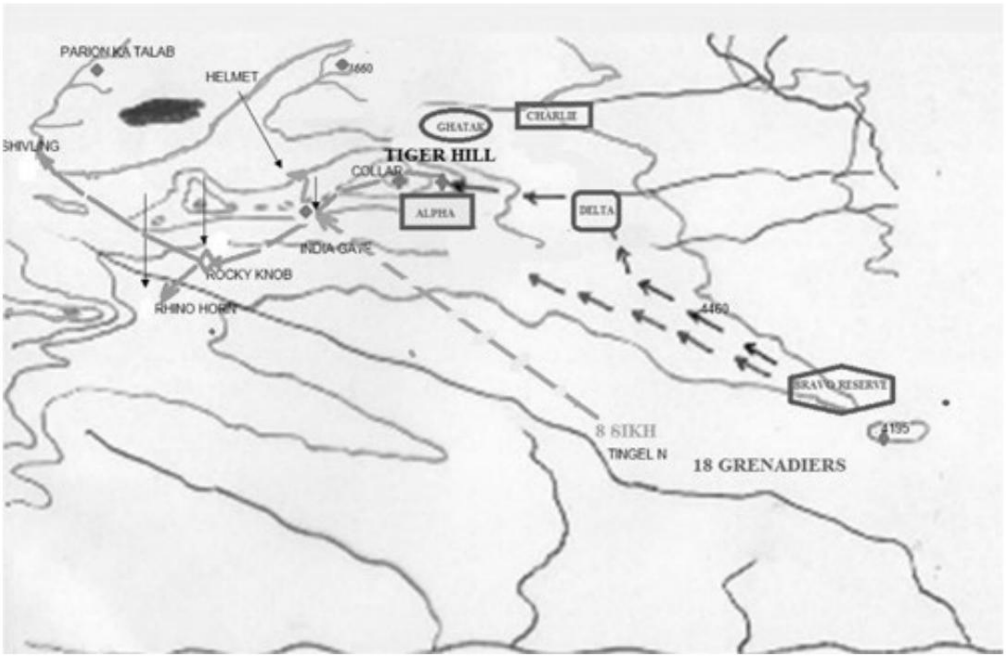

ਨਕਸ਼ਾ 12: ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੀ ਲੜਾਈ

Machine Translated by Google

4 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ, ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਅੱਗੇ ਵਧੀ, ਅਤੇ 2000 ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ, ਪੱਛਮੀ ਸਪੁਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਅਤੇ ਧੁੰਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਤਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਪੂਰੀ ਰੇਡੀਓ ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਗੁਪਤਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਕਦਮ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਉੱਚ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੜਾਈ 'ਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਪਰ ਮੇਜਰ ਰਵਿੰਦਰ ਡਟੇ ਰਹੇ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾਇਆ।

ਬੇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਵੱਲ, ਚੜ੍ਹਾਈ ਬਹੁਤ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਇਕੱਠੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸਹਿਰਾਵਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਟੀਮ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੇ.ਸੀ.ਓ. ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਈ। ਉੱਪਰ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸਹਿਰਾਵਤ ਦੇ ਗਿੱਟੇ ਵਿੱਚ ਮੋਚ ਆ ਗਈ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਜਾਣ ਜਾਂ ਖਾਲੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਗਿੱਟੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਖੁਦ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ।

ਜੰਗੀ ਟਰਾਫੀ

Machine Translated by Google

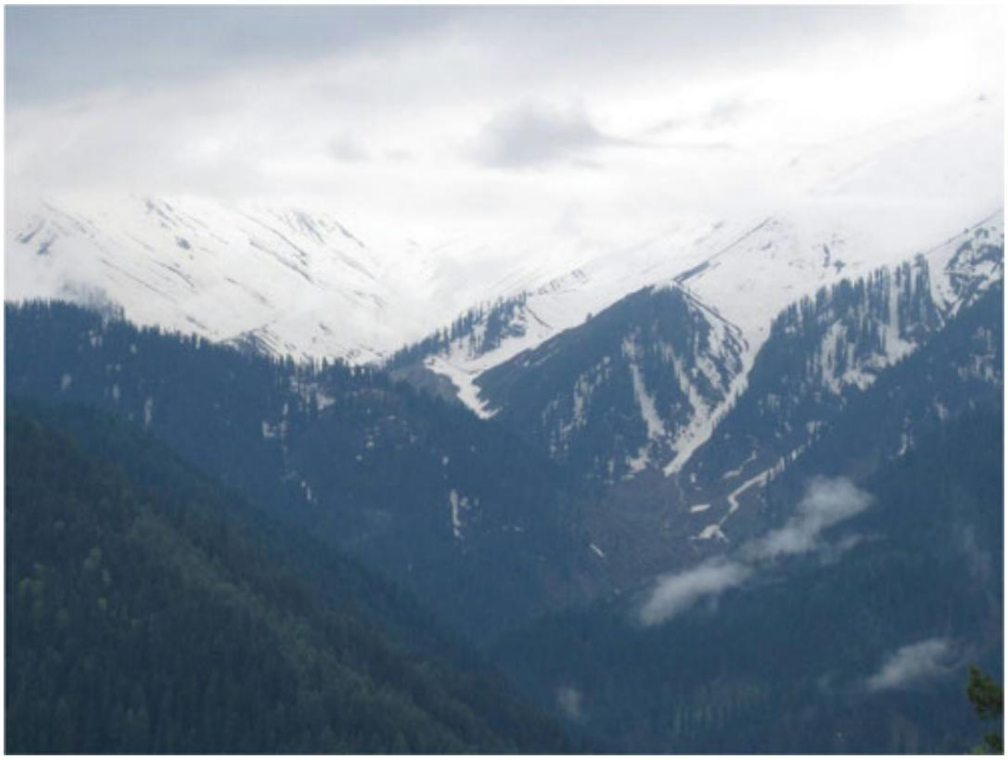

ਜੰਮੇ ਹੋਏ ਜ਼ੋਜੀ ਲਾ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼

ਬਟਾਲਿਕ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼

Machine Translated by Google

ਲੱਦਾਖ ਰੇਂਜ ਦੀ ਇੱਕ ਪਹਾੜੀ ਰੇਖਾ 'ਤੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ

ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਚਿੱਠੀਆਂ ਪੜ੍ਹਨਾ

Machine Translated by Google

ਮਸ਼ਕੋਹ ਵਿਖੇ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 17 ਜਾਟ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ।

ਕੈਪਟਨ ਵਿਕਰਾਂਤ ਦੇਸਾਈ, ਘੁਸਪੈਠੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਗਸ਼ਤ ਆਗੂ

Machine Translated by Google

ਸੈਂਡੋ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸੁਰਵੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਦਮੀ

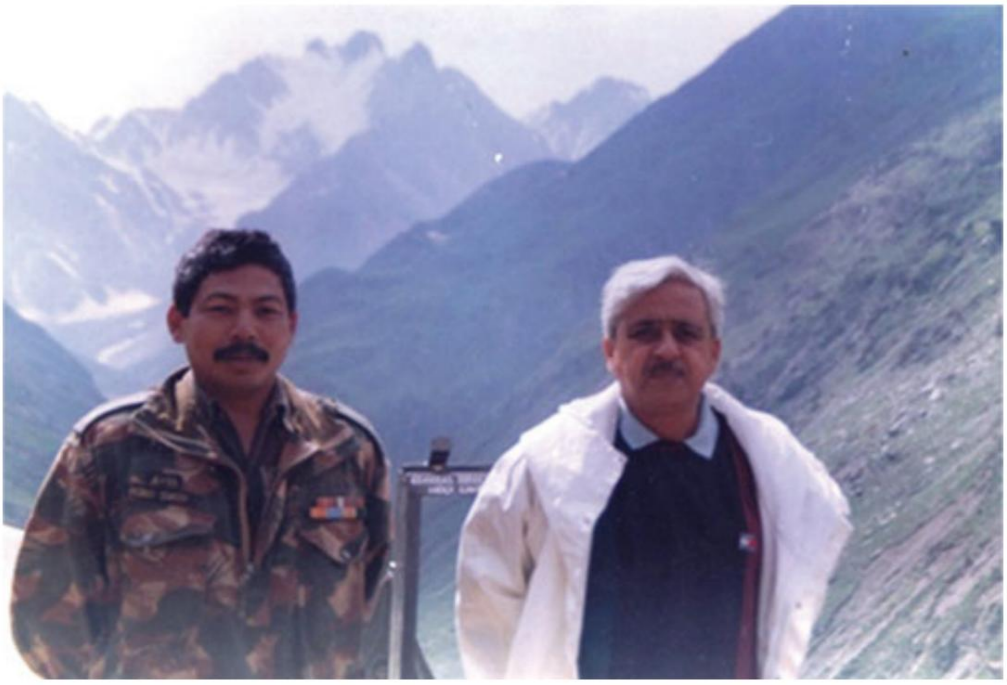

Machine Translated by Google

ਮੇਜਰ ਸੋਨਮ ਲੇਖਕ ਨਾਲ

ਅਫ਼ਸਰ ਅਤੇ ਸਿਪਾਹੀ, 8 ਸਿੱਖ

Machine Translated by Google

ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 18 ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰ

Machine Translated by Google

ਕਰਨਲ ਐਮ.ਬੀ. ਰਵਿੰਦਰਨਾਥ, ਸੀ.ਓ., 2 ਰਾਜ ਰਾਈਫਲਜ਼, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਦਮੀ ਟੋਲੋਲਿੰਗ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ, ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਜੇਏਕੇ ਆਰਆਈਐਫ, ਕੈਪਟਨ ਵਿਕਰਮ ਬੱਤਰਾ ਦੀ ਬਟਾਲੀਅਨ

Machine Translated by Google

ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ 'ਤੇ ਫੌਜਾਂ

Machine Translated by Google

ਜੇਤੂ ਲੱਦਾਖ ਸਕਾਊਟਸ

ਕਾਰਗਿਲ ਕਾਨਫਰੰਸ, ਮੋਂਟੇਰੀ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ, 2002

5 ਜੁਲਾਈ ਦੀ ਸਵੇਰ 0300 ਵਜੇ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੰਡੀਆ ਗੇਟ ਤੋਂ 100 ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸਨ, ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਰਾਕੇਟ ਲਾਂਚਰਾਂ ਅਤੇ ਐਲਐਮਜੀ ਨਾਲ ਜਵਾਬੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਭੱਜ ਗਿਆ।

ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਸਮੂਹ ਨੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੇ ਗਏ ਪੱਥਰ ਦੇ ਸੰਗਰਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇੰਡੀਆ ਗੇਟ ਅਤੇ ਹੈਲਮੇਟ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਡਾਨ ਨੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ, ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਦੇ ਗੋਲੇ, ਅਤੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਲਿਆਂਦੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਬਾਕੀ ਕੰਪਨੀ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕੀ, ਅਤੇ ਸਹਿਰਾਵਤ ਨੂੰ ਵੀਹ ਆਦਮੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦਿਨ ਭਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹਾਦਰ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ, ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ, ਲਗਾਤਾਰ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੋਂ ਪਨਾਹ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਚੱਟਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰੇਂਗਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

Machine Translated by Google

ਘਾਤਕ ਸ਼੍ਰੈਪਲ ਸਪਿਲਿੰਟਰ। ਇੰਨੀ ਭਾਰੀ ਅੱਗ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਟੈਲੀਫੋਨ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ ਜੋ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਨੂੰ ਰੇਂਕੀ ਨੌਬ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਸੀ।

5 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਜਰ ਰਵਿੰਦਰ ਹਨੇਰੇ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇ ਪਨਾਹ ਲੈਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਨ: ਕਾਲਰ ਅਤੇ ਰੇਂਕੀ ਨੌਬ 'ਤੇ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਤੋਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਦੇ ਕਰੀਬ, ਕਰਨਲ ਐਸਪੀ ਸਿੰਘ, ਸੀਓ 8 ਸਿੱਖ, ਨੇ ਮੇਜਰ ਰਵਿੰਦਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉੱਚ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਤਾਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਜਰ ਰਵਿੰਦਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਟਿਕ ਸਕਣਗੇ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ, 'ਅਸੀ ਇੱਥੇ ਹੀ ਰਹਾਂਗੇ, ਜੋ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਜਾਂ 8 ਸਿੱਖ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਗੇ!' ਉਹ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੜਾਈ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 22 ਸਿੱਖ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਚੌਕੀ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪਠਾਣ ਕਬਾਇਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀ ਚੌਕੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਮਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਫਿਰ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ, ਬਹੁਤ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਦਿਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਤਾਪਮਾਨ ਅਜੇ ਵੀ ਜ਼ੀਰੋ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਆਸਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਸੌਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਲੋਪ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹ ਠੰਡ ਨਾਲ ਸੁੰਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

6 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸਵੇਰ ਹੋਈ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਗਭਗ ਵੀਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਹਮਲਾ ਸੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉੱਪਰ ਸਹਿਰਾਵਤ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਤਾਇਨਾਤ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਸਨ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਘੱਟ ਸੀ। ਹਮਲਾਵਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦਾ ਝਟਕਾ ਉਦੋਂ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮਝਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਲੜਾਈ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੜੀ ਗਈ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸਹਿਰਾਵਤ ਦੇ ਪੈਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪਿਲਟਰ ਜ਼ਖ਼ਮ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਸੂਬੇਦਾਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ।

Machine Translated by Google

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੇਜਰ ਰਵਿੰਦਰ ਕੋਲ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ, ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਮਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਾਰ, ਲਗਭਗ ਚਾਲੀ ਤੋਂ ਪੈਂਤਾਲੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਰੌਂਕੀ ਨੌਂਬ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਚੀਕਦੇ ਹੋਏ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਭਿਆਨਕ ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਬਹਾਦਰ ਆਦਮੀ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭਿਆਨਕ ਹੱਥੋ-ਹੱਥ ਲੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ, ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਅਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਨੇ ਉਜਾੜ ਅਤੇ ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਭਰ ਦਿੱਤਾ।

ਖਾਲਸੇ ਸ਼ੇਰਾਂ ਵਾਂਗ ਲੜੇ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੇ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ।
ਮੇਜਰ ਰਵਿੰਦਰ ਨੇ ਇੱਕ ਜ਼ਖਮੀ ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਲਕੀ ਮਸ਼ੀਨ ਗੰਨ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਚਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੀ ਖੱਬੀ ਲੱਤ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਉਹ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਤ ਸਾਡੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਭੱਜ ਗਿਆ, ਮਰੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਕੇ, ਫਿਰ ਵੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਅਫਸਰਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਜਰ ਇਕਬਾਲ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਕਰਨਲ ਸ਼ੇਰ ਖਾਨ* ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੀਹ ਆਦਮੀਆਂ ਸਮੇਤ, ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਖਿੰਡੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੈਨਿਕ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 100 ਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਨਾਲੇ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਗਏ ਸਨ।

ਕੈਪਟਨ ਕਰਨਲ ਸ਼ੇਰ ਖਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਹਾਦਰੀ ਭਰੀ ਲੜਾਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ; ਸਾਥੀ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਕੋਲ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜ਼ਰੂਰ ਸਨ।
ਉਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 'ਨਿਸ਼ਾਨ-ਏ-ਹੈਦਰ' ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਪਰਮ ਵੀਰ ਚੱਕਰ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਘੁਸਪੈਠੀਏ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਸਨ। ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ 27ਵੀਂ ਸਿੰਧ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿੱਚ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਲਈ 12 ਨੌਰਦਨ ਲਾਈਟ ਇਨਫੈਂਟਰੀ (12 ɴʟɪ) ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਕੋਡ-ਨਾਮ ਕੋਹ-ਏ-ਪਾਇਮਾ (ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕੇਪੀ) ਸੀ।†

0900 ਵਜੇ ਤੱਕ, ਸਥਿਤੀ ਸਥਿਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਤਿੰਨ ਜੇ.ਸੀ.ਓ. ਅਤੇ ਚੌਦਾਂ ਹੋਰ ਰੈਂਕ ਮਾਰੇ ਗਏ, ਅਤੇ ਦੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਠਾਰਾਂ ਹੋਰ ਰੈਂਕ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਮੁੜ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਵੀਹ ਲੜਾਕੂ ਆਦਮੀ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਨਲ ਐਸਪੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ; ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਜ਼ਖਮੀ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸਹਿਰਾਵਤ ਨਾਲ ਰੇਡੀਓ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਰਾਤਾਂ ਅਤੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ।

Machine Translated by Google

ਇਸ ਬਹਾਦਰ ਨੌਜਵਾਨ ਨਾਲ। ਉਹ ਟੁੱਟ ਪਿਆ ਅਤੇ ਰੋਂਦਾ ਹੋਇਆ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਆਦਮੀ ਮਰ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਦਾ ਕਮਾਂਡਰ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਰ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਦੇ ਵੀ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਰਨਲ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿਪਾਹੀ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕੰਪਨੀ ਦੰਦ ਪੀਸ ਕੇ ਅਗਲੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਲੜਾਈ ਦੇ ਅਗਲੇ ਦੌਰ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹਮਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।

~

ਇਹ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਮੇਜਰ ਰਵਿੰਦਰ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਇੰਡੀਆ ਗੇਟ ਫੀਚਰ 'ਤੇ ਪੈਰ ਜਮਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਲਰ ਫੀਚਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਫੌਜਾਂ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਨਾ ਕੱਟਦੀ, ਤਾਂ ਲੜਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਸੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। 18 ਗ੍ਰੇਨ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ, ਕਾਲਰ ਫੀਚਰ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ। 8 ਸਿੱਖ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਏ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਦੋ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਲੜਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੇਜਰ ਰਵਿੰਦਰ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ, 8 ਸਿੱਖ ਦੇ ਦੂਜੇ-ਇਨ-ਕਮਾਂਡ, ਮੇਜਰ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋ ਜੇਸੀਓ ਅਤੇ ਅਠਾਰਾਂ ਹੋਰ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਲਿਆ। ਉਹ ਤੇਜ਼ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਦੱਖਣੀ ਪਹੁੰਚ ਰਾਹੀਂ 2230 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਕੰਪਨੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਮਲੇ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

7 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ, ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਤੁਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ 18 ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਵਾਪਸ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਲਗਭਗ ਚਾਲੀ ਆਦਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਲੀ ਗਈ ਸੀ। 8 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ,

Machine Translated by Google

ਸਥਿਤੀ ਬਦਲੀ ਨਹੀਂ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ
ਆਓ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੀ ਰਹੀ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਸਪਿਲੰਟਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਓਵਰਹੈੱਡ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸਾਡੀ ਤੋਪਖਾਨਾ ਰੌਕੀ ਨੌਬ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਘੇਰ ਰਹੀ ਸੀ। 8 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 18 GREN ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ।

~

ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਅਤੇ ਏਰੀਆ ਕਾਲਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਸਨ, ਮੇਜਰ ਦਲਬੀਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਰੌਕੀ ਨੌਬ ਵੱਲ
ਮੋੜਿਆ, ਜਿੱਥੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਦੋ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਉਸਨੇ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ, ਅਤੇ ਰੌਕੀ ਨੌਬ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਸਦੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, 8 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 430 ਵਜੇ ਰੌਕੀ ਨੌਬ 'ਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 8 ਸਿੱਖ ਨੇ ਰੌਕੀ ਨੌਬ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਹਮਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਹੈਲਮੇਟ ਤੋਂ 200 ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸੀ।

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਹਮਲਾਵਰ ਫੌਜਾਂ ਅੰਦਰ ਗਈਆਂ, ਉਹ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਆ ਰਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਡਰ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਟੌਪ 'ਤੇ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਹੁਣ ਕਾਲਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਉੱਥੇ ਚੱਟਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। 18 ਗ੍ਰੇਨ ਨੇ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਫਾਈ ਕਾਰਜ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਇੰਨੀ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਹਮਲਾ ਠੱਪ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਾਲਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਦੁਸ਼ਮਣ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਿਆ।

18 GREN ਨੇ 8 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਕਾਲਰ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ। ਅਲਫ਼ਾ ਕੰਪਨੀ ਅਜੇ ਵੀ ਦੱਖਣੀ ਸਪਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਾਲ ਘਿਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹਿੱਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ, ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਪੂਰਬੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹਮਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਸੀ। ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

Machine Translated by Google

8 ਸਿੱਖ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ।
ਉਹ ਘਬਰਾ ਗਏ, ਅਤੇ ਭੱਜਣ ਲੱਗੇ। ਪਰ ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਹੁੰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਲਗਭਗ ਪੰਦਰਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੈਨਿਕ ਮਾਰੇ ਗਏ; ਪੰਜ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ, ਬਾਕੀ ਡੂੰਘੀਆਂ ਖੱਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਉਚਿਤ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਨ,
ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਦੇ ਸਪਿਲੰਰਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਏ।

ਕਾਲਰ ਫੀਚਰ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 18 GREN ਨੇ ਫਿਰ 8 SIKH ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਿਸ
ਕੋਲ ਇੰਡੀਆ ਗੇਟ ਅਤੇ ਹੈਲਮੇਟ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਤੀਬਰ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ
ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕਾਰਜ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੰਮ 18 GREN ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

8 ਸਿੱਖ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰਜ਼ ਨੇ 10 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਰੌਂਕੀ ਨੌਬ 'ਤੇ ਹਮਲਾ
ਕੀਤਾ।
ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਭੱਜ ਰਹੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਐਂਟੀ-
ਪਰਸੋਨਲ ਮਾਈਨਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਇੱਕ ਸਨਾਈਪਰ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ।

ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹੋਰ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਲਈ, ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰਜ਼ ਨੇ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਰਾਈਨੋ ਹੌਰਨ,
ਸ਼ਿਵਲਿੰਗ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4965 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਪੂਰਾ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਸੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ, ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ
ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਗਏ ਸਨ।

ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਲੜਾਈ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ!

---

* ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪਾਲ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਸਣਾਇਆ।

* ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਖਾਈਆਂ ਅਤੇ ਬੰਕਰਾਂ/ਸੰਗਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਖਾਈ ਪੁੱਟੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਪਾਹੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ
ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਘੰਮ ਸਕਣ।

* ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਲਕਣਾ/ਅਣਦੇਖਿਆ ਰਹਿਣਾ।

Machine Translated by Google

* https://en.wikipedia.org/wiki/Karnal_Sher_Khan; 25 ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਐਕਸੈਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

↑ ਜੇਹਰਾ, ਨਸੀਮ, 'ਕਾਰਗਿਲ ਤੋਂ ਤਖਤਾਪਲਟ ਤੱਕ: ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ' ਜਿਸਨੂੰ 'ਓਪ ਬਦਰ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। www.bookmaza.com

Machine Translated by Google

ਗ੍ਰੈਡ ਮਸ਼ਕੋਹ ਹੱਬ ਦਾ ਪਤਨ

Machine Translated by Google

ਪੁਆਇੰਟ 4875

ਮਸ਼ਕੋਹ ਵਿੱਚ 16,000 ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ, ਪੁਆਇੰਟ 4875, ਇੱਕ ਉੱਚੀ ਪਹਾੜੀ ਚੋਟੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਤੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਫੌਜੀ ਕਾਫਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਲੌਜਿਸਟਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਜਮਾਰਗ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦੁਸ਼ਮਣ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਉੱਥੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਪਹਾੜੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਸਕੇ। ਪੁਆਇੰਟ 4875 ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਛੋਟੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਨ ਵ੍ਹੇਲ ਬੈਕ, ਟਵਿਨ ਪਿੰਪਲਜ਼, ਟਵਿਨ ਬੰਪਸ, ਰੌਂਕੀ ਨੌਬ, ਹੰਪ ਅਤੇ ਟਿਪ।

ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਆਇੰਟ 4875 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਆਰ.ਕੇ. ਕੱਕੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ 79 ਮਾਊਂਟੇਨ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਛੋਟੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 4 ਜੁਲਾਈ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਹਮਲੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੁਸ਼ਮਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸਦੀ ਉਹ ਘੱਟ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਸਿੱਧਾ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਆਤਮਘਾਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਮਲੇ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਉਲਝਾਉਣ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਬ੍ਰਿਗੇਡ-ਆਕਾਰ ਦੇ ਫਰਮ ਬੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਾਂਚਿੰਗ ਪੈਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਰੇਕ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਬਹੁ-ਦਿਸ਼ਾਵੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਨ, ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਪੁਆਇੰਟ 4875 ਅਤੇ ਪਿੰਪਲ ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਰੱਖਿਆ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨੀਆਂ ਸਨ।

Machine Translated by Google

ਸਫੈਦ ਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਭੱਜਣ ਵਾਲੇ ਰਸਤੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਬਲਾਕ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਸ਼ਮਣ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ, ਫਾਇਰ ਬੇਸਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਪੂਰੇ ਪੁਆਇੰਟ 4875 ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਬੋਫੋਰਸ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਉਸੇ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

17 JAT ਨੂੰ ਪਿੰਪਲ I ਅਤੇ ਵ੍ਹੇਲ ਬੈਕ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੂਰੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਚੱਲੀ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਚੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵੇਰੇ ਜਲਦੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਮੇਜਰ ਆਰ.ਕੇ. ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਦੀਪਕ ਰਾਮਪਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ।

ਹਮਲਾ ਸੁਰੂ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਪਰ ਹਮਲਾਵਰ ਕਾਲਮਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਡਟੇ ਰਹੇ। ਪਿੰਪਲ I ਅਤੇ ਵ੍ਹੇਲ ਬੈਕ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਧੱਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਭਿਆਨਕ ਲੜਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੱਥੋ-ਹੱਥ ਦੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਲੜਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਪਰ, ਵ੍ਹੇਲ ਬੈਕ 'ਤੇ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ।

ਮੇਜਰ ਰਾਮਪਾਲ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਸਕਣ। ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਪਰ ਅਜੇ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਜੋ ਸਟਾਕ ਆਇਆ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਭਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੇ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਕਦਮ ਕੰਮ ਆਏ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

Machine Translated by Google

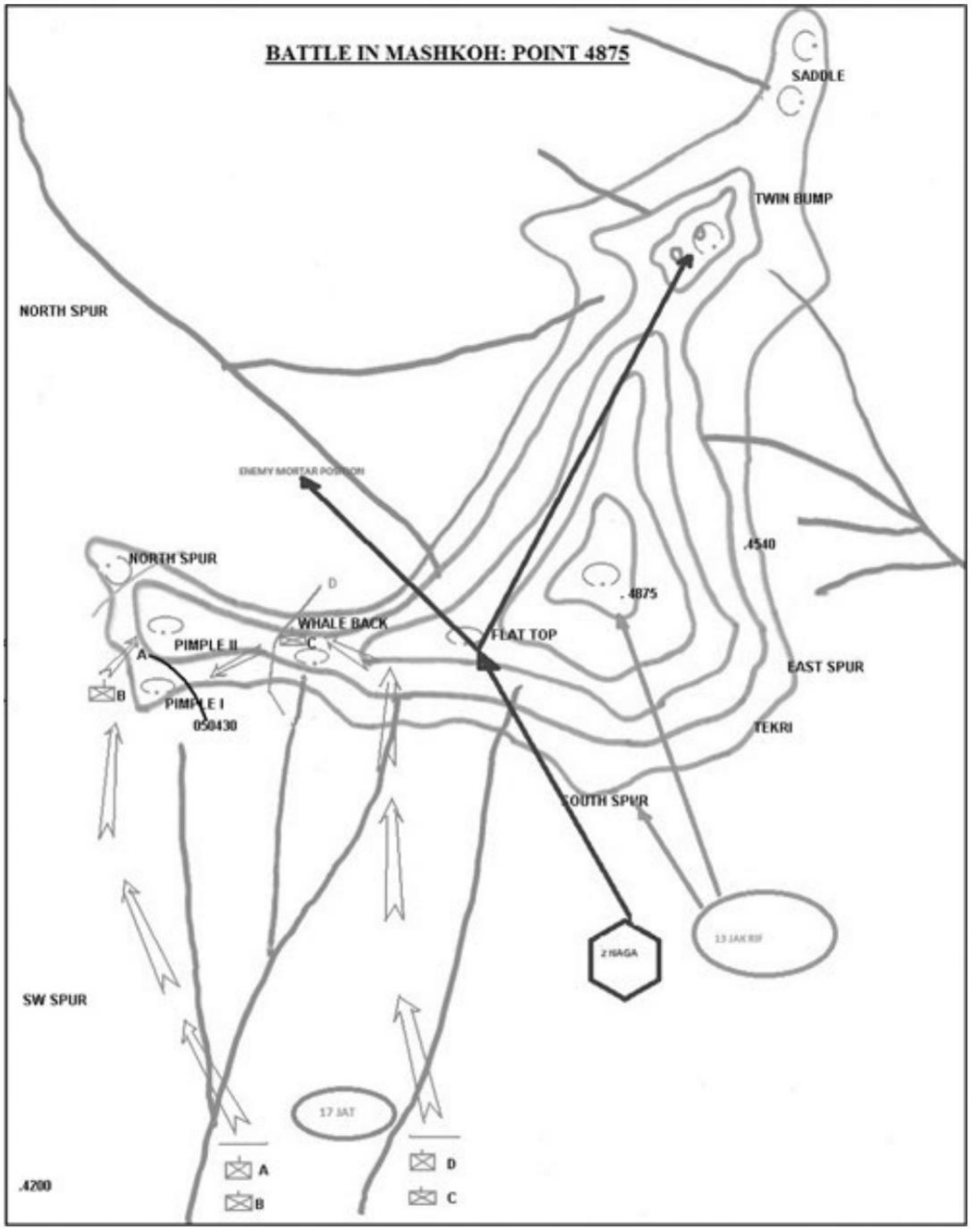

ਨਕਸ਼ਾ 13: ਮਸ਼ਕੋਹ ਦੀ ਲੜਾਈ

~

Machine Translated by Google

ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ 13 JAK RIF ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੀਬਰ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਦੋ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ: ਪੁਆਇੰਟ 4875 ਅਤੇ ਸਾਊਥ ਸਪੁਰ। ਦੋ ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰ, ਮੇਜਰ ਐਸ.ਵੀ. ਭਾਸਕਰ ਅਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਆਪਣੀਆਂ ਅਲਫ਼ਾ ਅਤੇ ਚਾਰਲੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਗਏ। ਅਲਫ਼ਾ ਕੰਪਨੀ ਪੁਆਇੰਟ 4875 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਪਹੁੰਚ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰਲੀ ਕੰਪਨੀ ਸਾਊਥ ਸਪੁਰ 'ਤੇ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ, ਅਤੇ ਫਲੈਟ ਟੌਪ ਖੇਤਰ ਵੱਲ ਵਧੀ ਜੋ ਪੁਆਇੰਟ 4875 ਦੇ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਵ੍ਹੇਲ ਬੈਕ ਵੱਲ, ਦੋਵਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੋਵਾਂ ਗੜ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬੰਕਰਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।

ਹਮਲਾ ਰੁਕ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਮਾਮਲਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਗੜ ਗਿਆ, ਦਿਨ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਸਕਿਆ।

ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ; ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮਾਂ, ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਕਤਵਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੁੰਡੇ, ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਬਹਾਦਰੀ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ, ਸਗੋਂ ਉਸਦੀ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਦੇ ਵੀ। ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਛੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਆਈਟੀਬੀਪੀ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਇੱਕ ਚਾਚੇ ਨੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਈਫਲਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ 1965 ਦੀ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਉਸੇ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦੋ ਵਾਰ ਭਰਤੀ ਵਜੋਂ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਹ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਉਹ ਨੌਕਰੀ ਲੱਭਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਆਇਆ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਿੱਖੀ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਹਿਮਾਚਲ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸੀ-ਡਰਾਈਵਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਗੁਆਈ। ਜਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਤੀਜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੌਣ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਹਾਨ ਬਹਾਦਰੀ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ?

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਪੁਆਇੰਟ 4875 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਫਲੈਟ ਟੌਪ ਖੇਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਬੰਕਰ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਾਰਨ ਰੁਕ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿਪਾਹੀ ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੇਵੀ ਸਕਾਊਟ, ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਫਲੈਟ ਟੌਪ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਇੱਕ ਬੰਕਰ ਨੇ ਇੱਕ UMG ਤੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ। ਉਹ ਡਰਿਆ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਗੜ੍ਹੇਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਬੰਕਰ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ। ਬੇਮਿਸਾਲ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ, ਉਸਨੇ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਲੱਗਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬੰਕਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਭਿਆਨਕ ਹਮਲਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਕੁਝ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਉਹ ਅਗਲੇ ਬੰਕਰ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਿਆ ਜਿੱਥੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਮਸ਼ੀਨ ਗਨ ਨਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਭੱਜ ਗਿਆ, ਮਸ਼ੀਨ ਗਨ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਸੰਜੇ ਨੇ ਭੱਜ ਰਹੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੱਲ ਬੰਦੂਕ ਮੋੜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ।

Machine Translated by Google

ਹੇਠਾਂ, ਕਿਤੇ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲੇ ਲਈ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਉਣ। ਉਸਨੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਇਲਾਕਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ।

ਸਾਊਥ ਸਪੁਰ ਲਈ ਲੜਾਈ ਇੱਕ ਬੋਨਸ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ - ਫਲੈਟ ਟੌਪ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ, ਜੋ ਕਿ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ, ਪੁਆਇੰਟ 4875 ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੀ ਕੰਪਨੀ ਅਜੇ ਵੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਫਸਣ ਕਾਰਨ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੁਣ, ਫਲੈਟ ਟੌਪ ਸਾਡੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਤਿੰਨ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ: ਪੂਰਬ, ਪੱਛਮ ਅਤੇ ਦੱਖਣ।

ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਲਦੀ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਵੇਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਪੁਆਇੰਟ 4875 ਵੱਲ ਵਧੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਪੁਆਇੰਟ 4875 ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ, ਮਸ਼ਕੋਹ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਡਟੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪੜਾਅ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਮਸ਼ਕੋਹ ਵਿੱਚ ਪਿੰਪਲ II, ਟਵਿਨ ਬੰਪ ਅਤੇ ਲੇਜ

ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ, 17 JAT ਨੇ ਪਿੰਪਲ II 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਫਲੈਟ ਟੌਪ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 13 JAK RIF ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬਟਾਲੀਅਨ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਸੀ। ਨਾਗਾ ਰੈਜੀਮੈਂਟ (2 NAGA) ਦੀ ਦੂਜੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਟਵਿਨ ਬੰਪਸ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

17 JAT ਨੇ ਅਗਲੀ ਰਾਤ ਵ੍ਹੇਲ ਬੈਕ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਸੁਰੂਆਤੀ ਤਰੱਕੀ ਦੌਰਾਨ, ਬ੍ਰਾਵੋ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਮੇਜਰ ਰਿਤੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਸਪਿਲੰਟਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੂਨ ਵਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਡੀਕਲ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਕੈਪਟਨ ਅਨੁਜ ਨਈਅਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਆ ਪਈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਦੇ ਦੂਜੇ-ਕਮਾਂਡ ਸਨ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੁਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਤੋਪਖਾਨੇ, ਮੋਰਟਾਰ ਅਤੇ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਫਾਇਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਮਾਂਡ ਨੂੰ ਪਿੰਪਲ II ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਤਰੱਕੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲੋਂ ਹੌਲੀ ਸੀ।

ਕੈਪਟਨ ਨਈਅਰ ਦਿਨ ਭਰ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਲੜਿਆ, ਅਤੇ ਟੀਚੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਆਖਰੀ, ਸਫਲ ਦੌੜ ਲਗਾਈ। ਉੱਥੇ, ਉਸਨੇ ਚਾਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੁਪੇ ਹੋਏ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬੰਕਰ ਲੱਭੇ, ਜੋ ਸਾਡੀ ਫੌਜ 'ਤੇ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਮਸ਼ੀਨ ਗੰਨਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਕੇਟ ਲਾਂਚਰ ਡਿਟੈਚਮੈਂਟ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਮੋਹਰੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਗੋਲੀਆਂ ਉਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਡਰਿਆ ਨਹੀਂ। ਉਸਨੇ ਪਹਿਲੇ ਬੰਕਰ ਵਿੱਚ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰਨੇਡ ਸੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ।

ਬਿਨਾਂ ਰੁਕੇ, ਕੈਪਟਨ ਨਈਅਰ ਹੁਣ ਦੂਜੇ ਬੰਕਰ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗ੍ਰਨੇਡ ਵੀ ਸੁੱਟਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਬੰਕਰ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਧੂੰਆਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਭੱਜ ਰਹੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਦੀ ਦੇਖੀ। ਬਾਕੀ ਦੋ ਬੰਕਰ ਲਗਾਤਾਰ ਉਸ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਇੱਕ ਪਲਟਨ ਨੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਸਥਿਤੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਉਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ।

Machine Translated by Google

ਤੀਜਾ ਬੰਕਰ ਉਦੋਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਬੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਭੱਜਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਖਰੀ ਬੰਕਰ ਬਚਿਆ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਭੱਜਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮਝ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹੀ ਆਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੀ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਰਾਕੇਟ ਲਾਂਚਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਬੰਕਰ ਜਾਂ ਟੈਂਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਕੈਪਟਨ ਨਈਅਰ 'ਤੇ ਦਾਗਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਰਾਕੇਟ ਉਸਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ।

ਕੈਪਟਨ ਅਨੁਜ ਨਈਅਰ ਨੇ ਆਰਮੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਨਵੀ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਮਾਂਡ ਹੇਠ ਫੌਜਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘੰਟਿਆਂ ਦੌਰਾਨ, ਉਸਨੇ ਨੌਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਐਮਐਮਜੀ ਬੰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਦਰਜਨਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਲਈ ਮਹਾਂਵੀਰ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਪਣੇ ਨੇਤਾ ਦੇ ਗੁਆਚ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ।
ਪਿੰਪਲ II ਅਜੇ ਵੀ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 2 ਨਾਗਾ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਟਵਿਨ ਬੰਪਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ।

Machine Translated by Google

ਲੈਜ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਪੁਆਇੰਟ 4875 ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਫੈਲੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੰਗ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਪਿੰਪਲ II ਵੱਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਮੇਜਰ ਵੋਹਰਾ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਵਿਕਰਮ ਬੱਤਰਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਆਇੰਟ 4875 'ਤੇ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਗਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੈਪਟਨ ਨਵੀਨ ਸੰਗਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ, ਪਰ ਇੱਕ ਗ੍ਰਨੇਡ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ।

ਕੈਪਟਨ ਵਿਕਰਮ ਬੱਤਰਾ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲੀ, ਆਪਣੇ ਆਦਮੀ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸੰਗਰ ਵੱਲ ਭੱਜੇ, ਜਿਸਨੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਲੜਾਈ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਾਕੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਰਾਕੇਟ ਜੋ ਕਿ ਕਿਤੇ ਤੋਂ ਆਇਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ।

ਸਥਿਤੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਗਈ। ਇੱਕ ਜ਼ਖਮੀ ਮੇਜਰ ਵੋਹਰਾ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ।
ਜਦੋਂ ਉਹ ਤੰਗ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੇਜਰ ਡੀ ਫੌਜਦਾਰ, ਜੋ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਕਮਾਂਡਰ ਵਜੋਂ ਆਏ ਸਨ, ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਉਸ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਕਿਨਾਰੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਜੰਗੀ ਚੀਕਾਂ ਨਾਲ ਗੂੰਜ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਭੱਜ ਗਿਆ, ਆਪਣੇ ਦਰਜਨਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ, ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਛੱਡ ਕੇ।

ਮੇਜਰ ਵੋਹਰਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੇਡੀਓ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 'ਨੈਪੋਲੀਅਨ!' ਕਿਹਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸੀ।

17 JAT ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਿੰਪਲ II 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਿਨਾਰਾ ਸਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ।

Machine Translated by Google

~

ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਅਗਲੇ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿੰਪਲ II ਅਤੇ ਟਵਿਨ ਬੰਪਸ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਲਮੇਲ ਵਾਲੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ। ਇਹਨਾਂ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਾਲ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ, 2 NAGA ਦੇ ਗਸ਼ਤ ਦਲਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਮੋਰਟਾਰ ਪੋਜੀਸ਼ਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜੋ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਨਾਲ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ। ਸਿਪਾਹੀ ਇਮਲੀਅਕੁਮ ਆਓ ਨੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਮਿਸਾਲੀ ਹਿੰਮਤ, ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਦਿਖਾਈ। ਉਸਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸੰਤਰੀਆਂ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਮੋਰਟਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੋਰਟਾਰ ਪੋਜੀਸ਼ਨ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਈ। ਸਿਪਾਹੀ ਇਮਲੀਅਕੁਮ ਆਓ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਲਈ ਮਹਾਂਵੀਰ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, 2 NAGA ਨੇ ਰੌਂਕੀ ਨੌਬ, ਹੰਪ ਅਤੇ ਟਿਪਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ।

~

ਮਸ਼ਕੋਹ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ। ਇੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਇਸ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪਰਮਵੀਰ ਚੱਕਰਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਹੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ, ਉਸੇ ਬਟਾਲੀਅਨ, 13 ਜੇਏਕੇ ਆਰਆਈਐਫ ਦੁਆਰਾ, ਬੇਮਿਸਾਲ ਬਹਾਦਰੀ ਲਈ: 'ਦਿਲ ਮਾਂਗੇ ਮੋਰ' ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦੇ ਕੈਪਟਨ ਵਿਕਰਮ ਬੱਤਰਾ ਅਤੇ ਰਾਈਫਲਮੈਨ ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ। ਪੁਆਇੰਟ 4875 ਕੰਪਲੈਕਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਐਲਓਸੀ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਖੇਤਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਐਲਓਸੀ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਿਆ।

Machine Translated by Google

ਭਾਗ IV

ਲੜਾਈਆਂ ਅਤੇ ਬਟਾਲਿਕ-ਯਾਲਦੋਰ-ਚੋਰਬਤ ਲਾ-ਤੁਰਤੋਕ-ਸਿਆਚੇਨ

Machine Translated by Google

ਬਟਾਲਿਕ-ਯਾਲਡੋਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ

ਬਟਾਲਿਕ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਖੇਤਰ, ਜੰਕ ਲੁੰਗਪਾ ਤੱਕ, ਯਾਲਡੋਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਲਓਸੀ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਿੰਧੂ ਦਰਿਆ ਇਸਦੇ ਦੱਖਣੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਵਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਟਾਲਿਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੀਓਕੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ ਵਾਂਗ, ਸ਼ਾਂਗਰੂਤੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਹਾੜੀ ਚੋਟੀ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰਬ-ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਸਿਖਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਖਰ ਤੋਂ, ਇੱਕ ਰਿਜਲਾਈਨ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਬੰਪ I, ਬੰਪ II ਦੇ ਨਾਲ ਚਲਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੰਪ III 'ਤੇ ਦੋ ਰਿਜ, ਜੁਬਾਰ ਅਤੇ ਕੁਕਾਰਥਾਂਗ-ਥਾਰੂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿੰਧੂ ਨਦੀ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਰਿਜ ਖਾਲੂਬਾਰ-ਸਟੰਗਬਾ ਰਿਜ ਹੈ ਜੋ ਐਲਓਸੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗ੍ਰੈਗਰੀਓਬਾਰ ਅਤੇ ਜੰਕ ਲੁੰਗਪਾ ਨਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਚੁਰੂਬਾਰ ਸਿਸਪੋ ਅਤੇ ਗੋਨਪਥਾਂਗ ਰਿਜਲਾਈਨਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਯਾਲਡੋਰ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੋਰਬਤ ਲਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬਟਾਲਿਕ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਇਲਾਕਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਿੱਖੀਆਂ-ਤਿੱਖੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕੈਂਪ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਕੁਝ ਪਹਾੜੀ ਪਟੜੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਕੋਈ ਆਵਾਜਾਈ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਇਹ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੈਪਟਨ ਦੇਸਾਈ ਅਤੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸੁਰਵੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਭਰੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਹੋਏ ਸਨ ('ਘੁਸਪੈਠ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸੁਰੂਆਤੀ ਜਵਾਬ' ਵੇਖੋ)। ਯੁੱਧ ਦਾ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਵੀ ਇੱਥੇ ਹੀ ਆਕਾਰ ਲਿਆ।

ਕਈ ਛੋਟੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਘਾਤ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਭੇਜਣਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਔਖੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੌਸਮ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ।

ਕੁਝ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਡੀਕ ਕੀਤੇ ਸਿੱਧੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜੰਗ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਦਰਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

Machine Translated by Google

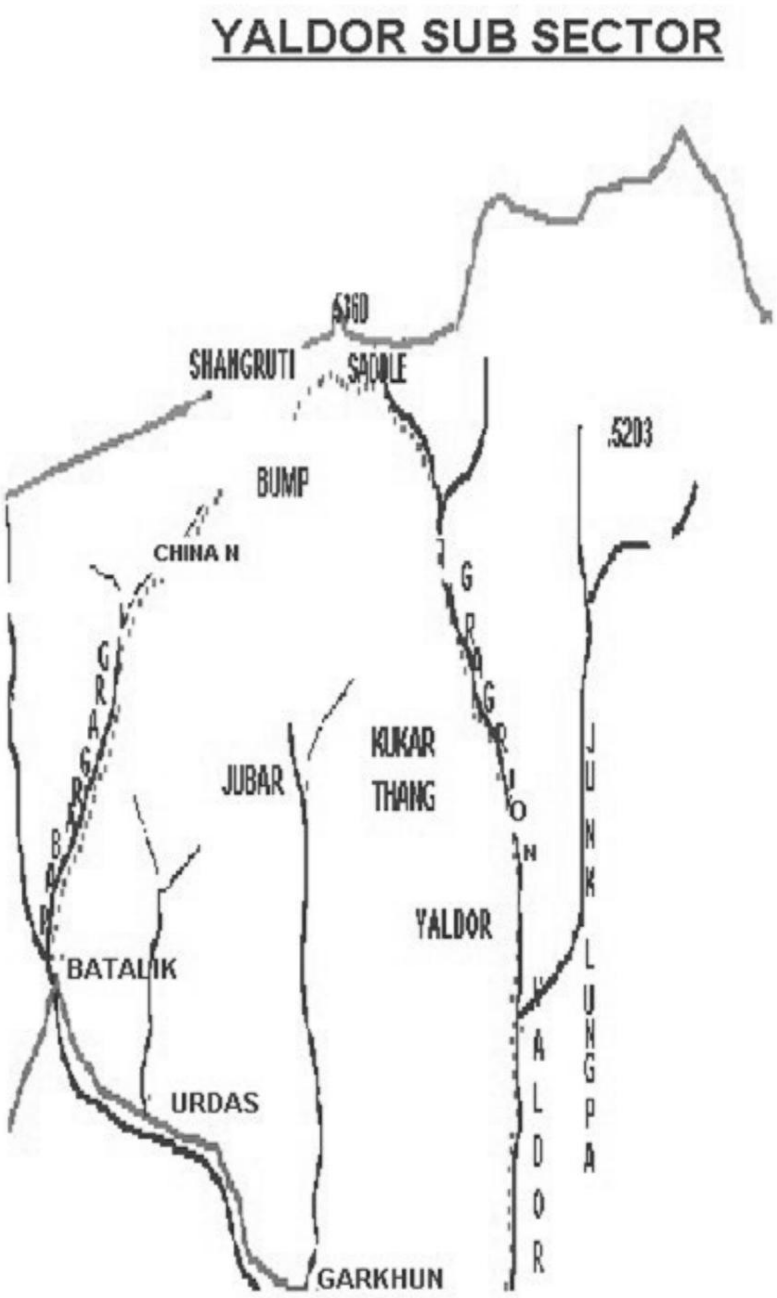

ਨਕਸ਼ਾ 14: ਯਾਲਡੋਰ ਸਬ-ਸੈਕਟਰ

ਮਈ 1999 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇੱਕ ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਫੌਜਾਂ ਪਹੁੰਚੀਆਂ, ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਗਸ਼ਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਜੁਬਾਰ ਅਤੇ ਕੁਕਾਰਥਾਂਗ ਰਿਜਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਕਈ ਪਹਾੜੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਰੇਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵੀਹ ਤੋਂ ਤੀਹ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੈਨਿਕ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉੱਪਰ ਆਉਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੋਟੀਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਪੱਛਮੀ ਕੰਢੇ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੱਖਣ ਅਤੇ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਘੁਸਪੈਠ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਲਈ, ਐਲਓਸੀ, ਸ਼ਾਂਗਰੂਤੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਪਹਾੜੀ ਚੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟਾ, ਬੰਪ III 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਜਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਜੰਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ। ਵਿਚਕਾਰ ਦੋ ਹੋਰ ਬੰਪ ਸਨ (ਨਕਸ਼ਾ 18 ਵੇਖੋ)। ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਖਾਲੂਬਾਰ ਵਰਗੀਆਂ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਘੁਸਪੈਠ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ।

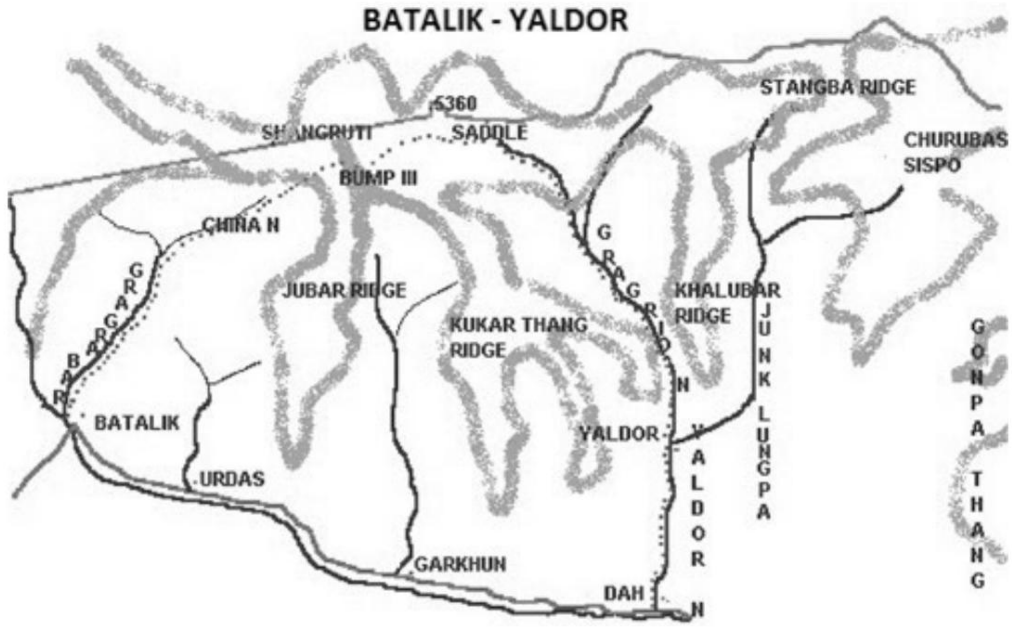

ਨਕਸ਼ਾ 15: ਬਟਾਲਿਕ-ਯਾਲਡੋਰ

ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਮਈ 1999 ਦੇ ਤੀਜੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੈਰਾ ਸਪੈਸ਼ਲ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਦਲੇਰਾਨਾ ਕੰਮ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੰਪ II ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਪੈਰ ਜਮਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸੀ

Machine Translated by Google

ਫਾਇਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਡੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਬੇਖ਼ਬਰ, ਨੇੜੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਖਾਣੇ ਲਈ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਈਫਲ ਦਾ ਟਰਿੱਗਰ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਦੇ ਤੇਜ਼ ਧਮਾਕੇ ਨਾਲ, ਸਾਡੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਸਕੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਟਿਕਾਣੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦਮੀ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ।

ਇਸ ਪੈਰ ਜਮਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਪਰ, ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਇੰਨੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਇਹ ਪੈਰ ਜਮਾਉਣਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ, ਜੇਕਰ ਉੱਥੇ ਰਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਾੜੀਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

ਯਾਲਡੋਰ ਨਾਲਾ ਦੇ ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਚਾਲ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬੰਪ II ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ, ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਸਫਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲੀਆਂ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਉਹ ਸਨ 1/11 ਗੋਰਖਾ ਰਾਈਫਲਜ਼ (1/11 GR) ਕਾਰਜਕਾਰੀ CO ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਅਸਥਾਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਤੇ 12 ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਲਾਈਟ ਇਨਫੈਂਟਰੀ (12 JAK LI)। ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ ਸਿਆਚਿਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ; ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਆਦਮੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਡਵਾਂਸ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਸਨ।

1/11 GR ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਯਾਲਡੋਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ਸੀ। 1/11 GR ਨੇ ਕੁਕਾਰਥਾਂਗ ਰਿਜ 'ਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4821 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸੌ ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਹ ਕੈਪਟਨ ਵਿਕਰਾਂਤ ਦੇਸਾਈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਵੀ ਸਨ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਅੱਠ ਤੋਂ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ ('ਘੁਸਪੈਠ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸੁਰੂਆਤੀ ਜਵਾਬ' ਵੇਖੋ)। ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਸ ਰਿਜਲਾਈਨ 'ਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਤਰੱਕੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਰਨਲ ਵੀ.ਐਸ. ਭਲੋਟੀਆ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ 12 ਜੇ.ਏ.ਕੇ. ਐਲ.ਆਈ. ਨੇ ਗ੍ਰੈਗਰੀਓ ਬਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਖਾਲੂਬਾਰ ਦੀਆਂ ਪੱਛਮੀ ਢਲਾਣਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੇੜਲੀ ਚੋਟੀ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਯਾਲਡੋਰ ਨਾਲਾ ਤੋਂ ਖਾਲੂਬਾਰ ਰਿਜ ਵੱਲ ਵਧਣਗੇ।

ਪੂਰਬੀ ਕੰਢੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੰਕ ਲੁੰਗਪਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੇ ਭਾਕਰ ਰਿਜਲਾਈਨ 'ਤੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਪੁਆਇੰਟ 4812 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ।

ਪੂਰਬੀ ਪਾਸੇ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਸੁਰੂਆਤੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਖਾਲੂਬਾਰ-ਸਟਾਂਗਬਾ ਰਿਜ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣ ਲਈ ਜੰਕ ਲੁੰਗਪਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਆਇੰਟ 5203 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਫੌਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ।

ਜੰਕ ਲੁੰਗਪਾ ਨਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਵਾਜਾਈ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ। ਪੁਆਇੰਟ 5203 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣੀ ਪਈ, ਜਿਸਨੂੰ 7 ਜੂਨ ਨੂੰ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਸੁਰੂਆਤੀ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਦੇ ਅੰਤਿਮ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਹੋਰ ਲੱਗ ਗਏ। ਇਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੁਬਾਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਖੇ ਲੜਾਈ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਜੁਬਾਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਲੜਾਈ

ਕਰਨਲ ਓ.ਪੀ. ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬਿਹਾਰ ਰੈਜੀਮੈਂਟ (1 ਬਿਹਾਰ) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬਟਾਲੀਅਨ
ਯਾਦਵ, ਮਈ ਦੇ ਤੀਜੇ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਿਨੋਂ-ਦਿਨ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਟੀਚਿਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਥਾਨਕ ਫੌਜਾਂ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਇਸ ਲਈ, ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਸੈਟਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਸੀਓ ਨੂੰ 16,400 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਜੁਬਾਰ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਜੁਬਾਰ ਓਪੀ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਚੌਕੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਸੈਨਿਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜੋ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਨ।

1 ਬਿਹਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਯਤਨ ਵੀ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਹਲੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਤਿਆਰੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਥਾਨ ਵੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ 1 ਬਿਹਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

Machine Translated by Google

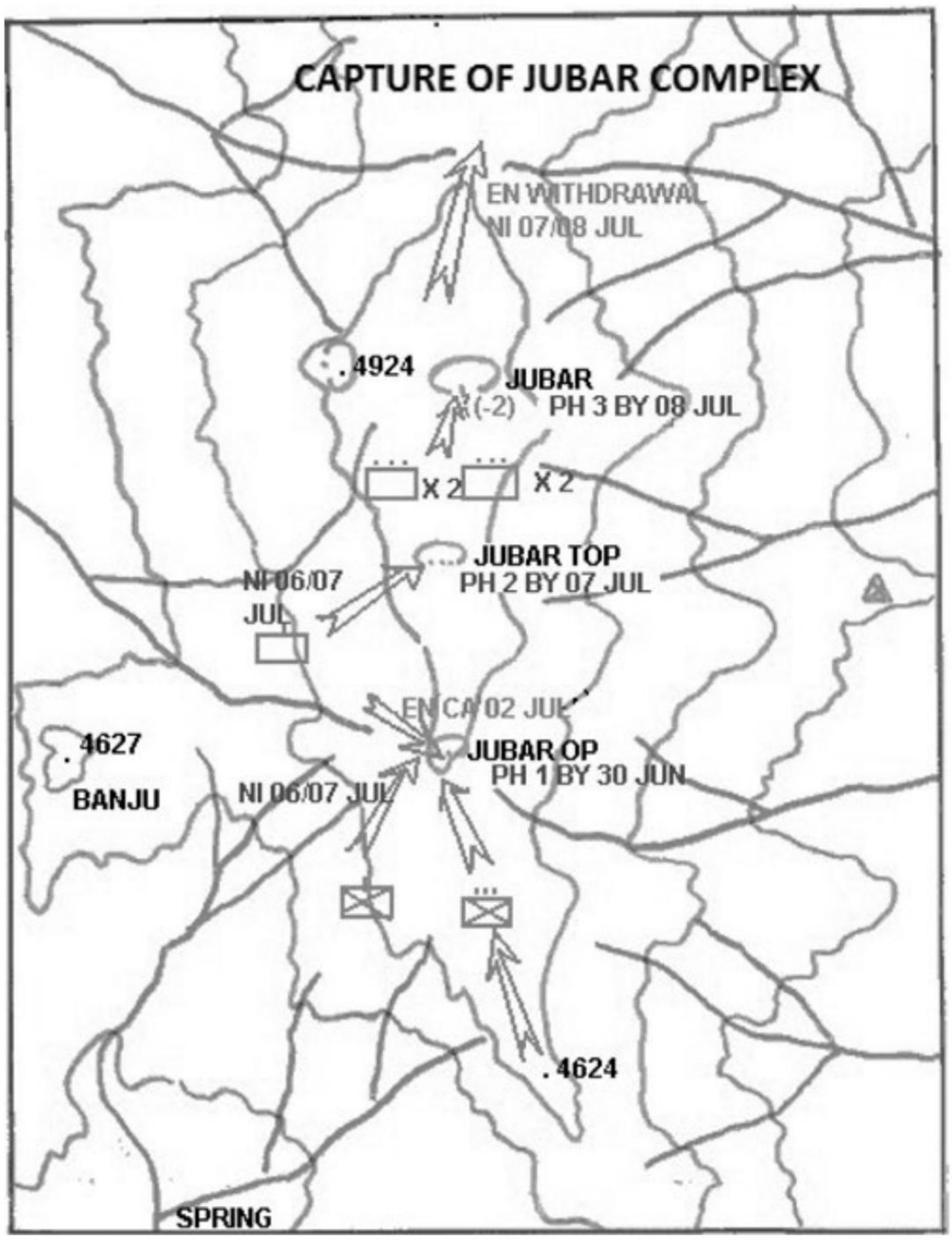

ਨਕਸ਼ਾ 16: ਜੁਬਾਰ ਓਪੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਬਿਹਾਰ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਜੁਬਾਰ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਬਹੁਤੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ

Machine Translated by Google

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਜੁਬਾਰ ਹਿੱਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਲਟਨ ਨੇ ਪੱਕਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਲਿਆ।

~

ਚਾਰਲੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ, ਮੇਜਰ ਮਰੀਅੱਪਨ ਸਰਵਨਨ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਆਇੰਟ 4268 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਇੱਕ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਪਲਬਧ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ, ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ, ਯਾਨੀ 'ਕੱਟ-ਆਫ' ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਵਾਲੇ ਰੂਟਾਂ 'ਤੇ ਕਈ ਛੋਟੇ ਸਮੂਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸਹਾਇਤਾ ਸਮੂਹ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਮਸ਼ੀਨ ਗਨ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਟਕਰਾਅ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬੰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਦਮੀ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਵਧੇ, ਤਾਂ ਤੋਪਖਾਨੇ ਨੇ ਬੰਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਈ। ਆਪਣੀ ਬ੍ਰੀਫਿੰਗ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਗਰਜਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੁਆਇੰਟ 4268 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਨਾਸ਼ਤਾ ਕਰਨਗੇ। ਉਸਦੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਗੂੰਜਿਆ, ਅਤੇ ਜੰਗ ਨੇ 'ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਕੀ ਜੈ!' ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲਗਾਇਆ। ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਗਰਜਿਆ।

ਚਾਰਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਈ। ਹਮਲਾਵਰ ਕਾਲਮ ਬੰਕਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸੌ ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੇਜਰ ਸਰਵਨਨ ਦਿਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਕੇ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਰੇਡੀਓ ਸੈੱਟ ਚੁੱਕਿਆ, ਆਪਣੇ ਸੀਓ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਗੋਲੇ ਮੰਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਬੰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਦੇਖ ਸਕੇ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਰਾਕੇਟ ਲਾਂਚਰ ਨਾਲ ਸਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਗਾ ਸਕੇ। ਸੀਓ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰੋਸ਼ਨੀ ਇੱਕ ਦੋਧਾਰੀ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕੇਗਾ। ਮੇਜਰ ਸਰਵਨਨ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸੀਓ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਪਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਲਜੁਲ ਨਾ ਕਰਨ, ਕਿਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਫੜੇ ਜਾਣ।

ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੋਲੇ ਤੁਰੰਤ ਆ ਗਏ। ਸਵੇਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ ਪਰ ਇੰਝ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਸੂਰਜ 4268 ਪੁਆਇੰਟ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਲਈ ਜਲਦੀ ਹੀ ਨਿਕਲ ਆਇਆ ਹੋਵੇ। ਮੇਜਰ ਸਰਵਨਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਰੇਟਰ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਰਾਕੇਟ ਲਾਂਚਰ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬੰਕਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਗੋਲੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਰਾਕੇਟ ਬੰਕਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਿਆ, ਅੰਦਰ ਫਟਿਆ ਅਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਡਿੱਗ ਪਏ ਅਤੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗ ਕੱਟੇ ਗਏ! ਪਹਿਲੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਬੰਕਰ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਮੌਕਾ ਕਿਵੇਂ ਗੁਆ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਮੇਜਰ ਸਰਵਨਨ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਿਆ ਬੰਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਨਾਸ਼ਤੇ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਪਰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੰਕਰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਰੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਬਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਇੱਕ ਆਦਮੀ, ਅਬਦੁੱਲਾ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਾਦੀ ਵਿੱਚ ਮੇਜਰ ਸਰਵਨਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ, ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਬਹਾਦਰ ਸਿਪਾਹੀ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਅੱਤਵਾਦ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਕੰਗਨ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਟਾਲੀਅਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ!

ਉਸਨੇ ਮੇਜਰ ਸਰਵਣਨ ਨੂੰ ਪੁਆਇੰਟ 4268 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਮਲਾਵਰ ਦਲ ਨੇ ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ, ਨਾਇਕ ਗਣੇਸ਼ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਮਸ਼ੀਨ-ਗਨ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਜਰ ਸਰਵਣਨ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਢਹਿਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਘਸੀਟਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਜਰ ਸਰਵਣਨ ਬੰਕਰ ਵੱਲ ਰੀਗਦਾ ਰਿਹਾ ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਸੌ ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਦੂਰ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਬਚਨ 'ਤੇ ਸੱਚ, ਅਬਦੁੱਲਾ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਗਲੀ ਗੋਲੀ ਮੇਜਰ ਦੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਛੂਹ ਗਈ ਅਤੇ ਖੂਨ ਟਪਕਣ ਲੱਗਾ। ਉਸਨੇ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣਾ ਪਟਕਾ* ਉਸਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦੁਆਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਰੇਡੀਓ ਆਪਰੇਟਰ ਨੇ ਸੀਓ ਨੂੰ ਸੱਟ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੇਜਰ ਸਰਵਣਨ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਸੀਓ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ! ਸੀਓ ਨੇ ਅਜੇ ਵੀ ਮੇਜਰ ਸਰਵਣਨ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਰੁਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪਛਾਣਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅੱਗ ਕਿੱਥੋਂ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਮੇਜਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਹੁਣ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁਕਾਂਗਾ।' ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਰੁਕਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਮੇਜਰ ਸਰਵਨਨ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਝਿੜਕਿਆ, ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ

Machine Translated by Google

ਡਰਪੋਕ। ਉਸਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਵਾਛੜ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ, ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਸੀਨੀਅਰਾਂ ਜਾਂ ਮਾਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਵਧਿਆ।

ਉਸਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸਨੂੰ ਬੰਕਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਕਦਮ ਦੂਰ ਲੈ ਗਈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਗੂੰਜ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ, ਦੋ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਿਪਾਹੀ ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਸ ਵੱਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ। ਉਸਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨ ਦੀ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਡਿੱਗਿਆ, ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਚੁੱਪ ਛਾ ਗਈ, ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਂ ਜੰਮ ਗਿਆ ਹੋਵੇ; ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਵੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹਾਦਰ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਹੇਠਾਂ ਬੇਸ 'ਤੇ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਬਦੁੱਲਾ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਰੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਰੁਕਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮੇਜਰ ਸਰਵਨਨ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਖਿੱਚਣ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੋਇਆ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਵੱਲੀ ਮਰੀਅੱਪਨ ਨੇ ਸੀਓ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਸਰਵਣਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਲਿਖੀ। ਉਸਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸਰਵਣਨ ਲਈ ਨਾ ਰੋਣ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਲੜ ਰਹੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸਿਪਾਹੀ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸੈਨਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ, ਉਸਨੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਸਦੇ ਲਈ, 1 ਬਿਹਾਰ ਉਸਦਾ ਸਥਾਈ ਘਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਅਕਸਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਨ। ਬਹਾਦਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਇਸੇ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮੇਜਰ ਸਰਵਣਨ ਨੂੰ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਵੀਰ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

Machine Translated by Google

Revety the Spiderman: Jubar OP ਦਾ ਕੈਪਚਰ

ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਹੀ, 29 ਜੂਨ ਨੂੰ, ਕੈਪਟਨ ਰੇਵੇਟੀ ਭੰਡਾਰੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ 1 ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਪਲਟਨ ਨੇ ਜੁਬਾਰ ਓਪੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਰੇਵੇਟੀ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਦੇ ਤੱਤ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਗੜ੍ਹਗੜ੍ਹਾਹਟ ਤੋਂ ਡਰੇ ਬਿਨਾਂ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਸਪਾਈਡਰਮੈਨ ਵਾਂਗ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਚੱਟਾਨਾਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੱਕ ਰੀਗਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸਦਾ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਫਲ ਦਿੱਤਾ; ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਪਤਾ ਲਗਾਏ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਚੌਕੀ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਇਲਾਕਾ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਅਤੇ ਇੰਝ ਹੀ ਹੋਇਆ!
ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਤੇ ਦਲੇਰਾਨਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਉਸਦੀ ਬਹਾਦਰ ਪਹਿਲਕਦਮੀ, ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਮਿਸਾਲੀ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਏ ਜੋ ਕਿ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪਹਾੜੀ, ਜੁਬਾਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ।

ਜੁਬਾਰ ਓਪੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ, ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਦੋ ਬਹਾਦਰ ਸੈਨਿਕ ਮਾਰੇ ਗਏ, ਅਤੇ ਨੌਂ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਕੈਪਟਨ ਵੈਂਕਟੇਸਨ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਇੱਕ ਆਰਮੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦ ਡਾਕਟਰ ਸਨ, ਨੇ ਜ਼ਖਮੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰੈਜੀਮੈਂਟਲ ਸਹਾਇਤਾ ਪੋਸਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਭਾਰੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਅਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜੁਬਾਰ ਓਪੀ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਇਲਾਜ ਨੇ ਕਈ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਈਆਂ।

ਜੁਬਾਰ ਟੌਪ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਅਗਲੀ ਰਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ ਜੁਬਾਰ ਓਪੀ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਦੀਆਂ ਪੱਛਮੀ ਢਲਾਣਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

Machine Translated by Google

ਹਰੀ ਜਲਦੀ ਵਿੱਚ: ਜੁਬਾਰ ਟੌਪ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ

6 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ, ਮੇਜਰ ਕੇਪੀਆਰ ਹਰੀ ਨੇ 16,800 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਗੜ੍ਹ, ਜੁਬਾਰ ਟੌਪ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਭਾਰੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਪਖਾਨੇ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੇਠ ਦੋ-ਪਾਸੜ ਹਮਲਾ ਸੀ। ਜੁਬਾਰ ਟੌਪ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਖੜ੍ਹੀ ਚੱਟਾਨ ਉੱਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਮੇਜਰ ਹਰੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬੰਕਰ ਤੋਂ 50 ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ। ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਦਲੇਰਾਨਾ ਚਾਲ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਛੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬੰਕਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਲਗਾਤਾਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਅਤੇ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰਨੇਡ ਸੁੱਟੇ। ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਜਰ ਹਰੀ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਭਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨ ਗਨ ਬੰਕਰ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੋ ਦੁਸ਼ਮਣ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬਾਕੀ ਭੱਜ ਗਏ, ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ, ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਅਤੇ ਉਪਕਰਣ ਛੱਡ ਕੇ। ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੌਕੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ।

ਮੇਜਰ ਕੇਪੀਆਰ ਹਰੀ ਨੇ ਦਲੇਰਾਨਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਅਤਿਅੰਤ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਅਗਵਾਈ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕੀਤਾ।

Machine Translated by Google

ਜੁਬਾਰ ਮੇਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ

ਮੇਜਰ ਕੇਪੀਆਰ ਹਰੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੇਜਰ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਰਾਏ ਨੂੰ ਜੁਬਾਰ ਮੇਨ ਕੰਪਲੈਕਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੇੜਲੀ ਚੱਟਾਨ, ਪੁਆਇੰਟ 4924 ਦਾ ਸੋ਼ਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਜੁਬਾਰ ਟੌਪ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਨੂੰ ਜੁਬਾਰ ਮੇਨ 'ਤੇ ਅਗਲੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਲਾਂਚਪੈਡ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਫੌਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਤ ਭਰ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੇਜਰ ਰਾਏ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਮਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਸਦੀ ਪਾਰਟੀ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜੁਬਾਰ ਮੇਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਗੇ।

ਭਾਰੀ ਅੱਗ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਘੁੰਮਣਾ ਬਹੁਤ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਮੇਜਰ ਰਾਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਆਪਣੀ ਤਰੱਕੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਦੋ ਬੰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ।

'ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਕੀ ਜੈ!' ਦੀ ਗੂੰਜਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਦਮੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਕਰਾਂ ਵੱਲ ਵਧੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਗਤੀ ਅਤੇ ਰੁਖ਼ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਆਪਣੀਆਂ ਹਲਕੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨ ਗੰਨਾਂ, ਕਾਰਬਾਈਨ ਮਸ਼ੀਨ ਗੰਨਾਂ ਅਤੇ ਰਾਈਫਲਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਪੂਰੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਜਰ ਰਾਏ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਪਈਆਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਕਮਾਂਡ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਸਵੇਰ ਤੱਕ, ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਛੱਤੀ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਰੁਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੌਕੇ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਣ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਆਪਣੀ ਲੱਤ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਮਲੇ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਦੋ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੱਟਾਨ (ਪੁਆਇੰਟ 4924) 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜੁਬਾਰ ਕੰਪਲੈਕਸ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਘਰੇਲੂ ਦੇਸ਼: ਥਾਰੂ

ਜਦੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਬੰਪ III ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਕੇ, ਥਰੂ-ਕੁਕਾਰਥਾਂਗ ਰਿਜਲਾਈਨ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਸੀ।
ਕੈਪਟਨ ਅਨਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਊਰਜਾਵਾਨ ਅਫ਼ਸਰ, ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਥਾਰੂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾ ਕੇ ਇੱਕ ਦਲੇਰਾਨਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ।

ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਸੌ ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸਨ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਥਾਰੂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਸ਼ਕਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੈਪਟਨ ਏਜੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਸਤਾ ਲੱਭਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਟੀਮ ਭੇਜੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਪੱਥਰਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਢਲਾਣ ਵਾਲੇ ਢਲਾਣ ਨੇ ਉਸਦੀ ਅੰਤਿਮ ਹਮਲਾਵਰ ਟੀਮ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਦੇਖੀ ਗਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਰ ਤੋਂ ਪੰਜ ਆਦਮੀ ਹੀ ਲੰਘ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹ ਸਕੇ।

ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਖਰਕਾਰ ਬੰਕਰਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਅਚਾਨਕ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਲੜਾਈ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਥੋ-ਹੱਥ ਲੜਾਈ ਹੋਈ, ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਭੱਜਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਕੈਪਟਨ ਏਜੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਬਾਕੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸੈਨੀਟਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਗਿਆ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। 9 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ, ਜੁਬਾਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਅਤੇ ਥਰੂ ਦੋਵੇਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਲਗਭਗ ਐਲਓਸੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ ਸਨ।

---

* ਇੱਕ ਲੜਾਕੂ ਇਕਾਈ/ਉਪ-ਯੂਨਿਟ ਦਸਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਸਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਵਰ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੜ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰਕੇ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਮਜਬੂਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

Machine Translated by Google

* ਇੱਕ ਕਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਟਕੜਾ ਜੋ ਬਦਲਵੇਂ ਟੋਪੜੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Machine Translated by Google

ਯਾਲਡੋਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਪਾਸੇ ਲੜਾਈਆਂ

12 ਜੈਕ ਐਲਆਈ ਖਲੂਬਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੰਕ ਲੁੰਗਪਾ ਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜੰਕ ਲੁੰਗਪਾ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਭਾਰੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਹੋਰ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਜਾ ਕੇ ਜੰਕ ਲੁੰਗਪਾ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਲਾਈਨ ਵੀ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਸੋਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੁਆਇੰਟ 5203 ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੋਈ।*

Machine Translated by Google

ਪੁਆਇੰਟ 5203 ਦੀ ਲੜਾਈ

ਪੁਆਇੰਟ 5203 ਬਟਾਲਿਕ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ LOC ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਪਹਾੜੀ ਚੋਟੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੰਕ ਲੁੰਗਪਾ ਨਾਲਾ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਖਲੂਬਾਰ ਰਿਜ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਪੁਆਇੰਟ 5287, ਜੋ ਕਿ ਜੰਕ ਲੁੰਗਪਾ ਨਾਲਾ ਦੇ ਉਲਟ ਪਾਸੇ ਹੈ, ਪੁਆਇੰਟ 5203 ਦੇ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖਲੂਬਾਰ ਅਤੇ ਸਟੰਗਬਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ 12 ਜੇਏਕੇ ਐਲਆਈ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 5 ਪੀਏਆਰਏ, ਲੱਦਾਖ ਸਕਾਊਟਸ ਅਤੇ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਹੇਠ ਹੋਰ ਫੌਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

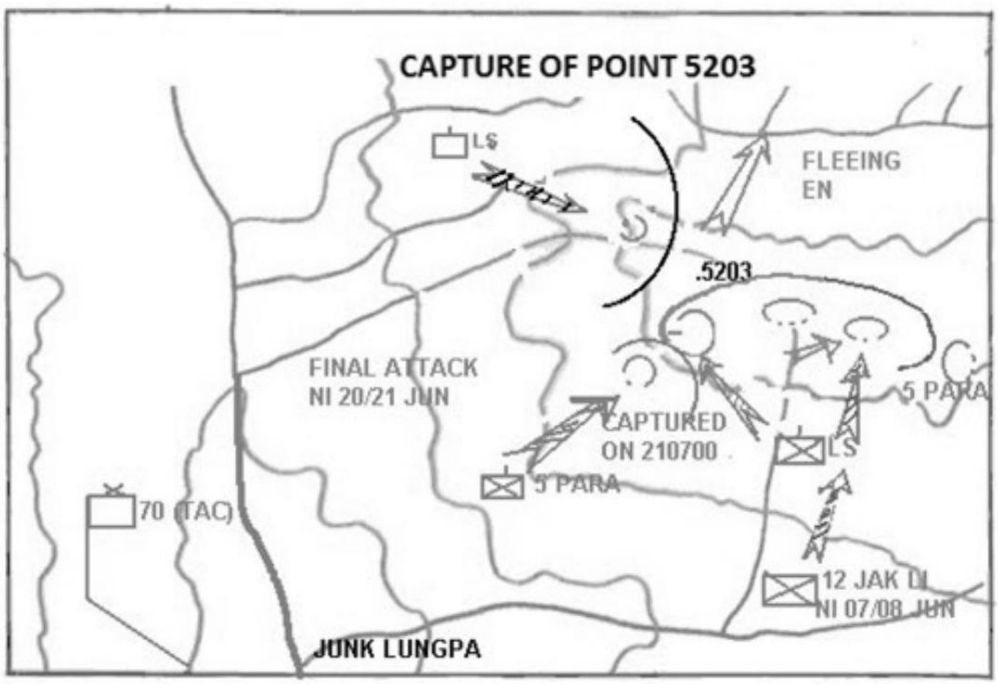

ਨਕਸ਼ਾ 17: ਬਿੰਦੂ 5203 ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ

Machine Translated by Google

ਪੁਆਇੰਟ 5203 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਜੋਂ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਕਾਫ਼ੀ ਫੌਜ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ 12 JAK LI ਅਤੇ 5 PARA ਦੀਆਂ ਮਿਸ਼ਰਤ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾ ਧਿਆਨ ਭਟਕਾਉਣ ਅਤੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਲਈ, ਨੇੜੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਹਮਲਾ* ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਬਾਕੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ।

7 ਜੂਨ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੋ ਪਲਟਨਾਂ, ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਮਿਸ਼ਰਤ ਫੌਜਾਂ ਸਨ, ਨੇ ਪੁਆਇੰਟ 5203 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਬਟਾਲਿਕ-ਯਾਲਡੋਰ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰਣਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੇ ਉੱਥੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਦਾਨੀ ਕਿਲਾਬੰਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਸਨ। 5 ਪੀਏਆਰਏ ਤੋਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮੋਲ ਕਾਲੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਛੋਟੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ-ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀ ਹੁਨਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ।

ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਵੇਰੇ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
ਕੈਪਟਨ ਕਾਲੀਆ ਦੀ ਐਲਐਮਜੀ ਟੁਕੜੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੈਪਟਨ ਕਾਲੀਆ ਨੇ ਐਲਐਮਜੀ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਖੁਦ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੜਿਆ। ਪਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਲਈ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਬਹਾਦਰੀ ਭਰੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਵੀਰ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਘਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬਾਕੀ ਫੌਜਾਂ ਬਿੰਦੂ 5203 ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਡਟੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਪਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਢਲਾਣਾਂ 'ਤੇ ਦੋ ਕਿਨਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਬਿੰਦੂ 5203 ਵੱਲ ਹੋਰ ਫੌਜਾਂ ਭੇਜਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਭੇਜਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਛੱਡਣ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਮੁੜ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਮਿਲਦਾ। ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਟਾਪ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਟੁਕੜੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਅਜੇ ਵੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਲਿਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਲੱਦਾਖ ਸਕਾਊਟਸ ਸਖ਼ਤ ਫੌਜਾਂ ਹਨ ਅਤੇ, ਉਸੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਡਰਜ਼ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੁਆਇੰਟ 5203 ਤੋਂ ਪਰੇ ਬਲਾਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੈਪਟਨ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇੱਕ ਪਲਟੂਨ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਤੋਪਖਾਨੇ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ।

ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਚੱਲੀ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਪੱਖ ਤੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਦੀ ਕਮੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਲੜਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਵੀ ਘੱਟ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਹੀ ਸੀ ਪਰ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਫੌਜ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, 5 PARA ਦੀ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੁਨੋਨਪੋ ਕਡਪੇਗੋ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹਮਲੇ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਲੱਦਾਖ ਸਕਾਊਟਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 20 ਜੂਨ ਤੱਕ ਦੂਜਾ ਪੜਾਅ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹਮਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਢਲਾਣਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਅਜੇ ਵੀ ਡਟੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਸੋਲਾਂ ਬਹਾਦਰ ਜਵਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕੱਪੜੇ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਤਾਰਾਂ ਸੈਨਿਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਖਿੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਿਕਾਂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ 21 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪੁਆਇੰਟ 5203 ਦੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫੋਕਸ ਜੰਕ ਲੁੰਗਪਾ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ, ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ।
ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਕੰਢਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਸ਼ਾਂਗਰੂਤੀ ਦੇ ਆਮ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੁਆਇੰਟ 5285 'ਤੇ ਜੋੜਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਮਾਮੂਲੀ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

Machine Translated by Google

ਚੀਨ ਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ

ਪੱਛਮੀ ਪਾਸੇ, ਗੜ੍ਹਵਾਲ ਰਾਈਫਲਜ਼ ਦੀ 17ਵੀਂ ਬਟਾਲੀਅਨ (17 GARH RIF) ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬੰਪ III ਅਤੇ ਸੈਡਲ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ 1 BIHAR ਨੂੰ ਜੁਬਾਰ ਕੰਪਲੈਕਸ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ 17 GARH RIF ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਸੀ।

ਹਮਲੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 29 ਜੂਨ ਦੀ ਰਾਤ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 17 GARH RIF ਚਾਈਨਾ ਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਟੈਂਟ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਜਾਸੂਸੀ ਲਈ ਪੰਜ ਦਿਨ ਉਪਲਬਧ ਸਨ।

ਬਟਾਲੀਅਨ ਬਕਰੀ ਹੱਟ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਸੀ, ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿੱਥੇ ਬੱਕਰਵਾਲ ਗਰਮੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਜਾਨਵਰ ਚਰਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਯੋਜਨਾ ਬੰਪ III, ਕਾਲਾਪੱਥਰ ਅਤੇ ਟੀਲੇ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀ, ਹਰੇਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਟਿਕਾਣੇ ਬੰਪ II ਅਤੇ III ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਪੈਰਾ ਸਪੈਸ਼ਲ ਫੋਰਸ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਸਨ ('ਬਟਾਲਿਕ-ਯਾਲਡੋਰ ਵਿੱਚ ਓਪਰੇਸ਼ਨ' ਵੇਖੋ)। ਹੁਣ ਤੱਕ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੋਲ ਖੁਦਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੇ ਚੀਨ ਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਫਲੈਟ ਏਰੀਆ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ 4-5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੱਕਾ ਅਧਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਹਮਲੇ ਲਈ ਅੰਤਿਮ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭਾਰੀ ਉਪਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਕਰੀ ਹੱਟ ਤੋਂ ਫਲੈਟ ਏਰੀਆ ਤੱਕ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਰੈਸਟ ਲਾਈਨ ਤੱਕ ਜਿੱਥੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੀ, ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇ।

Machine Translated by Google

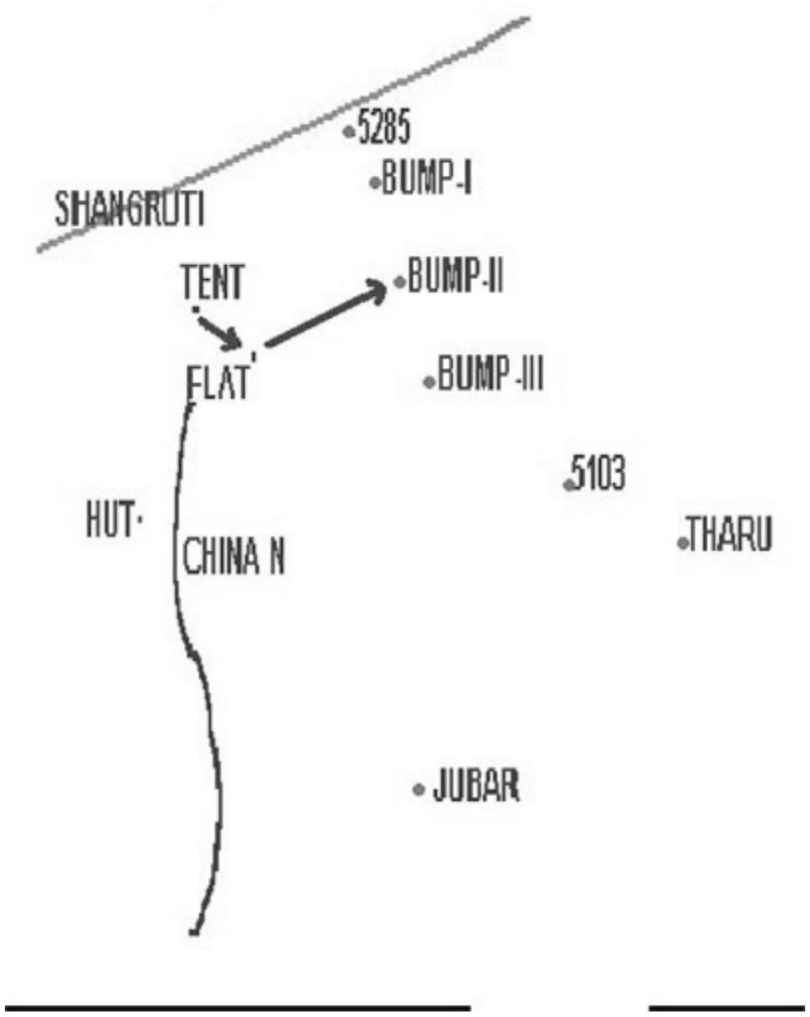

ਨਕਸ਼ਾ 18: ਬੰਪ III ਲਈ ਲੜਾਈ—17 ਗੜ੍ਹਵਾਲ

29 ਜੂਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾਵਰ ਕਾਲਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਸਿਖਰ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਜੰਮੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਿਮਾਲਿਆਈ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਚੁੱਪੀ ਛਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਦੀ ਰਾਤ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਸਾਫ਼ ਸੀ। ਤਾਪਮਾਨ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਜਮਾਅ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਖੜ੍ਹੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੀ।

ਬੰਪ III ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਪਥਰੀਲੇ ਢੇਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਿਸਦੇ ਪੱਥਰ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਜਿੰਨੇ ਸਨ। ਕਾਲਾਪੱਥਰ ਅਤੇ ਟੀਲੇ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਖੜ੍ਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕਾਰਨ ਦੇਰੀ ਹੋਈ। ਦੇਰੀ

Machine Translated by Google

ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਨ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਖੋਜਣ ਲਈ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੈਪਟਨ ਜਿੰਟੂ ਗੋਗੋਈ ਕਾਲਾਪੱਥਰ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਆਦਮੀ ਸਨ, ਬਾਕੀ ਆਖਰੀ 100 ਫੁੱਟ, ਲਗਭਗ ਲੰਬਕਾਰੀ ਚੜ੍ਹਾਈ, ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਰੈਸਟ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਦਿਨ ਅਜੇ ਟੁੱਟਿਆ ਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬੰਕਰ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਖੱਬੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੱਜੇ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ MMG ਸਿੱਧਾ ਉਸਦੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ!

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਚੰਦਰਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਚਮਕ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਚੁੱਪਚਾਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਗੋਗੋਈ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਪਲਟੂਨ ਕਮਾਂਡਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੰਕਰ ਤੋਂ ਚੀਕਿਆ, 'ਆਪ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਫੌਜ ਦੇ ਬਹਾਦਰ ਅਫ਼ਸਰ ਹੋ, ਪਰ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦੋ, ਆਪਕੋ ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਂਗੇ; ਵਰਨਾ ਮੈਂ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦੂੰਗਾ!' (ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਬਹਾਦਰ ਅਫ਼ਸਰ ਹੋ; ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗੇ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿਆਂਗਾ)

ਜਿੰਤੂ ਗੋਗੋਈ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦੇ ਹੌਂਸਲੇ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਿਡਰ ਹੋਣ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅੱਡੇ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਫੜੀ ਰੱਖੇਗਾ। ਬੰਕਰ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, 'ਸਮਰਪਣ ਮੈਂ ਨਹੀਂ, ਤੁਮ ਕਰੋਗੇ; ਅਪਨੀ ਫਿਕਰ ਕਰੋ!' (ਤੁਸੀਂ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰੋਗੇ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ; ਆਪਣੇ ਲਈ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ!)

ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਉਸਦੇ ਆਖਰੀ ਸ਼ਬਦ ਸਨ।

ਉਸਦੀ ਆਤਮ-ਬਲੀਦਾਨ ਕਾਰਨ ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚ ਗਿਆ, ਪਰ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਪੱਕੇ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈਆਂ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਰਾਤਾਂ ਤੱਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹੀਆਂ।

ਜਿੰਟੂ ਗੋਗੋਈ ਨੂੰ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਵੀਰ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

~

Machine Translated by Google

ਮੇਜਰ ਜੈਤਲੀ ਮਾਊਂਡ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ। ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਹਮਲਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਉਸਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਲੱਤ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੱਗੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ, ਫੌਜਾਂ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਖਿੰਡ ਗਈਆਂ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸਦਾ ਰੇਡੀਓ ਸੈੱਟ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਹ ਸੀਓ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਜੋ ਰਾਤ ਨੂੰ ਨਿਊ ਟੈਂਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਮਾਂਡ ਪੋਸਟ ਤੋਂ ਫਰਮ ਬੇਸ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਅਗਲੀਆਂ ਦੋ ਰਾਤਾਂ ਲਈ ਮੇਜਰ ਜੈਤਲੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਖ਼ਬਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ - ਬਟਾਲੀਅਨ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ। ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਾਰੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮੇਜਰ ਜੈਤਲੀ ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਬੇਸ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਇਆ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਬੰਪ III ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ MMG ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਟ੍ਰੇਸਰ ਰਾਉਂਡ ਹਰ ਪਾਸੇ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੁਗਨੂੰ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਡਦੇ ਹਨ - ਆਮ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਨਜ਼ਾਰਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਪਿਆ।

ਸਫਲਤਾ।

ਬਟਾਲੀਅਨ ਅਗਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਰਾਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹੀ।
ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਵਾਪਸ ਦਾਰਚਿਕ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ 17 GARH RIF ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਬੰਪ III ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ।

---

* ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ, 12 JAK LI ਦੀਆਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜ਼ੁਬਾਰ ਓਪੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਬਿਹਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਲਈ, ਸਾਰੇ 1 BIHAR ਓਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

* ਹਮਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੱਕ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਹਮਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਖਾਵਾ ਹੈ।

Machine Translated by Google

ਖਾਲੂਬਾਰ ਅਤੇ ਸਟੈਗਬਾ ਰਿਜਲਾਈਨਾਂ

ਖਾਲੂਬਾਰ ਰਿਜਲਾਈਨ ਬਟਾਲਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜੁਬਾਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਇਸਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 5203 ਇਸਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਚੋਰਬਤ ਲਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, LOC ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ।
ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਪੁਆਇੰਟ 5287 (ਲਗਭਗ 16,000 ਫੁੱਟ) ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਨੇੜੇ ਪੁਆਇੰਟ 4812 ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਹੈ (ਨਕਸ਼ਾ 19 ਵੇਖੋ)। ਐਲਓਸੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਭਜਾਉਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਅੱਲ੍ਹਾ-ਹੂ-ਅਕਬਰ ਦੀ ਗਰਜ

ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰਜ਼ ਰੈਜੀਮੈਂਟ (22 GREN) ਦੀ 22ਵੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਜੂਨ 1999 ਦੇ ਤੀਜੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰੂਥਲ-ਮੁਖੀ ਸਿਖਲਾਈ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੀ! ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉੱਚੀਆਂ ਹਿਮਾਲਿਆਈ ਚੋਟੀਆਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਸੀ।

ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਕੋਈ ਪਹਾੜੀ ਯੁੱਧ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 1 ਜੁਲਾਈ ਦੀ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਦੋ ਉਚਾਈਆਂ - ਪੁਆਇੰਟ 5287 ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4812 - ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਪੈਰ ਜਮਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੱਚਮੁੱਚ, ਇੱਕ ਉੱਚਾ ਆਦੇਸ਼! ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਦੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਹੁੰਚ ਕਾਫ਼ੀ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਖਤਰਨਾਕ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। 22 GREN ਲਈ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਤਰੀਕਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਲਬਧ ਵਿਕਲਪ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

ਟੀਚੇ ਵੱਲ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਵਧਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਗਈ। ਸੱਚ ਕਹਾਂ ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾ ਤੋਪਖਾਨਾ ਬਹੁਤ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਅਤੇ ਹਨੇਰੇ ਨੇ ਕਮਾਂਡ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਸਿਪਾਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਦੇ ਵੀ ਜੰਗ ਦਾ ਮੈਦਾਨ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ, ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਨੇ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਵਧਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਤਰਨਾਕ ਚੜ੍ਹਾਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਢਲਾਣ ਬਹੁਤ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੀਂਹ ਅਤੇ ਬਰਫ਼ ਕਾਰਨ ਪੱਥਰ ਤਿਲਕਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾ ਸਨਾਈਪਰ ਸਾਡੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵੀ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਪੱਥਰ ਤੱਕ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਚੱਟਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਗੜਗੜਾਹਟ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਉੱਚੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਇੰਨੇ ਨੇੜੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਆਦਮੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਚੀਕਦੇ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਸਨ!

ਸੱਟਾਂ ਤਾਂ ਲੱਗਣੀਆਂ ਹੀ ਸਨ। ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਲਾਂਸ ਹਵਲਦਾਰ ਸ਼ਮਸ਼ਾਦ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਦਿੱਕਤ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਧੜਕਣ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੂੰ ਉੱਚੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣਾ ਚੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸਦੇ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡਣਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀਆਂ ਨੇ ਲਾਂਸ ਹਵਲਦਾਰ ਸ਼ਮਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਬੇਸ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਟੀਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸਵੇਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਦੂਰ, ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਦਿਨ ਭਰ ਲਈ ਫਸ ਗਏ ਸਨ, ਸਿਰਫ਼ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਲਈ। ਇਹ 'ਹੁਣ-ਜਾਂ-ਕਦੇ ਨਹੀਂ' ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਹਿੰਮਤ ਹਾਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਚੱਟਾਨ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਨਾ ਪਿਆ। ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ।

'ਨੱਰਾ-ਏ-ਤਕਬੀਰ' (ਅੱਲ੍ਹਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਹੈ!), ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ। ਉਸਦੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਬਹਾਦਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, 'ਅੱਲ੍ਹਾ-ਹੁਕਬਰ!' ਨਵੀਂ ਤਾਕਤ ਨਾਲ, ਸਾਰੇ ਹੱਥ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਰੱਸੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਧੱਕਿਆ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਪੈਰ ਜਮਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਾਕੀ ਦੇ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 'ਨੱਰਾ-ਏ-ਤਕਬੀਰ' ਅਤੇ 'ਅੱਲ੍ਹਾ-ਹੂ-ਅਕਬਰ' ਦੀਆਂ ਗੂੰਜਦੀਆਂ ਨਾਅਰਿਆਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਜੰਗ ਦੇ ਰੌਲੇ ਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸੈਨਿਕਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਜਾਦੂਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਅਤੇ ਡਿੱਗਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀ ਸਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ ਸਨ!

ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮੁੰਡੇ - ਦੋ ਦਰਜਨ ਜਵਾਨ, ਇੱਕ ਜੂਨੀਅਰ ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਅਫਸਰ (ਜੇਸੀਓ) ਅਤੇ ਸੈਕਿੰਡ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਐਸਐਸ ਸ਼ੇਖਾਵਤ, ਜੋ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣੇ ਹੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ - ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ। ਇੱਕ ਚਮਕਦਾਰ ਦਿਨ। ਸੂਰਜ ਦੀ ਚਮਕ ਨੇ ਦੋਸਤ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਗਿਆਤ ਅਜੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਕੱਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਆਸਾਨ ਜਾਪਦੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਠਹਿਰਾਅ

Machine Translated by Google

50-60 ਮੀਟਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪਹਾੜੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਾਸਾ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਘੱਟ ਢਲਾਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਨਜ਼ਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੈਲੀਪੈਡ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਿੱਥੇ ਵਾਧੂ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਤਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਤਾਂ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ!

ਉਸਨੇ ਦੋਨਾਂ ਮੋਢਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ ਪੈਚ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਟੈਲੀਫੋਨ ਲਾਈਨ ਲੰਘਦੀ ਦੇਖੀ। ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਜਮਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੈਲੀਫੋਨ ਲਾਈਨ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਰਾਕੇਟ ਲਾਂਚਰਾਂ ਅਤੇ ਐਮਐਮਜੀ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਕੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਥੱਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਬੜੀ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ।

ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ, ਦੋ ਆਦਮੀ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਏ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ, ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਸਲੀਪਿੰਗ ਬੈਗ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਨ। ਆਰਾਮ ਅਤੇ ਨੀਂਦ ਇੱਕ ਦੂਰ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਬਣ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੂਰੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਇੱਕ ਬੈਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਕੁਝ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜੋ ਪਹੁੰਚੇ। ਤਿੰਨ ਪੂਰੀਆਂ - ਹਰੇਕ ਬਚਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ। ਜੇਬਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਖੋਜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਚਾਕਲੇਟਾਂ ਨਿਕਲੀਆਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਰਾਸ਼ਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਬਚਾਅ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ! ਚਾਕਲੇਟਾਂ ਊਰਜਾਵਾਨ ਅਤੇ ਮਨੋਬਲ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਲਿਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਘਰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਆਈਆਂ ਸਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਰਾਹਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਦੁੱਗਣੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਆਦਮੀਆਂ ਨਾਲ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਲੜਾਈ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਰੂ ਹੋਈ, ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਆਦਮੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣਾ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, 22 ਗ੍ਰੇਨ ਭੁੱਖੇ ਸ਼ੇਰਾਂ ਵਾਂਗ ਲੜੇ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਹੇ।

ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਦ੍ਰਿੜ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਵਕਫ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਬੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ, ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਬਹਾਦਰ ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ।

ਅਗਲੇ ਦੋ ਦਿਨ ਅਤੇ ਰਾਤਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ। ਰੌਲਾ ਅਤੇ ਅੱਗ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਇੰਨੀ ਤੇਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ, ਸ਼ਫੀਕ, ਜਿਸਦੇ ਹੈਲਮੇਟ ਵਿੱਚੋਂ ਗੋਲੀ ਲੰਘ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਇਸਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ! ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਸੱਟ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਰਿਹਾ। ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਵੀ ਹੋਏ, ਨਾਲ ਹੀ ਘਾਤਕ ਵੀ। ਸਿਪਾਹੀ ਆਪਣੀ ਹਿੰਮਤ, ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ।

Machine Translated by Google

ਮਦਦ ਸਿਰਫ਼ ਤੀਜੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲੀ। ਕਰਨਲ ਐਸਐਸ ਰਾਏ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕੁਝ ਗੋਰਖਾ ਸਿਪਾਹੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1/11 ਜੀਆਰ ਨੂੰ ਸੀਓ ਵਜੋਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ, ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਫੌਜਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰ ਆਏ। ਇੱਕ ਐਮਐਮਜੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਲਾਂਚਰ (ਏਜੀਐਲ) ਵੀ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਖੀ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਲਾਸਾ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਰਾਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੋਜਨ ਜਾਂ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਅਜੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਸਲੀਪਿੰਗ ਬੈਗ ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਸਿਪਾਹੀ ਜ਼ੀਰੋ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਨਵੇਂ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਭਿਆਨਕ ਲੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਪੱਥਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀਆਂ ਘੁਲ-ਮਿਲ ਗਈਆਂ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਝਣ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ, ਹਰ ਪਾਸਿਓਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਸਾਡੀ ਲੜਾਈ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੋਰ ਵੀ ਘੱਟ ਗਈ।

ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਮਾਂਡਰ ਕੁਝ ਫੁੱਟ ਦੂਰ ਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੰਨ ਲੈਣ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਖਸ਼ੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਉਹ ਇੰਨਾ ਨਿਮਰ, ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਯਕੀਨਨ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਥਕਾਵਟ ਅਤੇ ਸਦਮੇ ਦੀ ਉਸ ਲੰਬੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਹੁੰਦਾ।

ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਵਿੱਚ ਕੰਬਣੀ ਦੌੜ ਗਈ। ਆਪਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਕਿਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੇ ਪਲ ਵਿੱਚ ਨਾ ਫਸ ਜਾਵੇ। ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਸੋਚਿਆ, ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਚੀਕਿਆ, 'ਸਮਰਪਣ ਕਰੋਗੇ ਹਮ ਨਹੀਂ, ਸਮਰਪਣ ਕਰੋਗੇ ਤੁਮ, ਕਿਓਂਕੀ ਹਮਾਰੇ 150 ਜਵਾਨ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਪੀਛੇ ਸੇ ਚੜ੍ਹਨੇ ਮੇਂ ਕੰਮਿਆਬ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ!' (ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰੋਗੇ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ 150 ਜਵਾਨ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿੱਛੇ ਚੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ!)

ਇਸ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਉਸੇ ਵੇਲੇ, ਸ਼ਫੀਕ, ਜਿਸਦੇ ਹੈਲਮੇਟ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਛੇਕ ਸੀ, ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਮਾਂਡਰ ਨੂੰ ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੀ ਨਬਜ਼ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਗਤੀ ਨਾਲ, ਉਸਨੇ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ।
ਸੂਰਜ ਢਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਰਾਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਜਲਦੀ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇਗਾ।

Machine Translated by Google

ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਈਫਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਸਿਰਫ਼ ਛੇ ਗੋਲੀਆਂ ਬਚੀਆਂ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਤੁਰੰਤ ਰਾਈਫਲ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਗੋਲੀਆਂ ਕੱਢੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਲਈਆਂ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਈਫਲ 'ਤੇ ਹੱਥ-ਹੱਥ ਲੜਾਈ ਲਈ ਸੰਗੀਨ ਲਗਾਇਆ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਕਰਨਲ ਰਾਏ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਵਾਲੀਆ ਨਜ਼ਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੈਨਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਲਵੇ। ਦੂਜੀ ਗੋਲੀ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੀ ਗੋਲੀ ਨੇ ਚਾਲ ਨਾ ਚਲਾਈ।

ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ।

ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ 'ਕੁਲ-ਦੇਵੀ' ਅੱਗੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ, ਅਤੇ ਚਾਰ ਗੋਲੀਆਂ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਪਾੜੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਵਿਖੇ ਇੰਡੀਅਨ ਮਿਲਟਰੀ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਕਿੰਟਾਂ ਬਾਅਦ, ਨਾਇਕ ਜ਼ਾਕਿਰ ਹੁਸੈਨ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੌਲਵੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਲਾਈਟ ਮਸ਼ੀਨ ਗਨ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਇਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਸੱਠ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਦੂਰ ਰੱਖਿਆ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਹਾਦਰ ਸਿਪਾਹੀ, ਰਿਆਸਤ ਅਲੀ, ਜੋ ਕਿ ਐਮਐਮਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਗੋਲੀ ਲੱਗ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮਰ ਗਿਆ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਏਜੀਐਲ ਵੀ ਜਾਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅੰਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਦੇਖ ਕੇ, ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਘੋਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਇੰਸਟ੍ਰਕਟਰ, ਇੱਕ ਗੁਰੂ, ਦੀ ਯਾਦ ਆਈ, ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਜਦੋਂ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ - ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ! ਨਾਲ ਹੀ, ਤੋਪਖਾਨੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਅਤੇ ਅੱਗ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗੋ।'

ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਆਖਰੀ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ sos ਫਾਇਰਿੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰੇਡੀਓ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂਕ ਦੇ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਉਹ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੈ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉੱਥੇ ਨਾ ਪਹੁੰਚਦੇ।
ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ, ਕੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਫੜੇ ਜਾਣ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਦੇਣਾ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉਸਦੀ ਬੇਨਤੀ ਮੰਨ ਲਈ ਗਈ ਅਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ। ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨੇ ਤੇਜ਼ ਅੱਗ ਅਤੇ ਧੂੰਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਦੇ ਜੂਏ ਨੇ

Machine Translated by Google

ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ।

ਰਾਤ ਪੈਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਘੱਟ ਗਈ। ਅਖੀਰ ਚੁੱਪ। ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ।

~

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਗੋਰਖਾ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੇ ਜਵਾਨ, ਜੋ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬੇਸ 'ਤੇ ਕਤਾਰਬੱਧ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਨੇ ਬੰਕਰ ਰਿਜ ਅਤੇ ਖਾਲੂਬਾਰ ਰਿਜ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਖਾਲੂਬਾਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ। ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਲਾਂਸ ਹਵਲਦਾਰ ਸ਼ਮਸ਼ਾਦ ਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਸੀ। ਹੋਰ ਕਿੰਨੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਘੰਟੀ ਵੱਜੇਗੀ?

Machine Translated by Google

ਬੰਕਰ ਰਿਜ ਵਿਖੇ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਚਮਕ

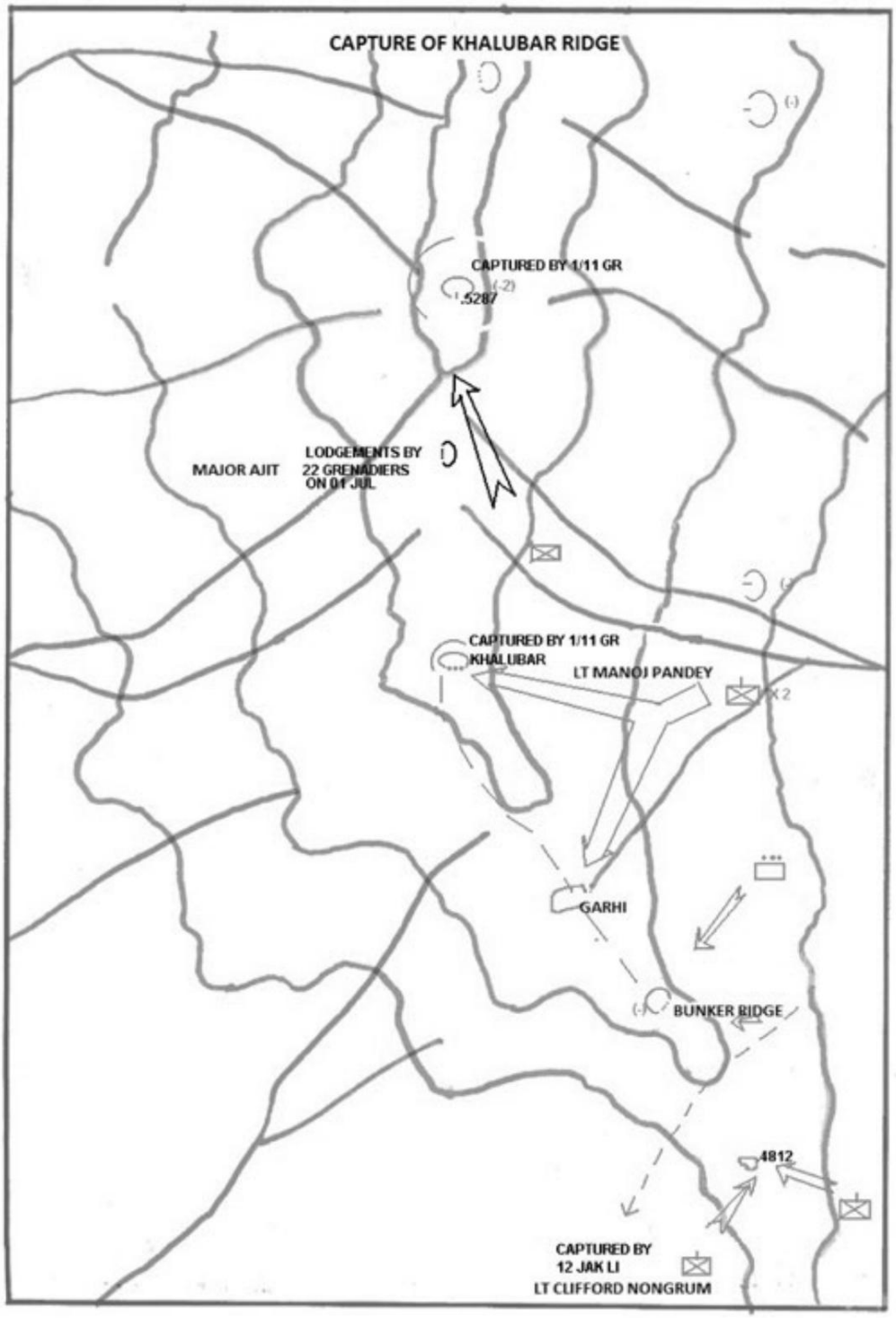

Machine Translated by Google

ਨਕਸ਼ਾ 19: ਖਾਲੂਬਾਰ ਰਿਜ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ

22 GREN ਨੇ 1 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੁਆਇੰਟ 5287 ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4812 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਖਲੂਬਰ ਰਿਜਲਾਈਨ 'ਤੇ ਪੈਰ ਜਮਾ ਲਏ ਸਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਦੋ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਰਾਤ ਖਲੂਬਰ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 5287 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। 11 ਗੋਰਖਾ ਰੈਜੀਮੈਂਟ (1/11 GR) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ CO ਕਰਨਲ ਲਲਿਤ ਰਾਏ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਮੇਜਰ ਕ੍ਰਿਸਟੋਫਰ ਕੋਰੇਆ ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਅਜੈ ਤੋਮਰ ਨੇ ਇਸ ਪੂਰੇ ਕਾਲਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ।

Machine Translated by Google

ਆਓ ਗੋਰਖਾਲੀ!

ਗੋਰਖੇ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਫੌਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਕ-ਕਥਾ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਗੋਰਖਾ ਸਿਪਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਖੁਖਰੀ* ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਖੁਖਰੀ-ਧਾਰੀ ਗੋਰਖੇ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਡਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯੁੱਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜੰਗੀ ਨਸਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ।

ਬਟਾਲੀਅਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁਆਇੰਟ 4812 ਦੇ ਬੇਸ 'ਤੇ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। 12 ਜੇਏਕੇ ਐਲਆਈ ਪੁਆਇੰਟ 4812 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਹਮਲੇ ਲਈ ਨੇੜੇ ਹੀ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸਹੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕੋਨਾਈਸੈਂਸ ਗਸ਼ਤ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। 1/11 ਜੀਆਰ ਗਸ਼ਤ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ, ਨਾਇਕ ਗਿਆਨੇਂਦਰ ਰਾਏ, ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਿਆ।

ਖੂਨ ਵਹਿਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਭਰਮ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜੀਆਂ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੋਈ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਹਿਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਉਣ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜੀਆਂ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੁਖਰੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਲਟਾ ਲਟਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ। ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਕੀਤੇ ਕਿ ਉਹ ਨਾਇਕ ਗਿਆਨੇਂਦਰ ਰਾਏ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਹ ਅੱਧ-ਹੋਸ਼ ਆਦਮੀ ਲਈ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ; ਜਦੋਂ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਖਿੰਡ ਗਏ। ਨਾਇਕ ਗਿਆਨੇਂਦਰ ਜਲਦੀ ਨਾਲੇ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਉਹ ਰੀਂਗਦਾ ਹੋਇਆ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗਿਆ ਅਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਫੜੇ ਬਿਨਾਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬਿਨਾਂ ਖਾਣੇ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਸਕਿਆ।

Machine Translated by Google

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਮਨੋਜ ਪਾਂਡੇ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਹਮਲੇ ਲਈ ਮੇਜਰ ਕੋਰੇਆ ਦੇ ਕਾਲਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਬੰਕਰ ਰਿਜ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਫੌਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲੂਬਾਰ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ 2 ਜੁਲਾਈ ਦੀ ਰਾਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਲਟਨ ਨੇ ਖਾਲੂਬਾਰ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ! ਨਿਰਾਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਫਾਇਦੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ - ਛੇ ਬੰਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਬੰਕਰਾਂ ਤੋਂ ਉਸਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਫੌਜੀ ਹੋਣ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਚੀਕਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਤੋਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਗਾਰਡ ਯੂਨਿਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਪਾਂਡੇ ਦੋ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ: ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਨੇੜੇ ਜਾ ਕੇ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੁਝ ਗਲਤ ਹੈ... ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਝਲਕ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗਾਰਡ ਯੂਨਿਟ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ! ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਈਫਲ ਵਿੱਚੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਛੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬੰਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਪਾਂਡੇ ਨੇ ਇੱਕ ਜਲਦੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਲਟਨ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਟੀਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਵਲਦਾਰ ਭੀਮ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਨੇ ਦੋ ਬੰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਚਾਰ ਬੰਕਰਾਂ ਵੱਲ ਭੱਜਣਾ ਸੀ; ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਔਖਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ।

'ਆਓ ਗੋਰਖਾਲੀ!' ਗੋਰਖਾ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੀ ਜੰਗੀ ਨਾਅਰਾ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਉੱਚੀ ਗੂੰਜਦੀ ਸੀ। ਭਿਆਨਕ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੀ, ਅਤੇ ਕਿਤੇ-ਕਿਤੇ ਹੱਥੋ-ਹੱਥ ਲੜਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ; ਖੁਖਰੀ ਦਾ ਤਲਵਾਰ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਅਸਮਾਨ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗ ਚਮਕਦਾ ਸੀ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਪਾਂਡੇ ਨਿਡਰ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਬੰਕਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ, ਉਸਨੇ ਚਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਬੰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀ ਰੁਕਿਆ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵੱਲ ਵਧਿਆ। ਤੀਜੇ ਬੰਕਰ 'ਤੇ, ਉਸਦੇ ਮੋਢੇ ਅਤੇ ਲੱਤ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੱਗੀ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਸੱਟ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਸਨੇ ਚੌਥੇ ਬੰਕਰ ਵੱਲ ਭਿਆਨਕ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। 'ਆਯੋ ਗੋਰਖਾਲੀ!' ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਗਰਜਿਆ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰਨੇਡ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬੰਕਰ ਦੇ ਉਸ ਮੋਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੋ ਇੱਕ MMG ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਫਟਣਾ ਉਸਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਲੱਗਿਆ।

Machine Translated by Google

ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਲੂਪਹੋਲ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੇ ਗਏ ਹੱਥਗੋਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਮਿਲ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਬੰਕਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਏ। ਸਾਰੇ ਛੇ ਬੰਕਰ ਹੁਣ ਖਾਲੀ ਸਨ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਪਹਾੜੀ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਖਿੰਡੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਮਨੋਜ ਪਾਂਡੇ ਨੇ ਬੰਕਰ ਰਿਜ 'ਤੇ ਪੈਰ ਜਮਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।
ਉਹ ਪੁਣੇ ਦੇ ਖੜਕਵਾਸਲਾ ਵਿੱਚ ਐਨਡੀਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੰਡੀਅਨ ਮਿਲਟਰੀ ਅਕੈਡਮੀ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਬਟਾਲੀਅਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਮਨੋਜ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੇਗਾ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਹਾਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪਾਲਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਐਨਡੀਏ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਖਨਊ ਦੇ ਸੈਨਿਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ, ਗੋਪੀ ਚੰਦ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ, ਮੋਹਿਨੀ ਪਾਂਡੇ ਨੇ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ।

ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਗ੍ਰੀਨਹੋਰਨ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਉਦੋਂ ਦਿਖਾਈ ਸੀ ਜਦੋਂ, ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੀਨੀਅਰ, ਸੈਕਿੰਡ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਪੀ ਐਨ ਦੱਤ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਸ਼ੋਕ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹਾਦਰੀ ਲਈ ਹੈ।

ਜੰਗ।

ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਪਾਂਡੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਸਿਆਚਿਨ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਯੰਗ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉੱਥੇ, ਉਸਨੇ ਉੱਤਰੀ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਵਿੱਚ 19,700 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਪੋਸਟ ਚੁਣੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਦਲੇਰ ਲੋਕ ਹੀ ਉੱਥੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਬਰਫ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੰਗ ਸੁਰੰਗ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀ ਹੈ!

ਉਸਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਸਾਥੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲੰਗਰ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਕਿਤੇ ਇਹ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਿੱਚ ਕੇ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਚਲਾ ਜਾਵੇ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦਿਵਾਇਆ। ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸੁਪਨਾ।

ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਮਨੋਜ ਪਾਂਡੇ ਨੂੰ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਸਨਮਾਨ, ਪਰਮਵੀਰ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਰਾਸਤ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਉਹ ਚਮਕਦਾ ਸਿਤਾਰਾ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਸੀ।

Machine Translated by Google

~

ਬੰਕਰ ਰਿਜ ਹੁਣ ਅਗਲੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਾਂਚਪੈਡ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ।
ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਦੂਜੇ-ਇਨ-ਕਮਾਂਡ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਏ. ਅਸਥਾਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਭੇਜੀ ਗਈ। ਬੰਕਰ ਰਿਜ 'ਤੇ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਖਲੂਬਰ ਮੇਨ ਦੀ ਵਾਰੀ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਲੜਾਈ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਦਿਨ, ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ, ਖਲੂਬਰ ਢਹਿ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗੜ੍ਹੀ ਵੀ ਉਸੇ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਢਹਿ ਗਈ।

ਅਗਲੀ ਰਾਤ, ਪੁਆਇੰਟ 5287 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਗਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਢਿੱਲ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਣ ਜਾਂ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਣ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਪੁਆਇੰਟ 5287 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਪੂਰੀ ਖਾਲੂਬਾਰ ਰਿਜਲਾਈਨ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਈ।

---

* ਇੱਕ ਤਿੱਖੀ ਧਾਰ ਵਾਲਾ ਰਵਾਇਤੀ ਚਾਕੂ, ਜੋ ਕਿ ਗੋਰਖਾ ਸਿਪਾਹੀ ਦੀ ਵਰਦੀ ਕਿੱਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

Machine Translated by Google

ਪੂਰਬੀ ਸਿਤਾਰੇ ਦਾ ਉਭਾਰ

ਜਦੋਂ ਕਿ ਖਲੂਬਾਰ ਰਿਜਲਾਈਨ 'ਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 5287 ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4812 'ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ 12 ਜੇਏਕੇ ਐਲਆਈ ਦੁਆਰਾ ਪੁਆਇੰਟ 4812 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਰਨਲ ਵੀ.ਐਸ. ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬਟਾਲੀਅਨ
ਭਲੋਥੀਆ ਨੇ ਮੇਜਰ ਧੀਮਾਨ ਅਤੇ ਪਾਠਕ, ਅਤੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਲਿਫੋਰਡ ਨੋਂਗਰਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਦੱਖਣ ਅਤੇ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀਆਂ।
ਹਮਲਾ 30 ਜੂਨ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਪੁਆਇੰਟ 4812 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ

ਮੇਘਾਲਿਆ ਦੇ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਅਫ਼ਸਰ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕੀਸ਼ਿੰਗ ਕਲਿਫੋਰਡ ਨੋਂਗਰਮ ਨੂੰ ਪੁਆਇੰਟ 4812 ਦੇ ਨੇੜੇ-ਖੜ੍ਹੀ ਚੱਟਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਰਸਤਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਕੰਮ ਸੀ, ਪਰ ਕਲਿਫੋਰਡ ਲਈ ਨਹੀਂ।

ਉਹ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਲਟਨ ਦੇ ਤੀਹ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਖੜ੍ਹੀ ਢਲਾਣ ਚੜ੍ਹਦੇ ਗਏ ਅਤੇ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ।

ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬੰਕਰ ਇੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਬੰਕਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਉੱਕਰੇ ਸਨ। ਪੱਥਰ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੀਨੇ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੀਆਂ ਤੋਪਖਾਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਕਰਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਅੱਗ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਸਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਕਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ।

ਅਚਾਨਕ, ਸਾਰਾ ਨਰਕ ਢਹਿ ਗਿਆ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਮਸ਼ੀਨ ਗਨ ਫਾਇਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਨੋਂਗਰਮ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਲਟਨ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਮੋਰਟਾਰ ਬੰਬ ਸੁੱਟੇ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਲਿਫੋਰਡ ਨੋਂਗਰਮ ਅਗਲੇ ਦੋ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਚਿਪਕਿਆ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਪਲਟਨ ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਸਕੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਬੰਕਰ ਵੱਲ ਭਿਆਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਇੱਕ ਹੱਥ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਿਆਰ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰਨੇਡ (ਉਸਨੇ ਸੇਫਟੀ ਪਿੰਨ ਕੱਢਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ) ਲੈ ਕੇ, ਉਹ ਬੰਕਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰਨੇਡ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਧਮਾਕੇ ਨਾਲ, ਬੰਕਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਿਪਾਹੀ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਏ।

ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਨੋਂਗਰਮ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਅਗਲੇ ਬੰਕਰ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨਾਲ ਹੱਥੋ-ਹੱਥ ਲੜਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸਦੇ ਆਦਮੀ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਹਰਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਮਸ਼ੀਨਗਨ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ

Machine Translated by Google

ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਇਸਨੂੰ ਖੋਹਣ ਲਈ। ਇਸ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਨਾਲੀ ਉਸਦੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਉਂਗਲ ਟਰਿੱਗਰ 'ਤੇ ਸੀ।

ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਲਿਫੋਰਡ ਨੋਂਗਰਮ ਨੂੰ ਫਿਰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਰੁਕਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਲੜਨਾ ਚੁਣਿਆ।

ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕੀਸ਼ਿੰਗ ਕਲਿਫੋਰਡ ਨੋਂਗਰਮ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਬਹਾਦਰੀ ਭਰੇ ਕੰਮ ਲਈ ਮਹਾਂਵੀਰ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਮੇਘਾਲਿਆ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਪੀਟਰ ਕੀਸ਼ਿੰਗ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਕਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਕੇ, ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਕੇ ਅਤੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਆਏ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਲਈ ਸਰਵਉੱਚ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

~

ਮੇਜਰ ਪਾਠਕ, ਜੋ ਕਿ ਨੇੜੇ ਹੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸੇ ਥਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੜ੍ਹੀ ਤੋਂ ਵੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਾਰਨ ਫਸ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਇੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਿਪਾਹੀ, ਨਾਇਕ ਇਨਾਇਤ ਅਲੀ ਨੂੰ ਫੜਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਜੰਗੀ ਕੈਦੀ (PoW) ਵਜੋਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੂੰ ਜੰਗੀ ਕੈਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜੇਨੇਵਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਹਮਰੁਤਬਾ ਨਾਲ ਸਿਗਰਟ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਸਿਗਰਟਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਪੈਕੇਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ। ਲਗਭਗ ਛਿਆਨਵੇਂ ਘੰਟੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੇਜਰ ਪਾਠਕ ਮਾੜੇ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਾਰਨ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਿਆ। ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ, ਸਾਰੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਈਆਂ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦੱਖਣ ਅਤੇ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਦੋ ਨਵੇਂ ਕਾਲਮਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਵੇਂ ਹਮਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਭਿਆਨਕ ਲੜਾਈ ਹੋਈ।

ਅਖੀਰ, 6 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਪੁਆਇੰਟ 4812 ਸਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਲਿਫੋਰਡ ਨੋਂਗਰਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਵਿਅਰਥ ਨਹੀਂ ਗਈ। ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੂਰਬੀ ਤਾਰਾ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉੱਠਿਆ ਸੀ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਚਮਕਣ ਲਈ।

Machine Translated by Google

ਸਟੈਗਬਾ—ਪੁਆਇੰਟ 5000—ਪਦਮਾ ਗੋ—ਡੌਗ ਹਿੱਲ

ਖਾਲੂਬਾਰ ਰਿਜਲਾਈਨ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਅਤੇ ਐਲਓਸੀ ਵੱਲ, ਪੁਆਇੰਟ 5000, ਪਦਮਾ ਗੋ ਅਤੇ ਡੌਗ ਹਿੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸਟੈਗਬਾ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇੰਡਸ ਵਿੰਗ ਲੱਦਾਖ ਸਕਾਊਟਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪਦਮਾ ਗੋ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 5000 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੀ, 30 ਜੂਨ ਦੀ ਰਾਤ; ਮੇਜਰ ਅਜੀਤ ਵੀ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਹਮਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ('ਖਾਲੂਬਾਰ ਅਤੇ ਸਟੈਗਬਾ ਰਿਜਲਾਈਨਜ਼' ਵੇਖੋ)। ਪੁਆਇੰਟ 5000 ਵੱਲ ਵਧਣਾ ਤੇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪਦਮਾ ਗੋ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਚੱਟਾਨਾਂ ਅਤੇ ਢਲਾਣਾਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੁਰੰਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਸ਼ਮਣ ਇਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ।

ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮਾਂਡਰ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਆਇੰਟ 5000 ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਡ-ਹਾਕ ਕੰਪਨੀ ਬਣਾ ਕੇ ਵਿਅਸਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਪਦਮਾ ਗੋ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਡੌਗ ਹਿੱਲ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਲਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਣ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਲੱਦਾਖ ਸਕਾਊਟਸ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਭੂਮੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਤੇਜ਼ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਡੌਗ ਹਿੱਲ ਨੂੰ ਪੰਜਵੀਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

~

ਆਸ ਪਾਸ ਦਾ ਆਖਰੀ ਉਦੇਸ਼, ਪਦਮਾ ਗੋ, ਨੌਲ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਉੱਚਾ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਮੇਜਰ ਜੌਨ ਲੇਵਿਸ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਦੋ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਵਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭਿਆਨਕ ਲੜਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਤਾਸ਼ੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

Machine Translated by Google

ਨੁਗਿਆਲ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਟੀਮ, ਜੋ ਇਸ ਹਮਲਾਵਰ ਕਾਲਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੜਾਈ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਬਹਾਦਰੀ ਦਿਖਾਈ। 9 ਜੁਲਾਈ ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ, ਨੌਲ ਅਤੇ ਪਦਮਾ ਗੋ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੇ ਇੱਕ ਜ਼ਖਮੀ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜੰਗੀ ਕੈਦੀ ਵਜੋਂ ਫੜੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਦਾਰਤਾ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਭੁੱਖਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਫੌਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਦਰਾਸ ਅਤੇ ਮਸ਼ਕੋਹ ਖੇਤਰ ਵਾਂਗ, ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਸਟੰਗਬਾ ਖੇਤਰ, ਖਾਲੂਬਾਰ ਰਿਜਲਾਈਨ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4812 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਚੋਰਬਤ ਲਾ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਦੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਲੱਦਾਖ ਸਕਾਊਟਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਬੈਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਦੀ ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਦੀ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਦਾਖ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ।
ਲੱਦਾਖ ਬੋਧੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਸਾਰੇ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇ, ਠੰਢ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਆਪਣੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਲਈ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਰਾਸ਼ਨ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਪਹਾੜਾਂ ਤੱਕ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਅਤੇ ਭਾਰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਗੇ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਪਵਿੱਤਰ ਫਰਜ਼ ਹੈ - ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਮਿੱਟ ਚਿੰਨ੍ਹ।

ਬਟਾਲਿਕ-ਯਾਲਡੋਰ ਅਤੇ ਚੋਰਬਤ ਲਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਐਲਓਸੀ ਤੱਕ।

Machine Translated by Google

ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਿਆਚਿਨ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ

ਉੱਤਮਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ

ਪੁਆਇੰਟ 5770 ਦੱਖਣੀ ਸਿਆਚਿਨ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕੋਲ ਸੀ। ਇਹ ਪੋਸਟ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੀਆਂ ਲੁੰਗਪਾ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਕਾਰਗਿਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਿਆਚਿਨ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਉੱਥੇ ਬੈਠੇ ਸਨ।

ਪੁਆਇੰਟ 5770 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀਆਂ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਚੱਟਾਨ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ 1,800 ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਸੀ। ਇਸ ਚੱਟਾਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਢਲਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਲਗਭਗ 80-ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਖਤਰਨਾਕ ਚੜ੍ਹਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਓਵਰਹੈਂਗਜ਼ ਅਤੇ ਬਰਫੀਲੇ ਨੀਲੇ ਕੌਰਨਿਸ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੇ ਖੱਬੇ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਮੋਢੇ ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੜੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਜਾਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਆਵਾਜਾਈ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਦਮ ਭਾਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਕਰਨਲ ਕੋਸਮ ਹਿਮਾਲਿਆ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਰਾਜਪੂਤ ਰੈਜੀਮੈਂਟ (27 ਰਾਜਪੂਤ) ਦੀ 27ਵੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਹੁਣੇ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਸਿਆਚਿਨ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ।

ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ ਹਿਮਾਲਿਆ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਨ ਦੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਮੇਜਰ ਨਵਦੀਪ ਚੀਮਾ ਨੂੰ ਜੂਨ ਦੇ ਅੱਧ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਇਸ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ।

ਇਸ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਰੱਸੀਆਂ ਫਿਕਸ ਕਰਕੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਹਾਈ-ਐਲਟੀਟਿਊਡ ਵਾਰਫੇਅਰ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕੈਪਟਨ ਸ਼ਿਆਮਲ ਸਿਨਹਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੀਮ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਹਮਲਾਵਰ ਫੌਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਚੱਟਾਨ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਰੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਕਸ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵਿਕਲਪ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਫ਼ ਦੇ ਓਵਰਹੈਂਗ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਫਿਕਸ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨੀ ਸੀ, ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਸੀਆਂ ਨਾਲ ਲਟਕ ਕੇ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਸੀ। ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਕੰਮ ਸੀ, ਆਮ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ!

Machine Translated by Google

18,000 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਤਾਪਮਾਨ ਮਨਫ਼ੀ 40 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੱਕ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀ ਨੂੰ ਵੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਓਵਰਹੈਂਗ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਥਾਹ ਹਿੰਮਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ! ਪਰ ਇਹ ਆਦਮੀ ਸਟੀਲ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆ ਜੋ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੁੱਲ ਤੀਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰੱਸੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸਿਆਚਿਨ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ।
ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ 'ਤੇ ਸਟਾਫ਼ ਦਾ ਤੇਜ਼ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਇਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਅਤੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ, ਚੇਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਰੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿਮਾਲਿਆ ਦੇ ਪਾਰ ਉੱਡ ਗਏ।

25 ਜੂਨ ਨੂੰ, ਰੱਸੀਆਂ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਆ ਗਈਆਂ। ਹੈਰਾਨੀ ਦਾ ਤੱਤ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਫੌਜਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲੱਗੀਆਂ, ਇੱਕ ਬਰਫੀਲੇ ਤੂਫਾਨ ਨੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਮਲੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, 27 ਜੂਨ ਨੂੰ, ਛੇ ਬਹਾਦਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਮੇਜਰ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਸਿਨਹਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰੱਸੀਆਂ ਠੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਮਾਹਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਪੁਆਇੰਟ 5770 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ। ਕੈਪਟਨ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਰੱਸੀਆਂ ਠੀਕ ਕੀਤੀਆਂ। ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ, ਮੇਜਰ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਪੁਆਇੰਟ 5770 ਦੀ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੱਸੀਆਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੰਡ, ਖੜ੍ਹੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਬਰਫੀਲੇ ਕੌਰਨੀਸ ਅਤੇ ਓਵਰਹੈਂਗਜ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਰਦਨਾਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੌਲੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਇੱਕ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਟੀਮ, ਰੱਸੀ 'ਤੇ ਲਟਕਦੀ ਹੋਈ, ਕਈ ਸੌ ਫੁੱਟ ਹੇਠਾਂ, ਬਰਫੀਲੇ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਚੀਰੇ।

ਕਿਸਮਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹਾਦਰਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਚੜ੍ਹਾਈ ਆਖਰਕਾਰ ਮੇਜਰ ਚੀਮਾ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਈ - ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੰਤਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਇਆ ਜੋ ਆਪਣੀ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਮਸ਼ੀਨ ਗਨ (UMG) ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠਾ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਭਾਵੇਂ ਸਾਹ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਚੀਮਾ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸੰਤਰੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਉੱਪਰ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਸਦੀ UMG ਫੜਨ ਹੀ ਵਾਲਾ ਸੀ! ਸਾਹ ਲੈਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਜੰਮੇ ਹੋਏ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ, ਚੀਮਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਦਾ ਟਰਿੱਗਰ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਸੰਤਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਚੀਮਾ ਹੁਣ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ UMG ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਝ ਮਿੰਟ ਹੀ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਉਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਦਸ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਮਰੇ ਪਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਦਮੀ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਪਿੱਛੇ ਆਏ ਸਨ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਕੁਝ ਸਿਪਾਹੀ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ।

Machine Translated by Google

ਉੱਥੋਂ ਭੱਜ ਜਾਓ, ਆਪਣੀ ਤਬਾਹੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ।

ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਥਿਆਰ, ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਪੱਤਰਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ। 27 ਜੂਨ ਦੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੀ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਬਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ 1971 ਦੀ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਲੜੀ ਸੀ।
ਸੈਨਿਕ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਜੋਂ, ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਇਹ ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਸੀ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਕਾਕਸਰ ਵਿੱਚ ਬਜਰੰਗ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਾਲੀਆ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਪੰਨਾ 36 ਵੇਖੋ)।

ਮੇਜਰ ਚੀਮਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਬਹਾਦਰੀ ਲਈ ਸੈਨਾ ਮੈਡਲ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੈਪਟਨ ਸ਼੍ਰੀਆਮਲ ਸਿਨਹਾ ਨੂੰ ਵੀਰ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਨੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਸਿਪਾਹੀ, ਆਰਾਮ ਕਰੋ! ਤੇਰੀ ਜੰਗ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ,

ਉਹ ਨੀਂਦ ਸੌਂ ਜੋ ਟੁੱਟਦੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ;

ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਹੁਣ ਨਹੀਂ,

ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਦਿਨ, ਜਾਗਣ ਦੀਆਂ ਰਾਤਾਂ।

— ਸਰ ਵਾਲਟਰ ਸਕਾਟ

Machine Translated by Google

ਉਪਸੰਹਾਰ

ਜੁਲਾਈ 1999 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੱਕ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜੀ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਫੌਜੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੂਰਖਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਾਫ਼ੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਤੁਰੰਤ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕੇ ਜਾਂਦੇ, ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ।

ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਤੁਰਤੋਕ-ਚਾਲੂੰਕਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਧਮਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ ਦੇ ਪਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਚੋਰਬਤ ਲਾ ਵਿੱਚ, ਪੁਆਇੰਟ 5440 ਦੇ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਐਲਓਸੀ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੱਦਾਖ ਸਕਾਊਟਸ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੱਕ, ਪੱਛਮੀ ਪਾਸੇ ਯਾਲਡੋਰ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੰਪ II 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਐਲਓਸੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਹੈ। ਜੁਬਾਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਅਤੇ ਥਾਰੂ ਅਤੇ ਕੁੱਕੜ ਥਾਂਗ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ। ਖਾਲੂਬਰ ਰਿਜ 'ਤੇ, ਪੁਆਇੰਟ 5000 1 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਖਾਲੂਬਰ ਖੁਦ 4 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। 5 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਪੁਆਇੰਟ 5287 ਅਤੇ ਗੜ੍ਹੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਖਾਲੂਬਰ ਅਤੇ ਸਟੈਗਬਾ ਰਿਜ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਡਿੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਜੁਬਾਰ ਮੇਨ 7 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੁਬਾਰ ਟੌਪ 8 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਪੱਛਮੀ ਪਾਸੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ, ਬੰਪ III 7 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਿਰ ਗਏ ਸਨ।

ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਦੇੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ 29 ਜੂਨ ਤੱਕ ਥ੍ਰੀ ਪਿੰਪਲਸ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ 4700 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਐਲਓਸੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਟਾਈਗਰ ਹਿੱਲ, ਸ਼ਾਇਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਜਿੱਤ, 4 ਜੁਲਾਈ 1999 ਨੂੰ ਡਿੱਗੀ।

Machine Translated by Google

ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਮਸ਼ਕੋਹ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ, ਪੁਆਇੰਟ 4875, ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ, 7 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੇਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਸ਼ਕੋਹ ਘਾਟੀ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਪਾਸੇ, ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁਆਇੰਟ 4388 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਬੇਸ, ਜੋ ਕਿ ਦਰਾਸ-ਮਸ਼ਕੋਹ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਦੁਸ਼ਮਣ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲਗਭਗ 2.5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਸਿਰਫ਼ ਕਾਕਸਰ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਸੀ; ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਦੂਜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਬਹਾਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੱਕ, ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਾਰ ਦੀ ਝਲਕ ਦੇਖਣ ਲਈ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਫੌਜ ਮੁਖੀ ਨੇ 7 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਯਾਲਡੋਰ, ਬਟਾਲਿਕ ਅਤੇ ਗਨਾਸੋਕ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਐਲਓਸੀ ਤੋਂ 500 ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸਨ।

~

ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੀ 15ਵੀਂ ਕੋਰ, ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਆਪਣੀ ਭਿਆਨਕ ਹਾਰ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਚੀਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਦੋਵਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸੁਰੰਗ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾ ਦੇਖ ਕੇ, ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ 1971 ਦੀ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਵੈਮਾਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਝਟਕਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭੱਜ ਰਹੀ ਸੀ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੰਚ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਨਕਾਬ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇ ਕੇ ਛੁਪਾਇਆ। ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਉਹ ਸੀ ਕਾਕਸਰ, ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਕਾਰਜ ਅਜੇ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਮੌਤ, ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੇ ਡਰੋਂ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ।

ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, 9 ਜੁਲਾਈ 1999 ਨੂੰ, ਦੋ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਮਿਲਟਰੀ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨਜ਼ (ਡੀਜੀਐਮਓਜ਼) ਵਿਚਕਾਰ ਹੌਟਲਾਈਨ 'ਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ,

Machine Translated by Google

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਡੀਜੀਐਮਓ ਨੇ ਪੜਾਅਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਕਸਰ ਘੁਸਪੈਠ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, 10 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ 12 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਤੱਕ। ਕਾਕਸਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਵਾਈ ਹਮਲਾ ਜਾਂ ਤੋਪਖਾਨਾ/ਮੋਰਟਾਰ ਫਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ 9 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੋਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ।

11 ਜੁਲਾਈ 1999 ਨੂੰ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਡੀਜੀਐਮਓ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਤੌਕੀਰ ਜ਼ਿਆ ਨੇ ਵਾਹਗਾ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਐਨਸੀ ਵਿਜ, ਪੀਵੀਐਸਐਮ, ਏਵੀਐਸਐਮ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਡੀਜੀਐਮਓ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ।
ਉਸਨੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜਾਂ 12 ਤੋਂ 15 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਮਸ਼ਕੋਹ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਦਰਾਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ 14 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ 15 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਬਟਾਲਿਕ-ਯਲਡੋਰ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ, ਤੁਰਟੋਕ ਤੱਕ, ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ 15 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਾ ਸੀ ਅਤੇ 16 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਖੇਤਰ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦਾ ਕੋਈ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਵੇ; ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਬਚੇ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਇਹ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ, ਐਲਓਸੀ ਦੇ 1000 ਮੀਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਚੌਕੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟੇਗਾ।
ਖਦਸ਼ਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੁਰੰਗਾਂ ਵਿਛਾਉਣ, ਆਪਣੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਖਦਸ਼ੇ ਉਦੋਂ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਵਾਪਸੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਕੇ ਸਮਝ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੁਰੰਗਾਂ ਵਿਛਾਉਣ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਭੰਡਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕੀਤੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੁਰਟੋਕ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਿਆ, ਅਤੇ ਬਟਾਲਿਕ, ਦਰਾਸ ਅਤੇ ਮਸ਼ਕੋਹ ਉਪ-ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਐਲਓਸੀ ਦੇ ਪਾਰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਤ ਸੈਨਿਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ।

ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰੀਰਕ ਹਮਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘੁਸਪੈਠੀਆਂ ਨੂੰ ਖਦੇੜਨਾ ਪਿਆ। ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਜੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 26 ਜੁਲਾਈ, 1999 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ।

Machine Translated by Google

ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਿਕ ਲਈ ਇੱਕ ਗਾਇਨ

ਮੇਜਰ ਏ.ਆਰ. ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਕਾਰਗਿਲ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਦੁਆਰਾ

ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਬਰਫ਼ ਦੀ ਚੁੱਪ

ਸਾਡੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਵਸਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ,

ਵਾਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚੀਆਂ, ਚੋਟੀਆਂ

ਖੂਨ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਬੋਲਦੀ ਹੈ।

ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਐਸਪ੍ਰਿਟ-ਡੀ-ਕਾਰਪ ਦਾ ਗੂੰਜਣਾ

ਹਰੇਕ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚੋਂ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿਪਾਹੀ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੇ ਸਨ।

ਝੁੰਡਾਂ ਵਿੱਚ, ਝੁੰਡਾਂ ਵਿੱਚ

ਹਮਲਾਵਰ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਣਾਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ,

Machine Translated by Google

ਉਹ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਹਿ ਤੁਰੇ

ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਮੋਹਰ

ਅਜੀਬ ਲੁੰਬੜੀ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ

ਆਪਣੇ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ,

ਜੋਸ਼

ਫੇਰ ਕੀ,

ਕਦੋਂ, ਕਿਉ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ

ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਘੱਟ ਗਏ।

ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਰਬਾਂ ਲੋਕ

ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ?

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ

ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀਆਂ ਲਈ

ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ

ਕਦੇ ਵੀ ਦੌਲਤ ਲਈ ਨਹੀਂ,

ਕਦੇ ਵੀ ਪਲ ਭਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਲਈ ਨਹੀਂ

ਸਾਰੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ

ਉਸਨੇ ਹੁਣੇ ਇੱਕ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

Machine Translated by Google

ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਦਿੱਤਾ

ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ।

Machine Translated by Google

ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ

ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਾਰਗਿਲ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਗਿਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਾਰਗਿਲ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕਲੌਤਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿੱਚ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਸਾਡੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੋਂ ਗੁਆਚ ਜਾਵੇ, ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਦਾ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮੇਰੇ ਡੂੰਘੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਸੀਨੇ ਅਤੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਬਚਾਇਆ।

ਕਈ ਸੀਨੀਅਰਾਂ, ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਲੇਨ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਸੂਚੀ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਪੰਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੇਰੀਆਂ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਜਨਰਲ ਵੀ.ਪੀ. ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਅਸਫਲ ਹੋਵਾਂਗਾ।

ਮਲਿਕ, ਪੀਵੀਐਸਐਮ, ਏਵੀਐਸਐਮ, (ਸੇਵਾਮੁਕਤ), ਸਾਬਕਾ ਫੌਜ ਮੁਖੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਉੱਦਮ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਾਲ, ਜੀਓਸੀ 15 ਕੋਰ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਮੋਹਿੰਦਰ ਪੁਰੀ, ਪੀਵੀਐਸਐਮ, ਯੂਵਾਈਐਸਐਮ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ), ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਅਮਰ ਔਲ, ਪੀਵੀਐਸਐਮ, ਏਵੀਐਸਐਮ, ਯੂਵਾਈਐਸਐਮ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ), ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਵੀਐਸ ਬੁਧਵਾਰ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ), ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ), ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਆਰਕੇ ਕੱਕੜ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫਸਰਾਂ, ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰਾਂ, ਪੋਸਟ ਕਮਾਂਡਰਾਂ, ਟੀਮ ਲੀਡਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਸੂਚੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਚਰਚਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਕੱਢਿਆ।

ਕੋਰਪਸ ਬੈਟਲ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਮੇਰੀ ਟੀਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਮਨੋਜ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਮੇਜਰ (ਸਵਰਗੀ) ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕਾਦੀਆਨ ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਸੁਬੀਆ ਕੈਲਾਸਮ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਰਿਣੀ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਯੁੱਧ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੇ।

Machine Translated by Google

ਮੈਨੂੰ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਕੰਟੈਂਪਰੇਰੀ ਕਨਫਲਿਕਟ ਸਟੱਡੀਜ਼, ਮੋਂਟੇਰੀ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ, ਯੂਐਸਏ ਵਿਖੇ ਅਮਰੀਕੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਯੂਐਸਆਈ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਵਿਖੇ 'ਅਸਮੈਟ੍ਰਿਕ ਵਾਰਫੇਅਰ ਇਨ ਸਾਊਥ ਏਸ਼ੀਆ: ਕਾਰਗਿਲ 1999 ਐਂਡ ਬਿਓਂਡ' ਦੇ ਸੰਕਲਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਰਿਸਰਚ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਐਕਸਪੋਜ਼ਰ ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਿਰਤਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕੰਮ ਆਇਆ।

ਮੈਂ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਪੀਕੇ ਸਿੰਘ, ਪੀਵੀਐਸਐਮ, ਏਵੀਐਸਐਮ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਯੂਐਸਆਈ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਵਾਈਕੇ ਗੇਰਾ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ), ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਪੀਕੇ ਗੋਸਵਾਮੀ, ਵੀਐਸਐਮ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਅਤੇ ਸਕੁਐਡਨ ਲੈਂਡਰ ਰਾਣਾ ਟੀਐਸ ਛੀਨਾ, (ਸੇਵਾਮੁਕਤ), ਐਮਬੀਈ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੈਂ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਿੰਨੂ ਸਿੰਘ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰਿਣੀ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਿਆ, ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਹਰ ਕਦਮ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਰਾਹੀਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕਾਰਗਿਲ ਕਾਰਜਕਾਲ 'ਤੇ ਮਾਣ ਸੀ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੈਨੂੰ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਪੂਨਮ ਲਈ ਮੇਰਾ ਬਹੁਤ ਖਾਸ ਧੰਨਵਾਦ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੇਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੇਰੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਝਿਜਕਿਆ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜੰਗ ਦੇ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰੁਟੀਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੰਮ ਦੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਧੀਆਂ ਪੱਲਵੀ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲਵੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਉੱਚ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਜਵਾਈਆਂ, ਅੰਸੁਮਨ ਅਤੇ ਗੋਵਿੰਦ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਕੰਮ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਸਮਰਥਕ, ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਆਲੋਚਕ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਭਾਰਤੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਕਰਨਲ ਐਸ.ਸੀ. ਤਿਆਗੀ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ)

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ,

Machine Translated by Google

ਫਰਵਰੀ 2019

Machine Translated by Google

ਇਹ ਈ-ਪੁਸਤਕ ਕਾਪੀਰਾਈਟ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਾਪੀ, ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ, ਵੰਡਿਆ, ਲੀਜ਼ 'ਤੇ,
ਲਾਇਸੈਂਸਸੁਦਾ, ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸਿਵਾਏ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ ਦੁਆਰਾ
ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ
ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਾਪੀਰਾਈਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
ਇਸ ਟੈਕਸਟ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵੰਡ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਉਲੰਘਣਾ
ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਲੋਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਵਰਜਨ 1.0

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਪੀਕਿੰਗ ਟਾਈਗਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਪਰਬੈਕ 2019 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕਾਪੀਰਾਈਟ © ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਰਵਿਸ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ 2019

ਲੇਖਕ ਦੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਾਲ ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਨਕਸ਼ੇ

ਈਪਬ 978-93-88874-96-0

ਸਪੀਕਿੰਗ ਟਾਈਗਰ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ

4381/4, ਅੰਸਾਰੀ ਰੋਡ

ਦਰਿਆਗੰਜ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - 110002

ਭਾਰਤ

www.speakingtigerbooks.com

Machine Translated by Google

ਸਾਨੂੰ www.speakingtigerbooks.com 'ਤੇ ਮਿਲੋ। ਅਸੀਂ Facebook, Twitter, Pinterest, Instagram ਅਤੇ Goodreads 'ਤੇ ਵੀ ਹਾਂ।

Machine Translated by Google

'As the sun set, the Pakistani artillery started shelling.
The bombs flew past us, bursting with a loud thundering sound
as they landed, and sending shockwaves that shook the ground.
While we were alarmed, the soldiers present
continued their work…'

Early in May 1999, when word came from a shepherd searching for his strayed yak that some mysterious men in black clothes were clambering around on the frozen hilltops of Kargil, no one could have anticipated that it would be the precursor to a full-fledged armed conflict between India and Pakistan. Over the next several weeks, the Indian Army responded with courage, focus and immense professionalism to craft a comprehensive victory, recapturing all the posts that had been occupied by stealth by the Pakistani Army.

This Himalayan showdown is brought alive in these pages through the words of a veteran Indian Army officer who was present throughout the conflict and, for the first time, recounts both his own experiences and the stories of the heroic soldiers who fought and won fierce battles from one peak to another. He narrates the individual and collective acts of bravery and the astute military strategies that won the war for India. Containing detailed maps, eyewitness accounts and photographs, *The Kargil Victory* is a thorough, inspiring and accessible book for all those who want to know the real story of the Kargil War.

Cover design: Puja Ahuja
Front Cover photo courtesy the author
Back Cover photo by Ashoo Saini; source: Wikimedia Commons

Non-fiction

SPEAKING TIGER

www.speakingtigerbooks.com